

I Z V J E Š T A J
O RADU I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2022.
GODINU

Banja Luka, april 2023. godine

Sadržaj

Sadržaj.....	2
1. UVOD.....	4
1.1. Komisija	5
1.2. Članovi Komisije	6
1.3. Pojmovi u Izveštaju	6
2. PRAVNI OKVIR KONCESIJA U REPUBLICI SRPSKOJ.....	7
2.1. Zakonski propisi.....	7
2.1.1. Primjena drugih Zakona u postupku dodjele koncesija	8
2.1.2. Drugi zakoni koji se posredno primjenjuju u postupku dodjele koncesija	8
3. OSNOVNE AKTIVNOSTI KOMISIJE	9
3.1. Ključne aktivnosti Komisije.....	9
3.2. Provjera rada Koncesionara	16
3.3. Registar ugovora o koncesijama	18
3.4. Aktivnosti Komisije iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata	19
3.4.1. Rješenja Komisije.....	19
3.4.2. Provjera rada Koncesionara	27
3.4.3. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata (MHE i HE) instalisane snage veće od 250 kW	42
3.4.4. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata (termoelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane)	43
3.4.5. Zaključci	43
3.5. Aktivnosti Komisije iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda.....	45
3.5.1. Rješenja Komisije.....	46
3.6. Aktivnosti Komisije iz oblasti mineralnih resursa.....	47
3.6.1. Rješenja Komisije.....	47
3.6.2. Pregled zaključenih ugovora u oblasti mineralnih resursa.....	54
3.6.3. Provjera rada koncesionara.....	56
3.6.4. Pregled aktuelnih problema koji su prisutni kod realizacije ugovora o koncesiji	61
3.6.5. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa.....	62
3.6.6. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa - voda za piće i flaširanje	63
3.6.7. Zaključci	63
3.7. Aktivnosti Komisije iz oblasti trgovine i turizma	65
3.7.1. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti trgovine i turizma	65
3.8. Aktivnosti Komisije iz oblasti saobraćaja i veza.....	66
3.8.1. Rješenja Komisije.....	67

3.8.2. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti saobraćaja i veza.....	67
3.9. Aktivnosti Komisije iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnih dobara	68
3.9.1. Rješenja Komisije.....	68
3.9.2. Provjera rada Koncesionara	77
3.9.3. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta	78
3.9.4. Pregled isteklih i raskinutih ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta	78
3.9.5. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja javnog vodnog dobra78	
3.9.6. Zaključci	78
4. KONCESIONA NAKNADA	79
5. BUDŽET	84
5.1. Finansijski prihodi i primici, rashodi i izdaci Komisije	84
5.1.1. Stalna sredstva Komisije.....	85
5.1.2. Prihodi	86
5.1.3. Rashodi.....	87
6. ZAKLJUČCI	88
7. PRILOZI.....	91

1. UVOD

Izveštaj o radu i finansijski izveštaj Komisije za koncesije Republike Srpske za 2022. godinu (u daljem tekstu: Izveštaj) obuhvata period od 01. januara do 31. decembra 2022. godine i predstavlja godišnji izveštaj o radu Komisije za koncesije Republike Srpske (u daljem tekstu: Komisija).

Podnošenjem godišnjeg izveštaja o radu i finansijskog izveštaja Komisije za 2022. godinu, Komisija ispunjava svoju zakonsku obavezu izveštavanja, a shodno odredbi člana 60. Zakona o koncesijama¹, prema kojoj se Izveštaj podnosi najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Izveštaj prikazuje način na koji Komisija izvršava obaveze u okviru svojih nadležnosti i ispunjava svoju misiju, te je isti sastavljen od podatka o izvršenim proverama rada koncesionara, podnesenim zahtjevima, rješenjima Komisije, broju i vrsti predmeta koje je Komisija razmatrala, kao i o drugim informacijama iz djelokruga rada Komisije, bilo da je Komisija postupala po službenoj dužnosti, bilo po zahtjevu nadležnog organa ili zainteresovanog lica.

Cilj Izveštaja jeste da informiše Narodnu skupštinu Republike Srpske, kao i ukupnu javnost, o radu Komisije, to jeste, o aktivnostima na implementaciji zakonskih i drugih propisa iz oblasti koncesija, realizaciji ugovora o koncesiji, provjeri rada koncesionara i slično.

Izveštaj sadrži 7 (sedam) dijelova.

Prvi dio je uvodni dio i odnosi se na opšte podatke o Komisiji, članovima Komisije, te o pojmovima koji mogu biti naznačeni i korišćeni u Izveštaju.

U drugom dijelu je obrađen pravni okvir koncesija u Republici Srpskoj i u istom su navedeni propisi koji se direktno primjenjuju i odnose na oblast koncesionarstva (pozitivni propisi i propisi koji su prestali da važe), te propisi koji se posredno primjenjuju i odnose na oblast koncesionarstva.

Treći dio Izveštaja odnosi se na osnovne aktivnosti Komisije i sastoji se od više odjeljaka: ključne aktivnosti Komisije; provjera rada koncesionara; vođenje registra ugovora o koncesijama; aktivnosti Komisije iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata; aktivnosti Komisije iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda; aktivnosti Komisije iz oblasti mineralnih resursa; aktivnosti Komisije iz oblasti trgovine i turizma; aktivnosti Komisije iz oblasti saobraćaja i veza; aktivnosti Komisije iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnih dobara; aktivnosti Komisije iz oblasti finansija. Dakle, u trećem djelu Izveštaja prikazane su aktivnosti Komisije prema nadležnostima, te prema pojedinim koncesionim oblastima.

Četvrti dio Izveštaja govori o koncesionoj naknadi u izveštajnom periodu.

U petom dijelu izneseni su podaci o finansijskom izveštaju Komisije, te o načinu na koji Komisija upravlja svojim resursima, a takođe je detaljno obrazložen finansijski dio poslovanja Komisije, tačnije, iznos budžeta Komisije i drugi prihodi s jedne strane, a sa druge strane knjigovodstveno iskazani troškovi i rashodi, te finansijski rezultat Komisije na kraju 2022. godine.

Šesti dio odnosi se na objedinjene zaključke kompletnog Izveštaja Komisije sa osvrtom na rad, stavove i mišljenja Komisije, kao i ukazivanje na aktuelnu problematiku po svim oblastima u postupku dodjele koncesija u Republici Srpskoj.

Sedmi dio sadrži priloge Izveštaja – tabelarne preglede po koncesionim oblastima.

¹ Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21)

1.1. Komisija

Komisija je stalno i nezavisno regulatorno tijelo sa svojstvom pravnog lica i sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom o koncesijama. Osnovana je Zakonom o koncesijama iz 2002². godine, a započela sa radom nakon imenovanja prvog saziva Komisije na sjednici Narodne Skupštine Republike Srpske, održane dana 23.01.2004. godine³.

Komisija je, u svom radu, samostalna i podliježe nadzoru Narodne skupštine Republike Srpske, kojoj i odgovara.

U okviru svojih nadležnosti, Komisija promoviše privredne i druge mogućnosti za ulaganja putem koncesija, u cilju zadovoljavanja javnih potreba i privrednog razvoja, uključivanjem privatnog sektora u finansiranje, projektovanje, izgradnju ili obnovu, održavanje ili upravljanje radom infrastrukturnih objekata i uređaja, pružanjem usluga i eksploatacijom prirodnih resursa i objekata koji služe njihovom iskorišćavanju, vodeći računa o zaštiti privrednih i društvenih interesa, zaštiti prostora, stanovništva i životne sredine.

Komisija je i 2022. godine ostvarila značajne korake na polju saradnje sa drugim institucijama u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, pružajući im podršku na izradi zakona i drugih propisa, izvještaja, analiza i slično, uvažavajući značaj pravnog i regulatornog okvira za funkcionisanje koncesionog sektora u Republici Srpskoj.

Prostorije Komisije se nalaze u ulici Trg Jasenovačkih žrtava, na broju 4, četvrti sprat.

Internet stranica Komisije je www.koncesije-rs.org. Stranica je dostupna na svim službenim jezicima u Bosni i Hercegovini, a verzija na engleskom jeziku je informativna u pogledu osnovnih informacija i posljednjih događanja.

Rad Komisije zasniva se na odredbama Zakona o koncesijama⁴, podzakonskim aktima i Dokumentu o politici dodjele koncesija⁵. Komisija je u svojoj djelatnosti u procesnom dijelu postupala u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku⁶, te drugim pozitivno-pravnim propisima, kojima se direktno ili indirektno reguliše oblast koncesija u skladu sa osnovnim načelima postupka dodjele koncesija.

² Zakon o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 25/02);

³ Odluke o imenovanju objavljene u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 12/04;

⁴ U vrijeme sačinjavanja Izvještaja, na snazi je Zakon o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);

⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 31/06;

⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18;

1.2. Članovi Komisije

Članove Komisije čine istaknuti stručnjaci iz oblasti prava, ekonomije, tehničkih i drugih odgovarajućih struka i imenuje ih Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade Republike Srpske, nakon sprovedenog javnog konkursa. Članovi Komisije za koncesije se imenuju na period od 5 (pet) godina i mogu biti imenovani na još jedan mandat.

Narodna skupština Republike Srpske je, na prijedlog Vlade Republike Srpske, u 2021. godini imenovala saziv Komisije:

- Maja Šuput, predsjednik Komisije;
- Nenad Račić, zamjenik predsjednika Komisije;
- Goran Mišić, član Komisije;
- Vladan Andrić, član Komisije;
- Zoran Filipović, član Komisije.

Sekretar Komisije u izvještajnoj godini je Mladen Drljača.

1.3. Pojmovi u Izvještaju

Pojmovi koji se koriste u Izvještaju:

- „koncendent“ je Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), u ime Republike ili skupština jedinice lokalne samouprave, u ime jedinice lokalne samouprave;
- „koncesionar“ je privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike, a sa kojim je koncendent zaključio ugovor o koncesiji;
- „nadležni organ“ je ministarstvo nadležno za pojedinu oblast u koju spada predmet koncesije za čiju dodjelu je nadležna Vlada, odnosno gradonačelnik ili načelnik opštine, za predmet koncesije iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom o koncesijama;
- „ponuđač“ je svako domaće ili strano pravno ili fizičko lice, konzorcijum dva ili više ugovorom povezanih pravnih lica, koji je dostavio ponudu u postupku dodjele koncesije;
- „studija opravdanosti dodjele koncesije“ je dokument o tehničkoj, finansijskoj, ekonomskoj, ekološkoj i pravnoj analizi opravdanosti dodjele koncesije (u daljem tekstu: studija);
- „koncesiona naknada“ je naknada koju plaća koncesionar u skladu sa ugovorom koji uređuje koncesiju i
- „ugovor o koncesiji“ je ugovor zaključen u pisanom obliku između koncudenta s jedne strane i koncesionara kao izabranog najpovoljnijeg ponuđača s druge strane, a sadrži odredbe o međusobnim pravima i obavezama ugovornih strana.

2. PRAVNI OKVIR KONCESIJA U REPUBLICI SRPSKOJ

2.1. Zakonski propisi

- Zakon o koncesijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);
- Zakon o koncesijama⁷ ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 25/02, 91/06 i 92/09), koji je prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o koncesijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);

Važeći Zakon o koncesijama je usvojen na 28. sjednici Narodne skupštine Republike Srpske i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 59/13, dana 15.07.2013. te stupio na snagu 23.07.2013. godine. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o koncesijama je usvojen na 23. sjednici Narodne skupštine Republike Srpske i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 16/18, dana 23.02.2018. godine, te stupio na snagu 03.03.2018. godine. Naredni Zakon o izmjenama i dopunama zakona o koncesijama je usvojen na 10. sjednici Narodne skupštine Republike Srpske i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 70/20, dana 16.07.2020. godine, te stupio na snagu 24.07.2020. godine. Posljednja izmjena Zakona o koncesijama bila je 2021. godine, kada je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o koncesijama usvojen na 19. sjednici Narodne skupštine Republike Srpske i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 111/21, dana 09.12.2021. godine, te stupio na snagu 17.12.2021. godine.

Važećim Zakonom o koncesijama, kao osnovnim zakonom koji se odnosi na oblast koncesionarstva, uređuju se predmet, nadležnost, postupak i uslovi pod kojima se mogu dodjeljivati koncesije u Republici Srpskoj, elementi ugovora o koncesiji, kao i prestanak ugovora o koncesiji, prava i obaveze koncesionara i koncudenta, nadležnost Komisije za koncesije i druga pitanja od značaja za ostvarivanje koncesionih projekata.

Cilj zakona je da stvori jasan, nediskriminatoran i jasan pravni okvir za utvrđivanje uslova pod kojima se domaćim i stranim privredno-pravnim subjektima mogu dodjeljivati koncesije radi privlačenja domaćih i stranih investitora i stvaranja ambijenta za snažniji privredni razvoj, te odgovornog upravljanja prirodnim bogatstvima i javnim dobrima u Republici Srpskoj. Ovim Zakonom regulisan je, između ostalog, i postupak za dodjelu koncesija.

Postupak dodjele koncesija zasniva se na načelima transparentnosti, nediskriminacije, tržišne konkurencije, jednakog tretmana ponuđača, slobode kretanja roba i usluga, zaštite javnog interesa, efikasnosti i ekonomičnosti, proporcionalnosti, zaštite životne sredine i ravnopravnosti ugovornih strana, što u konačnici ima za cilj stvaranje povoljnijih efekata po Republiku Srpsku.

⁷ U ovom dijelu navedeni su zakoni koji su regulisali postupak dodjele koncesije, a koji su prestali da važe donošenjem novog Zakona o koncesijama, isključivo iz razloga što je neophodno da se navedeni zakonski okvir na osnovu kojeg su dodjeljivane koncesije i zaključivani ugovori o koncesiji na višedecenijske periode, i na osnovu čijih odredbi su se okončavali ranije započeti postupci dodjele koncesija;

2.1.1. Primjena drugih Zakona u postupku dodjele koncesija

- Zakon o opštem upravnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), kao procesni zakon, Komisija primjenjuje prilikom odlučivanja u skladu sa odredbom člana 57. Zakona o koncesijama.
- Zakon o stranim ulaganjima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 21/18). Primjena navedenog Zakona od strane Komisije odnosi se na odredbe o pravima i obavezama stranih ulagača kada su u pitanju Koncesije⁸;
- Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj: 39/14), u postupcima javnih nabavki, te u dijelu provođenja postupka po javnom pozivu, uključujući i otvaranja ponuda i drugo, i to u dijelu koji nije regulisan Zakonom o koncesijama i drugim posebnim zakonima.

2.1.2. Drugi zakoni koji se posredno primjenjuju u postupku dodjele koncesija

Komisija, u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, primjenjuje i druge pozitivne propise Republike Srpske, a u skladu sa svojim nadležnostima, i to: Zakon o radu; Zakon o inspekcijama u Republici Srpskoj; Zakon o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske; Zakon o lokalnoj samoupravi; Zakon o Pravobranilaštvu Republike Srpske; Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske; Zakon o danu Republike; Zakon o ovjeravanju potpisa, rukopisa i prepisa; Zakon o pečatima; Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u Bosni i Hercegovini; Zakon o praznicima; Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske; Zakon o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske; Zakon o upravnoj inspekciji; Zakon o uređenju prostora i građenju; Zakon o trezoru; Zakon o zaštiti životne sredine; Zakon o Vladi Republike Srpske; Zakon o eksproprijaciji; Zakon o stvarnim pravima; Zakon o tržištu hartija od vrijednosti; Zakon o zanatsko-preduzetničkoj djelatnosti; Zakon o javnim preduzećima; Zakon o javnim putevima; Zakon o nacionalnim parkovima; Zakon o telekomunikacijama; Zakon o komunalnim djelatnostima; Zakon o zaštiti vazduha; Zakon o vodama; Zakon o upravljanju otpadom; Zakon o turizmu; Zakon o javnim skijalištima; Zakon o ugostiteljstvu; Zakon o poljoprivrednom zemljištu; Zakon o spomenicima i spomen-obilježjima oslobođilačkih ratova; Zakon o privrednim društvima; Zakon o javno-privatnom partnerstvu u Republici Srpskoj; Zakon o ribarstvu; Zakon o električnoj energiji; Zakon o energetici; Zakon o banjama; Zakon o lovstvu; Zakon o igrama na sreću; Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju; Zakon o kulturnim dobrima; Zakon o šumama; Zakon o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji; Zakon o rudarstvu; Zakon o geološkim istraživanjima; Zakon o gasu; Zakon o obnovljivim izvorima energije i drugo.

Efikasna primjena Zakona o koncesijama zavisi od navedenih materijalnih propisa (i drugih odnosnih propisa) kojima se regulišu posebne oblasti koje mogu biti predmet koncesija. Ova međuzavisnost ogleda se u stepenu normiranosti oblasti koje mogu biti predmet koncesija, tako da se nedvosmisleno propiše da se određena dobra (opšta, javna, prirodna) mogu dodjeljivati putem koncesionog postupka, odnosno koncesionog ugovora.

⁸ Stupanjem na snagu ovog zakona prestao je da važi Zakon o stranim ulaganjima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 25/02, 24/04, 52/11 i 68/13), a čijim stupanjem na snagu je prestao da važi Zakon o stranim ulaganjima i koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 21/96 i 05/99);

Komisija je i ranije isicala da postoji određena neusaglašenost pozitivno-pravnih propisa sa Zakonom o koncesijama, te da je, zbog toga, neophodno izvršiti usaglašavanje zakona i drugih pozitivnih pravnih propisa sa važećim Zakonom o koncesijama. U navedenom kontekstu, potrebno je istaći neophodnost usaglašavanja Zakona o vodama, Zakona o šumama Republike Srpske, Zakona o lovstvu, Zakona o ribarstvu, Zakona o igrama na sreću, Zakona o javno-privatnom partnerstvu, Zakona o stranim ulaganjima, te i drugih relevantnih zakona.

3. OSNOVNE AKTIVNOSTI KOMISIJE

Nadležnost⁹ Komisije za koncesije je da:

- daje saglasnost na studiju ekonomske opravdanosti,
- daje saglasnost na dokumentaciju za javno nadmetanje,
- daje prijedlog rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača i dodjeli koncesije,
- vrši otvaranje i vrednovanje prispjelih ponuda po javnom pozivu za dodjelu koncesije,
- daje saglasnost na prijedlog ugovora o koncesiji i aneks ugovora o koncesiji,
- odobrava rokove i uslove standardnog ugovora o pružanju javnih usluga korisnicima,
- provjerava cjelokupan rad koncesionara, u skladu sa ugovorom o koncesiji, uključujući posebno kontinuirano snabdijevanje korisnika uslugama, kvalitet usluga, primjenu tarifa i drugih uslova ugovora,
- priprema Dokument o politici dodjele koncesija i predlaže njegovo usvajanje u Narodnoj skupštini Republike Srpske,
- odlučuje o žalbama korisnika usluga, u vezi sa visinom naknade i drugim uslovima pod kojima koncesionar pruža javne usluge, ukoliko posebnim zakonom nije u nadležnosti drugog organa,
- prati izvršenje Dokumenta o politici dodjele koncesija,
- daje saglasnost na ustupanje ugovora o koncesiji i promjenu vlasničke strukture u koncesionaru,
- daje prethodnu saglasnost na osnivanje založnog prava u korist finansijske organizacije,
- vodi registar ugovora o koncesijama i
- odlučuje o drugim zahtjevima, u skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o koncesijama.

Rad Komisije je javan i Komisija može da održi javnu raspravu o bilo kom pitanju iz svoje nadležnosti¹⁰.

3.1. Ključne aktivnosti Komisije

Komisija odluke iz svoje nadležnosti donosi na sjednicama.

Tokom 2022. godine, Komisija je održala 56 (pedeset šest) redovnih sjednica. Na Redovnim sjednicama razmatrana su i donošena akta iz regulatorne nadležnosti, u skladu sa nadležnostima propisanim naprijed navedenim zakonima. Isto tako, na redovnim sjednicama razmatrana su pitanja i usvajani akti administrativne i finansijske prirode.

U tabeli 1 dati su podaci o strukturi i broju usvojenih akata na redovnim sjednicama.

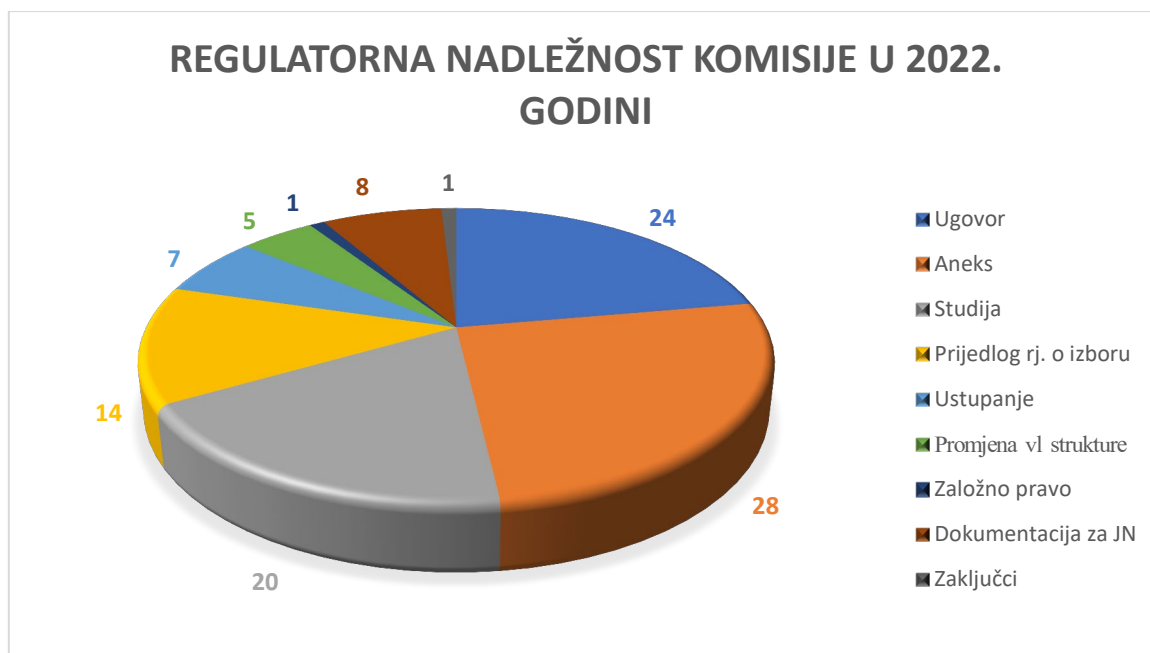
Tabela 1 – Struktura i broj donesenih akata u 2022. godini

⁹ Član 53. Zakona o koncesijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21)

¹⁰ Član 54. Zakona o koncesijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21)

Redovne sjednice Komisije – 56

Vrste donesenih/usvojenih akata	Broj
Rješenje o davanju saglasnosti na aneks ugovora o koncesiji	28
Rješenje o davanju saglasnosti na studiju opravdanosti	20
Prijedlog rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača i dodjeli koncesije	14
Rješenje o davanju saglasnosti na ugovor o koncesiji	24
Rješenje o davanju saglasnosti na ustupanje ugovora o koncesiji	7
Rješenje o davanju saglasnosti na promjenu vlasničke strukture koncesionara	5
Rješenja o davanju saglasnosti na osnivanje založnog prava	1
Rješenje o davanju saglasnosti na dokumentaciju za javno nadmetanje	8
Odluke	1
Zaključci	1
Obavještenja za javnost	15
Zapisnici sa sjednica	56
Zapisnici iz provjera rada Koncesionara	61
Javno otvaranje ponuda po javnom pozivu za dodjelu koncesije	14

Slika 1 – Pregled akata iz regulatorne nadležnosti Komisije za 2022. godinu

Do kraja 2022. godine, ukupno je zaključeno 511 (pet stotina jedanaest)¹¹ ugovora o koncesiji. Od navedenog broja zaključenih ugovora o koncesiji, Ministarstvo energetike i rudarstva zaključilo je 369 (tri stotine šezdeset devet) ugovora, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju zaključilo je 1 (jedan) ugovor o koncesiji, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede zaključilo je 130 (stotinu trideset) ugovora o koncesiji, Ministarstvo saobraćaja i veza zaključilo je 4 (četiri) ugovora o koncesiji, Ministarstvo trgovine i turizma zaključilo je 6 (šest) ugovora o koncesiji i Ministarstvo finansija zaključilo je 1 (jedan) ugovor o koncesiji.

Slika 2 – Pregled zaključenih ugovora o koncesijama do kraja 2022. godine, po resorno nadležnim ministarstvima

U 2022. godini zaključeno je 16 (šesnaest) novih ugovora o koncesiji, od kojih je 5 (pet) ugovora iz oblasti elektroenergetike, 4 (četiri) ugovora iz oblasti mineralnih resursa i 7 (sedam) ugovora iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i javnog vodnog dobra.

¹¹ Podaci iz Registra ugovora o koncesijama

U Tabeli 2 navedeni su ugovori koji su zaključeni u 2022. godini.

Tabela 2 – ugovori o koncesiji zaključeni u 2022. godini

UGOVORI O KONCESIJI KOJI SU ZAKLJUČENI U 2022. GODINI

R/B	UGOVOR O KONCESIJI	LOKACIJA	KONCESIONAR
1.	Koncesija za izgradnju i korišćenje MHE „Vrbas 2“, na rijeci Vrbas, opština Laktaši	Rijeka Vrbas, Laktaši	„HYDRO VRBAS“ d.o.o. Zvornik
2.	Koncesija za eksploataciju vode na izvorištu „Jahorinska Voda“ u svrhu flaširanja vode za piće, opština Pale	Prača Gornja, Pale	„JAHORINSKA VODA“ d.o.o. Pale
3.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje na području opština Šamac i Pelagićevo	Obudovac, Gornji Hasić, Gornja Slatina, Šamac, Pelagićevo	„BRAĆA PAVLOVIĆ“ d.o.o. Obudovac
4.	Koncesija za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena - dijabaza na ležištu „Drugovići“ kod Laktaša	Gornji Drugovići, Devetina, Laktaši	„NISKOGRADNJA“ d.o.o. Laktaši
5.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske radi obavljanja ratarsko-stočarske i sjemenske proizvodnje krompira na području opštine Rogatica	Borike, Sjemeć, Rogatica	„AGROS“ d.o.o. Rogatica
6.	Koncesija za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena - krečnjaka na ležištu „Drenovača“ kod Prijedora	Kamičani, Prijedor	„ARCELOMITTAL PRIJEDOR“ d.o.o. Prijedor
7.	Koncesija za eksploataciju željezne rude na površinskom kopu „Ciganuša - Škorac“ u Ljubiji kod Prijedora i opštini Oštra Luka	Stara Rijeka-Ljubija, Oštra Luka	„ARCELOMITTAL PRIJEDOR“ d.o.o. Prijedor
8.	Koncesija za eksploataciju vode na lokaciji „Tjentište“, opština Foča	Tjentište, Foča	„F&H GROUP“ d.o.o. Tjentište, Foča
9.	Koncesija za obavljanje privredno-sportskog ribolova i izgradnju sportskih i objekata turističke infrastrukture na	Pelagićevo	„CARPS BISER-LAKE“ d.o.o. Pelagićevo

	području opštine Pelagićevo		
10.	Koncesija za eksploataciju krečnjaka i krede na ležištu „Spasine-Brđani" kod Ugljevika	Ugljevik	Mješoviti Holding „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“ - Matično preduzeće a.d. Trebinje, Zavisno preduzeće „RUDNIK I TERMOELEKTRANA UGLJEVIK“ a.d. Ugljevik
11.	Koncesija za izgradnju i korišćenje solarne fotonaponske elektrane „Trebinje 2", grad Trebinje	Zubci, Trebinje	Mješoviti Holding „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“ - Matično preduzeće a.d. Trebinje
12.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske radi obavljanja sjemenske proizvodnje na području opštine Šamac	Brvnik, Crkvina, Kornica, Obudovac, Tišina, Šamac	Poljoprivredna zadruga „SMS“ sa p.o. Šamac
13.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske radi obavljanja ratrasko- stočarske proizvodnje na području opštine Šamac	Brvnik, Donji Hasići, Gornji Hasić, Gornja Slatina, Kruškovo Polje, Tišina, Šamac	„GOLD-MG“ d.o.o. Donji Žabar
14.	Koncesija za izgradnju i korišćenje vjetroelektrane „Planik", opština Bileća	Korita, Meka Gruda, Bileća	„B&B SUNCE VJETAR“ d.o.o. Bileća
15.	Koncesija za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Planik", opština Bileća	Meka Gruda, Preraca, Bileća	„B&B SUNCE VJETAR“ d.o.o. Bileća
16.	Koncesija za izgradnju i korišćenje fotonaponske elektrane „Solarni park Bileća", opština Bileća	Miruše, Bileća	„V&Z ZAŠTITA“ d.o.o. Banja Luka

Do kraja 2022. godine¹², prestalo je da važi 186 (stotinu osamdeset i šest) ugovora. Od navedenog broja ugovora koji su prestali da važe, 115 (stotinu petnaest) ugovora je raskinuto, za 55 (pedeset pet) ugovora je istekao rok trajanja koncesije, 3 (tri) ugovora su prestala da važe iz drugih razloga, kod 5 (pet) ugovora je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, kod 5 (pet) ugovora je ukunuto, poništeno ili oglašeno ništavnim rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača i dodjeli koncesije, dok je kod 3 (tri) ugovora o koncesiji ugovor poništen od strane suda.

Slika 3 – Pregled ugovora o koncesijama koji su prestali da važe do kraja 2022. godine, prema razlozima za prestanak

U 2022. godini prestalo je da važi 6 (šest) ugovora o koncesiji. Prema resornim nadležnostima, 5 (pet) ugovora je iz resora poljoprivrede, dok je 1 (jedan) ugovor iz resora trgovine i turizma, od čega su 3 (tri) ugovora raskinuta, dok je kod 3 (tri) ugovora istekao rok trajanja koncesije.

U tabelarnom pregledu su naznačeni ugovori koji su prestali da važe u 2022. godini, kao i osnov prestanka.

¹² Podaci iz Registra ugovora o koncesijama

Tabela 3 – ugovori o koncesiji koji su prestali da važe u 2022. godini**UGOVORI O KONCESIJI KOJI SU PRESTALI DA VAŽE U 2022. GODINI**

R/B	UGOVOR O KONCESIJI	LOKACIJA	KONCESIONAR	OSNOV PRESTANKA
1.	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta u svojini Republike Srpske radi ostvarivanja prava obavljanja ratarske i stočarske proizvodnje korišćenjem prirodnog bogatstva-poljoprivrednog zemljišta za organizovanu proizvodnju žitarica radi proizvodnje stočne hrane i uzgoja stoke na području grada Gradiške	Nova Topola, Gradiška	„FARMLAND“ a.d. Nova Topola	Istek ugovora
2.	Koncesija za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u svojini Republike Srpske radi ostvarivanja prava obavljanja ratarske i stočarske proizvodnje korišćenjem prirodnog bogatstva-poljoprivrednog zemljišta za organizovano proizvodnju žitarica radi proizvodnje stočne hrane i uzgoj stoke, grad Gradiška	Trošeljci, Nova Topola, Rovine, Laminci Dubrave, Gradiška	„D+V AGROS“ d.o.o. Gradiška	Istek ugovora
3.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske radi ostvarivanja prava obavljanja rasadničke proizvodnje korišćenjem prirodnog bogatstva-poljoprivrednog zemljišta za organizovanu	Mrčevci, Laktaši	„DARKO-KOMERC“ d.o.o. Kosjerovo, Laktaši	Raskid ugovora

	proizvodnju sadnog materijala voćaka i hortikulturnih biljaka, na području opštine Laktaši			
4.	Koncesija za izgradnju i korišćenje sportsko-rekreativnog centra „Zmijanje“ na Zmijanju, grad Banja Luka	Zmijanje	„PAJIĆ CO“ d.o.o. Banja Luka	Raskid ugovora
5.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske, radi ostvarivanja prava obavljanja ratarske djelatnosti korišćenjem prirodnog bogatstva-poljoprivrednog zemljišta za organizovanu proizvodnju biljnih komponenti za stočnu hranu, grad Gradiška	Bukvik, Žeravica, Dubrave, Gradiška	„MARBO“ d.o.o Laktaši	Raskid ugovora
6.	Koncesija na poljoprivrednom zemljištu u svojini Republike Srpske radi ostvarivanja prava obavljanja biljne i stočarske proizvodnje korišćenjem prirodnog bogatstva-poljoprivrednog zemljišta za organizovanu proizvodnju žitarica za stočnu hranu i uzgoj stoke, grad Gradiška	Bukvik, Rogolji, Lužani, Cerovljani, Elezagići, Berek, Gradiška	„AGROEXPORTKOMPANI“ d.o.o. Nova Topola, Gradiška	Istek ugovora

3.2. Provjera rada Koncesionara

U kalendarskoj i izvještajnoj 2022. godini nastavljeno je sa kontinuiranim aktivnostima na provjeri realizacije ugovora o koncesiji. Posebna pažnja, kao i do sada, bila je posvećena otklanjanju nedostataka uočenih tokom prethodnih provjera, kao i evidentiranju novonastalih problema, te iznalaženju načina za njihovo rješavanje. Provjerom realizacije koncesionih ugovora, i ovog puta, Komisija se trudila da sagleda cjelokupan rad koncesionih preduzeća od momenta zaključenja

ugovora o koncesiji do momenta provjere. Zapisnici, sačinjeni nakon provjera rada koncesionara, praktično predstavljaju kontinuitet rada provjera realizacije dodjeljenih koncesija.

U izvještajnoj godini, ova aktivnost Komisije bila je otežana iz razloga što je provođenje aktivnost kod koncesionara, bilo otežano zbog koronavirusa (*Covid19*). Takođe, jedna od otežavajućih okolnosti je i ta što je određeni broj koncesionara vršio promjenu osnovnih podataka, kontakata, lica odgovornih za zastupanje, a o kojim činjenicama Komisija nije bila obavještavana, te je ažurirala podatke u Registru ugovora o koncesijama nakon prijema nedostajućih podataka. Komisija je, postupajući u skladu sa svojim nadležnostima, uputila Cirkularno pismo svim nosiocima koncesionih ugovora za dostavu izvještaja za 2022. godinu, u zavisnosti od predmeta koncesije, sa posebnim osvrtom na prijavu i plaćanje koncesione naknade. Određeni broj koncesionara dostavio je tražene podatke, dio njih, prema izjavama je, izvještaje dostavljao resornim ministarstvima, dok određen broj koncesionara nije odgovorio na zahtjeve Komisije.

O obavljenim provjerama rada koncesionara više će biti riječi u dijelu Izvještaja koji se odnosi na analizu stanja u pojedinim oblastima dodjeljenih koncesija.

PREGLED AKTIVNOSTI KOMISIJE NA PROVJERI CJelokUPNOG RADA KONCESIONARA U SKLADU SA UGOVOROM O KONCESIJI

R/B	Oblast	Nadležno ministarstvo	Provjera rada Koncesionara konstatovana zapisnički	Provjera rada putem dostave izvještaja od strane koncesionara	Provjera rada po zahtjevu resornog ministarstva
1.	Elektroenergetika	Ministarstvo energetike i rudarstva	6	28	-
2.	Mineralni resursi	Ministarstvo energetike i rudarstva	35	72	3
3.	Nafta i gas	Ministarstvo energetike i rudarstva	1	1	-
4.	Poljoprivredno zemljište i javno vodno dobro	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	18	42	1
5.	Trgovina i turizam	Ministarstvo trgovine i turizma	1	3	-
6.	Saobraćaj i veze	Ministarstvo saobraćaja i veza	-	3	-
UKUPNO			61	149	4
Ukupan broj provjera rada koncesionara			214		

3.3. Registar ugovora o koncesijama

Registar ugovora o koncesijama (u daljem tekstu: Registar) je centralna i jedinstvena evidencija podataka o svim koncesijama dodijeljenim na teritoriji Republike Srpske koji uspostavlja i vodi Komisija¹³ za potrebe utvrđivanja obima korišćenja koncesija u Republici Srpskoj. Podaci upisani u Registar su javni i dostupni na internet stranici Komisije¹⁴.

Obaveza upisa ugovora o koncesiji u Registar određena je Zakonom o koncesijama¹⁵.

Sadržaj i način vođenja Registra propisan je Pravilnikom¹⁶ koji, uz saglasnost Vlade Republike Srpske, donosi i vodi Komisija¹⁷.

Registar sadrži podatke o nazivu koncesionara, nazivu koncedenta, predmetu koncesije, visini koncesione naknade, datumu zaključenja koncesionog ugovora, periodu trajanja koncesije, te sve hronološki navedene promjene koje se odnose na zaključene ugovore o koncesijama¹⁸. Koncedentu i koncesionarima dostupan je pregled podataka iz svih pojedinačnih ugovora o koncesiji. Javni podaci iz Registra dostupni su pravnim i fizičkim licima preko interneta ili u Komisiji. Javnim podacima smatraju se: naziv davaoca koncesije-koncedenta, naziv, tj. poslovno ime korisnika koncesije-koncesionara, datum početka ostvarivanja koncesije, datum isteka koncesije, predmet koncesije i lokacija koncesije.

U Registar se upisuju ugovori o koncesiji na osnovu potpuno i tačno ispunjene prijave za upis, odnosno prijave za upis promjene. Obveznik podnošenja prijave za upis ugovora o koncesiji i prijave za upis promjena ugovora o koncesiji u Registar jeste koncedent.

Obrasci za upis ugovora o koncesiji i upis promjena ugovora o koncesiji u Registar dostupni su na internet stranici Komisije.

Novi Registar je objavljen na internet stranici Komisije i stavljen u funkciju dana 3.5.2022. godine¹⁹.

¹³ Član 53. Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);

¹⁴ https://koncesije-rs.org/registar_koncesija/

¹⁵ Član 35. stav (1) Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);

¹⁶ Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra ugovora o koncesijama objavljen je u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 65/14;

¹⁷ Član 35. stav (5) i član 59 stav (1) tačka d) Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);

¹⁸ Član 35. stavovi (3) i (4) Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21);

¹⁹ <https://koncesije-rs.org/u-funkciji-je-novi-registar-ugovora-o-koncesijama/>

3.4. Aktivnosti Komisije iz oblasti izgradnje i korišćenja energetske objekata

3.4.1. Rješenja Komisije

U toku 2022. godine Ministarstvo energetike i rudarstva uputilo je 43 (četrdeset tri) zahtjeva, koji su se odnosili na rješavanje predmeta iz oblasti izgradnje i korišćenja energetske objekata, a Komisija je donijela i uputila Ministarstvu energetike i rudarstva:

- 10 (deset) rješenja o davanju saglasnosti na studije ekonomske opravdanosti;
- 7 (sedam) rješenja o davanju saglasnosti na ustupanje ugovora o koncesiji i promjenu vlasničke strukture;
- 12 (dvanaest) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji;
- 6 (šest) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji.

U 2022. godini, Ministarstvo energetike i rudarstva Komisiji je dostavilo 5 (pet) zaključenih Ugovor o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetske objekata.

U tabelama 4, 5, 6, 7 i 8 dat je pregled dostavljenih ugovora, te rješenja i saglasnosti Komisije u 2022. godini iz oblasti izgradnje i korišćenja energetske objekata.

Tabela 4 - Pregled zaključenih ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata u 2022. godini

ZAKLJUČENI UGOVORI O KONCESIJI IZ OBLASTI IZGRADNJE I KORIŠĆENJA ENERGETSKIH OBJEKATA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Lokacija	Datum zaključenja
1.	„HYDRO VRBAS“ d.o.o. Zvornik	Izgradnja i korišćenje MH „Vrbas 2“, na rijeci Vrbas , opština Laktaši	Rijeka Vrbas, opština Laktaši	28.01.2022.
2.	MH „ERS“ MP a.d. Trebinje	Izgradnja i korišćenje solarne fotonaponske elektrane „Trebinje 2“, grad Trebinje	Zubac, Trebinje	15.11.2022.
3.	„B&B SUNCE VJETAR“ d.o.o. Bileća	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Planik“, opština Bileća	Bileća	07.12.2022.
4.	„B&B SUNCE VJETAR“ d.o.o. Bileća	Izgradnja i korišćenje vjetro elektrane „Planik“, opština Bileća	Bileća	07.12.2022.
5.	„V&Z ZAŠTITA“ d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje fotonaponske elektrane „Solarni park Bileća“, opština Bileća	Bileća	30.12.2022.

Ukupno je zaključeno 5 (pet) ugovor o koncesiji iz oblasti energetskih objekata u 2022. godini.

Tabela 5 - Pregled rješenja Komisije o davanju prethodne saglasnosti na studije ekonomske opravdanosti iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata u 2022. godini

**RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA STUDIJE
EKONOMSKE OPRAVDANOSTI IZ OBLASTI IZGRADNJE I KORIŠĆENJA
ENERGETSKIH OBJEKATA U 2022. GODINI**

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	Studija ekonomske opravdanosti za investiranje i izgradnju hidroelektrane „Bileća“, „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“ MP, a.d. „HIDROELEKTRANE NA TREBIŠNJICI“ Trebinje	Data prethodna saglasnost na studiju	Bileća	05.05.2022.
2.	Studija ekonomske opravdanosti sa prijedlogom izmjene koncesionog Ugovora i novim tehničkim rješenjem za povećanje instalisane snage na 2 MW; MHE „Krupac“ na rijeci Željeznici, „SAS“ d.o.o. Priboj	Data prethodna saglasnost na studiju	Trnovo, Istočna Ilidža	07.06.2022.
3.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 1“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.
4.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 2“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.
5.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 3“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.

6.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 4“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.
7.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 5“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.
8.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 6“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.
9.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 7“, opština Nevesinje, „ETMAX“ d.o.o. Banja Luka	Data prethodna saglasnost na studiju	Nevesinje	28.07.2022.
10.	Studija ekonomske opravdanosti za izgradnju i korišćenje fotonaponske solarne elektrane „Trebinje 2“ „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“ MP, a.d. Trebinje	Data prethodna saglasnost na studiju	Trebinje	28.07.2022.

Ukupno je doneseno 10 (deset) rješenja o davanju saglasnosti na studiju ekonomske opravdanosti iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata.

Tabela 6 - Rješenja Komisije o davanju prethodne saglasnosti na promjenu vlasničke strukture ili ustupanje Ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata u 2022. godini**RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA PROMJENU VLASNIČKE STRUKTURE ILI USTUPANJE UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI IZGRADNJE I KORIŠĆENJA ENERGETSKIH OBJEKATA U 2022. GODINI**

R/B	Koncesionar/Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	„ABN ELEKTRANE“ d.o.o. Velika Obarska (lokacija „Gradac“ na ušću majevičkog u glavni obodni kanal)	Data saglasnost na ustupanje Ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje MHE „Gradac“ na ušću majevičkog u glavni obodni kanal	Bijeljina	27.06.2022.
2.	„ABN ELEKTRANE“ d.o.o. Velika Obarska	Data saglasnost na ustupanje Ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje MHE „ATC“ na majevičkom obodnom kanalu	Bijeljina	27.06.2022.
3.	MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP, A.D. TREBINJE Zavisno elektrodistributivno preduzeće „ELEKTRO-BIJELJINA“ a.d. Bijeljina	Data saglasnost na ustupanje Ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje MHE „Vlasenica“ na rijeci Studeni Jadar	Vlasenica	04.07.2022.
	MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP, A.D. TREBINJE Zavisno elektrodistributivno preduzeće „ELEKTRO-BIJELJINA“ a.d. Bijeljina	Data saglasnost na ustupanje Ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje MHE „Tišča“ na rijeci Tišča	Vlasenica	04.07.2022.
4.	„HYDRO POWER GROUP“ d.o.o. Banja Luka	Data saglasnost na ustupanje Ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje hidroenergetskog sistema „Jezernica“ na slivu rijeke Jezernica, opština Kalinovik	Kalinovik	14.11.2022.
5.	MH „ELEKTROPRIVREDA Republike Srpske“, MP, A.D. TREBINJE	Data saglasnost na ustupanje Ugovora o koncesiji za izgradnju i korišćenje solarne fotonaponske elektrane „Trebinje 2“	Trebinje	21.12.2022.

6.	„ENERGREEN“ d.o.o. Višegrad	Data saglasnost na Zasnivanje založnog prava	Višegrad, Rudo	14.11.2022.
7.	„COMSAR ENERGY HYDRO,, d.o.o. Banja Luka	Data saglasnost na promjenu 100 % vlasničkog udjela	Rudo	22.12.2022.

Ukupno je doneseno 7 (sedam) rješenja o davanju saglasnosti na promjenu vlasničke strukture, ustupanje koncesionog ugovora i osnivanje založnog prava iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata u 2022. godini.

Tabela 7 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOG UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI IZGRADNJE I KORIŠĆENJA ENERGETSKIH OBJEKATA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Status	Datum donošenja rješenja
1.	„ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje ZP „HIDROELETRANE NA TREBIŠNJICI“ a.d. Trebinje	Izgradnja i korišćenje HE „Bileća“ područje opštie Bileća, instalisane snage 33,5 MW i godišnje proizvodnje 121,6 Gwh	Data saglasnost na prijedlog ugovora	05.10.2022.
2.	„ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje (za SE „Trebinje 2“)	Izgradnja i korišćenje solarne fotonaposne elektrane „Trebinje 2“ područje grada Trebinja, instalisane snage 53,63 MW i godišnje proizvodnje 85,5 GW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	05.10.2022.
3.	„B&B SUNCE VJETAR “ d.o.o. Bileća	Izgradnja i korišćenje solarne fotonaposne elektrane „Planik“ opština Bileća, instalisane snage 80 MW i godišnje proizvodnje 106 Gwh	Data saglasnost na prijedlog ugovora	14.11.2022.
4.	„B&B SUNCE VJETAR “ d.o.o. Bileća	Izgradnja i korišćenje vjetroelektrane „Planik“ opština Bileća, instalisane	Data saglasnost na prijedlog ugovora	14.11.2022.

		snage 39,6 MW i godišnje proizvodnje 93,20 Gwh Izgradnja i korišćenje fotonaponske elektrane „Solarni park Bileća“ opština Bileća instalisane snage 10 MW i godišnje proizvodnje 16,5 Gwh		
5.	"V&Z ZAŠTITA" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 1", opština Nevesinje, instalisane snage 200 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	14.11.2022.
6.	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 2", opština Nevesinje, instalisane snage 50 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	13.12.2022.
7.	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 3", opština Nevesinje, instalisane snage 50 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	13.12.2022.
8.	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 4 ", opština Nevesinje, instalisane snage 50 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	13.12.2022.
9	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 5", opština Nevesinje, instalisane snage 50 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	13.12.2022.
10.	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 6", opština Nevesinje, instalisane snage 50 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	13.12.2022.
11.	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane „Nevesinje 7", opština Nevesinje, instalisane snage 50 MW	Data saglasnost na prijedlog ugovora	13.12.2022.
12.	"ETMAX" d.o.o. Banja Luka			

Ukupno su donesena 12 (dvanaest) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata.

Tabela 8 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOG ANEKSA UGOVORA O

KONCESIJI IZ OBLASTI IZGRADNJE I KORIŠĆENJA ENERGETSKIH OBJEKATA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Status	Datum donošenja rješenja
1.	„SE TREBINJE 1" d.o.o. Trebinje	Izgradnja i korišćenje solarne fotonaponske elektrane „Trebinje 1" na području opštine Trebinje	Saglasnost na Prijedlog aneksa 1. Ugovora o koncesiji	03.02.2022.
2.	"ENERGY FINANCING TEAM SE BILEĆA" d.o.o. Bileća	Izgradnja i korišćenje solarne elektrane na području opštine Bileća	Saglasnost na Prijedlog aneksa 1. Ugovora o koncesiji	14.04.2022.
3.	"VE GREBAK" d.o.o. Nevesinje	Izgradnja i korišćenje vjetroelektrane „Grebak“, opština Nevesinje	Saglasnost na Prijedlog aneksa 3. Ugovora o koncesiji	19.04.2022.
4.	"VE GREBAK" d.o.o. Nevesinje	Izgradnja i korišćenje vjetroelektrane „Grebak“, opština Nevesinje	Saglasnost na Prijedlog aneksa 3. Ugovora o koncesiji	28.07.2022.
5.	"SAS" d.o.o. Priboj	Izgradnja i korišćenje MHE „Krupac" na rijeci Željeznici	Saglasnost na Prijedlog aneksa 3. Ugovora o koncesiji	16.08.2022.
6.	"VE GREBAK" d.o.o. Nevesinje	Izgradnja i korišćenje vjetroelektrane „Grebak“, opština Nevesinje	Saglasnost na Prijedlog aneksa 4. Ugovora o koncesiji	17.10.2022.

Ukupno je doneseno 6 (šest) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata.

3.4.2. Provjera rada Koncesionara

U toku 2022. godine, Komisija je u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, vršila provjeru realizacije ugovora o koncesiji iz oblasti energetike, koji se odnose na sljedeće:

- Izgradnju i korišćenje malih hidroelektrana (instalisanе snage manje od 10 MW);
- Izgradnju i korišćenje elektrana (instalisanе snage veće od 10 MW);
- Izgradnju i korišćenje termoelektrani objekata;
- Izgradnju i korišćenje vjetroelektrana i
- Izgradnju i korišćenje solarnih elektrana.

Imajući u vidu da su pojedini ugovori raskinuti, trenutno se realizuje 94 (devedeset četiri) ugovora o koncesiji iz oblasti elektroenergetike, sa strukturom prikazanoj u tabeli 9:

Tabela 9 - Broj aktivnih ugovora u oblasti energetike

OBLAST	BROJ UGOVORA
<i>Male hidroelektrane</i> ²⁰	72
<i>Hidroelektrane</i>	9
<i>Termoelektrane</i>	4
<i>Vjetroelektrane</i>	3
<i>Solarne elektrane</i>	6
UKUPNO:	94

3.4.2.1. Male hidroelektrane (MHE)

U izvještanoj 2022. godini, zaključen je jedan ugovor o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja malih hidroelektrana za MHE „Vrbas 2“ koja je bila u nadležnosti lokalne zajednice do momenta izmjene Zakona o koncesijama iz 2020. godine. Procedura za navedeni projekat je provedena u skladu sa Zakonom o koncesijama, to jest putem pregovaračkog postupka, dok u istom periodu nije bilo raskinutih ugovora.

Od ukupno 72 (sedamdeset dva) koncesiona ugovora koji se realizuje za izgradnju i korišćenje malih hidroelektrana, prema podacima dobijenim od resornog ministarstva, do 31.12.2022. godine, 38 (trideset osam) se nalaze u komercijalnom radu. Broj malih hidroelektrana čija je izgradnja u toku je 8 (osam). Ostali koncesioni ugovori su u zastoju zbog različitih problema koji onemogućavaju njihovu realizaciju, uključujući i nekoliko MHE za koje su već pribavljene građevinske dozvole. Vlada je Zaključkom iz oktobra 2022. godine, zadužila Ministarstvo energetike i rudarstva da provede sve potrebne aktivnosti vezano za ugovore koji se ne realizuju i predloži raskidanje istih tamo gdje koncesionari ne poštuju ugovorne obaveze, osim u slučajevima gdje su u toku sudski postupci.

Najveći broj koncesionih ugovora dodjeljen je 2005. godine kada je ukupno dodijeljeno 103 (stotinu tri) koncesije, ali je zaključeno 69 (šezdeset devet) ugovora. Isti su zaključeni u skladu sa članom 27.

²⁰ Određen broj koncesionih ugovora zaključen je za dvije ili više lokacija MHE. Ukupan broj aktivnih MHE objekata je, prema informacijama resornog ministarstva, 85 (osamdeset pet).

Zakon o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 25/02, 91/06 i 92/09) koji je prestao da važi stupanjem na snagu novog Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21). Potrebno je istaći da je u periodu proteklom od 2005. godine, kada je zaključen prvi koncesioni ugovor za izgradnju i korišćenje malih hidroelektrana, pa do kraja 2022. godine, raskinuto ukupno 67 (šezdeset sedam) koncesionih ugovora, od toga 39 (trideset devet) u poslednjih 5 (pet) godina. Razlozi za veliki broj raskinutih ugovora u tom periodu su neadekvatne studije ekonomske opravdanosti projekata, čime takvi ugovori nisu imali dovoljno istražene elemente koji se tiču rokova izgradnje koncesionih projekata, neophodnog vremena za prikupljanje potrebne dokumentacije, neadekvatnih tehničkih rešenja, rešavanje imovinsko-pravnih odnosa na parcelama koje su definisane koncesionim ugovorom, pribavljanje raznih dozvola, saglasnosti, odobrenja, bankarskih garancija, neažurnost administracije, neažurnost i nemarnost investitora, nedovoljan angažman na zaštiti životne sredine i drugo.

Pregled broja raskinutih koncesionih ugovora za izgradnju i korišćenje malih hidroelektrana po godinama raskida prikazan je u sljedećoj tabeli.

Tabela 10 - Pregled raskinutih ugovora za izgradnju i korišćenje malih hidroelektrana po godinama

Godina:	2006.	2010.	2012.	2013.	2014.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj raskinutih ugovora	1	5	5	9	2	6	10	7	18	4	0

Potrebno je naglasiti da se u Ministarstvu energetike i rudarstva vodi Registar projekata, uspostavljen u skladu sa Zakonom o obnovljivim izvorima energije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 16/22), a u Komisiji se vodi Registar ugovora o koncesijama u skladu sa pozitivnim Zakonom o koncesijama.

U izveštajnoj godini, imajući u vidu da je još u 2021. godini u Narodnoj skupštini Republike Srpske usvojena Deklaracija o zaštiti rijeka u Republici Srpskoj, broj: 02/1-021-158/21 od 17.02.2021. godine (u daljem tekstu: Deklaracija), a Deklaracijom su Ministarstvo energetike i rudarstva, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede bili zaduženi da izvrše analizu svih koncesionih ugovora iz svojih oblasti, Vlada Republike Srpske je donijela zaključak i nastavila provoditi aktivnosti prema istom.

3.4.2.2. Oblast srednjih i velikih hidroelektrana

3.4.2.2.1. HIDROELEKTRANA (HE) „ULOG“

Koncesionar „EFT HE ULOG“ d.o.o. Kalinovik, u 2022. godini je nastavio realizaciju svojih ugovornih obaveza koje su se odnosile na projektne aktivnosti i izgradnju hidroelektrane „ULOG“, po dinamičkom planu, a sve u skladu sa koncesionim Ugovorom. U nastavku su nevedene ključne projektne i ostale aktivnosti u 2022. godini:

- Izvršen je iskop i oblaganje optočnog tunela, izgrađena uzvodna i nizvodna predbrana i izvršeno skretanje rijeke u zoni gradilišta brane i pribranskih objekata, izvršen iskop i troketiranje lijevog i desnog oporca za lučnu branu, izvršen iskop i primarna obloga ulazne građevine u derivacioni tunel, iskop pristupnih štolni (ukupno četiri) ka glavnom tunelu u ukupnoj dužini od 550 m, iskop i primarna obloga glavnog derivacionog tunela u dužini od 1.880 m (preostala dužina tunelskog iskopa je 430 m), izrađena je pilot bušotina cijelom visinom vodostanske cijevi, iskopano je 32 m od ukupno 60 m vodostana, izvršen iskop i primarna obloga horizontalnog dijela podzemnog tlačnog cjevovoda u dužini od 224 m, kao i račve ispred mašinske zgrade, iskop za mašinsku zgradu, izgrađeno je polje betonskih anker greda, izvršen je iskop i primarna obloga podzemne prostorije za dizel agregate, izgrađen je zagat i injeksiona zavjesa u cilju sprečavanja prodora podzemnih voda iz korita Neretve u temeljnu jamu mašinske zgrade, izvršen je dio iskopa padine iznad mašinske zgrade u cilju njenog rasterećenja, izgrađen je pristupni put S3-1 koji povezuje lijevi blok brane sa prethodno izgrađenim pristupnim putevima, preostali pristupni putevi su izgrađeni u procentu od oko 95 %, izgrađen je privremeni čelično-rešetkasti most raspona 68 m, nosivosti 50 t preko rijeke Neretve, kao i pripadajući pristupni putevi, izgrađeni su kampovi

za smještaj radnika na lokaciji Ljusići i Nedavići, adaptirana kasarna u Kalinoviku za smještaj uprave projekta i administracije izvođača, postavljeno i pušteno u funkciju postrojenje za drobljenje i pripremu agregata za beton i montirana i puštena u rad betonara kapaciteta 60 m³/h.

- U toku je proizvodnja opreme za hidroelektranu „ULOG“.
- U 2022. godini, u samom koncesionom društvu nije bilo statusnih promjena izuzev što je povećan osnivački kapital.
- Aneksom 4. Ugovora produžen je pripremni period do 13.12.2023. godine.
- Imovinsko-pravni odnosi za izgradnju svih objekata hidroelektrane „ULOG“ su riješeni.
- Prema izvještaju, koncesionar je obezbijedio potrebne saglasnosti i dozvole za izgradnju hidroelektrane.

Zaključno sa 31.12.2021. godine, prema dotavljenom izvještaju u projekat izgradnje hidroelektrane „ULOG“ uloženo je 103 miliona KM sredstava Koncesionara „EFT HE ULOG“ d.o.o. Kalinovik.

3.4.2.2.2. HIDROELEKTRANA (HE) „DABAR“

Rješenjem Vlade Republike Srpske od 19.04.2011. godine, dodijeljena je koncesija za izgradnju i korišćenje hidroelektrane „DABAR“, po osnovu samoinicijativne ponude, privrednog društva MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje i MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, ZP „HIDROELEKTRANE NA TREBIŠNJICI“ a.d. Trebinje.

Nakon odluke Nadzornog odbora o izboru članova Uprave društva „HIDROELEKTRANA DABAR“ d.o.o. Trebinje, uslijedile su aktivnosti na organizaciji privrednog društva (donošenje statuta, odluka i pravilnika) neophodnih za funkcionisanje društva.

Privredno društvo „HIDROELEKTRANA DABAR“ d.o.o. Trebinje zvanično je otpočelo sa radom 01.06.2011. godine.

Sa koncesionim društvom „HIDROELEKTRANA DABAR“ d.o.o. Trebinje, Ugovor o koncesiji je zaključen dana 28.07.2011. godine. Nakon zaključenja Ugovora, uslijedile su aktivnosti na realizaciji istog.

Pripremni radovi, istražni radovi, izrada Glavnog projekta, izgradnja pristupnih puteva, vodovoda za snadbijevanje gradilišta i gradilišnog naselja, dalekovod 20 kV sa pripadajućim trafostanicama je realizovan u potpunosti.

U fazi realizacije pripremnih radova Koncesionar je nailazio na različite probleme od kojih posebno izdvajamo: pokrenut je upravni spor od strane Ministarstva okoliša i turizma Federacije Bosne i Hercegovine na Rješenje o odobravanju Studije uticaja projekta hidroelektrane „DABAR“ na životnu sredinu. Spor je okončan u aprilu 2016. godine.

U toku 2022. godine sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- Izvođenje radova na dovodnom tunelu u ulaznoj građevini (do sada je izvršen iskop dovodnog tunela u dužini 11.500 metara, ugrađena je primarna podgrada i ugrađena je sekundarna oplata na dovodnom tunelu u dužini oko 3.100 metara;

- Otpočelo je izvođenje radova na radnom platou i
- Izvršena je eksproprijacija na području akumulacije „Nevesinje“.

Za preostale objekte su u cjelosti riješeni imovinsko-pravni odnosi.

U koncesioni projekat je od momenta zaključenja koncesionog ugovora pa do 31.12.2022. godine investirano oko 160 miliona KM.

3.4.2.2.3. „HIDROELEKTRANE NA VRBASU“

Koncesiono preduzeće MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, ZP „HIDROELEKTRANE NA VRBASU“ a.d. Mrkonjić Grad je osnovano Odlukom JP „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“ dana 19.08.1992. godine. Osnovna djelatnost preduzeća je proizvodnja električne energije, održavanje hidroenergetskih postrojenja i trgovina električnom energijom.

Proizvodnja električne energije u sklopu koncesionog preduzeća se obavlja u 3 (tri) proizvodna objekta: hidroelektrana „Bočac“; mala hidroelektrana „Bočac 2“ i mala hidroelektrana „Kućna Turbina“.

Radna organizacija za izgradnju hidroelektrane „Bočac“ počela je sa radom 1975. godine, a ista je puštena u komercijalni rad 05.12.1981. godine.

- Hidroelektrana „Bočac“:

Ukupna instalisana snaga je 110 MWh (2 agregata po 55 MWh);

Instalisani protok je 240 m³/h, a radna kota je 282 m;

Korisna zapremina akumulacije jezera ove elektrane je 52.679.715 m³.

- Mala hidroelektrana „Bočac 2“ (puštena u rad 2018. godine):

Ukupna instalisana snaga proizvodnog objekta je 9,58 MWh (2 agregata po 4,79 MWh);

Maksimalni radni nivo gornje vode je 227,80 m.

- Mala hidroelektrana „Kućna Turbina“ (puštena u rad 2021. godine):

Objekat raspolaže sa jednim agregatom maksimalne snage 0,56 MWh;

Projektovana godišnja proizvodnja iznosi 4.190.000 kWh.

U 2022. godini hidroelektrana „Bočac“ je proizvela 207.729.358 kWh električne energije, mala hidroelektrana „Kućna Turbina“ 4.065.308 kWh, a mala hidroelektrana „Bočac 2“ 32.053.907 kWh. Prosječno ostvarena proizvodnja za sve tri elektrane u 2022. godini je 96% u odnosu na plan.

Koncesionar je na ime koncesione naknade, a prema dostavljenom Izvještaju, za sve tri elektrane uplatio u budžet Republike Srpske iznos od 1.253.685 KM.

3.4.2.2.4. SISTEM HIDROELEKTRANA GORNJA DRINA (HE „BUK BIJELA“, HE „PAUNCI“ i HE „FOČA“)

Ugovor o koncesiji zaključen je između Vlade Republike Srpske kao Konkudenta i MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje (potpisnika u ime Konzorcijuma MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje i ZP „HIDROELEKTRANE NA DRINI“ a.d. Višegrad), dana 03.06.2016. godine.

Navedeni Konzorcijum je bio u obavezi, shodno Odluci Vlade Republike Srpske o dodjeli predmetne koncesije, kao i prema odredbi koncesionog Ugovora, da osnuje koncesiono preduzeće za obavljanje koncesione djelatnosti u roku od godinu dana od zaključenja Ugovora, te je 03.09.2018. godine registrovano privredno društvo „HIDROELEKTRANA BUK BIJELA“ d.o.o. Foča kao koncesiono društvo, čiji je ukupni kapital iznosio 1.000.000,00 KM, od čega je učešće ZP „HIDROELEKTRANE NA DRINI“ a.d. Višegrad 80%, odnosno 800.000,00 KM, a učešće MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje 20%, odnosno 200.000,00 KM u kapitalu Koncesionara.

Odlukom Vlade Republike Srpske od 26.09.2019. godine, odobrena je statusna promjena - spajanje uz pripajanje „HE BUK BIJELA“ d.o.o. Foča, kao Sticaoca, sa „HE FOČA“ d.o.o. Foča i „HE PAUNCI“ d.o.o. Foča kao Pripoioca. Ugovorom o statusnoj promjeni - spajanje uz pripajanje, prestalo je sa postojanjem privredno društvo „HE FOČA“ d.o.o. Foča i „HE PAUNCI“ d.o.o. Foča, dok je privredno društvo „HE BUK BIJELA“ d.o.o. Foča promijenilo naziv u „HES GORNJA DRINA“ d.o.o. Foča.

Aneksom 1. Ugovora zaključenim dana 05.02.2020. godine, izvršena je i promjena naziva koncesionara u „HIDROENERGETSKI SISTEM GORNJA DRINA“ društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju i prodaju električne energije Foča (skraćeni naziv firme: „HES GORNJA DRINA“ d.o.o. Foča), definisana je obaveza dostavljanja Plana projektovanja i izgradnje, definisani su rokovi i iznosi bankarskih garancija, te je definisana visina koncesione naknade za korišćenje elektroenergetskih objekata tokom perioda korišćenja u iznosu od 0,0055 KM po proizvedenom kilovat-satu (kWh) električne energije na zvaničnom obračunskom mjestu primopredaje električne energije.

Rješenjem Komisije od 30.07.2020. godine, data je saglasnost na promjenu vlasničke strukture i vlasničkih prava tako da će društvu „HES GORNJA DRINA“ d.o.o. Foča pristupiti JP „ELEKTROPRIVREDA SRBIJE“ Beograd, na način da će se izvršiti dokapitalizacija novčanim ulogom od 51% kapitala, te da će se JP „ELEKTROPRIVREDA SRBIJE“ Beograd priznati pravo glasa od 51% ukupnih glasačkih prava.

Pristupanju JP „ELEKTROPRIVREDA SRBIJE“ Beograd u „HES GORNJA DRINA“ d.o.o. Foča, kao novog člana prethodila, je izrada Studije ekonomske opravdanosti Projekta „HES GORNJA DRINA“, koju je u aprilu 2020. godine uradila revizorska kuća „DELOITTE“.

Dokumentaciju koja se odnosi na izgradnju „Hidroelektroenergetskog sistema Gornja Drina“ čine:

- Građevinska dozvola za pripremne radove investitoru „HES GORNJA DRINA“ d.o.o. Foča, za izgradnju hidroelektrane „BUK BIJELA“ na rijeci Drini, instalisane snage 93,52 MW, na teritoriji opština Foča, izdata od strane Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju dana 08.06.2020. godine;
- Dokazi o riješenim imovinsko-pravnim odnosima (posjedovni list, zemljišno-knjižni izvadak i kopija katastarskog plana), izdati od strane Republičke uprave za imovinsko-pravne poslove, podrčna jedinica Foča;
- Rješenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske o saglasnosti za krčenje šume i trajnu promjenu namjene šumskog zemljišta u svrhu izgradnje predmetnog objekta od 12.02.2020. godine;
- Rješenje Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti opštine Foča za davanje poljoprivredne saglasnosti, od 24.02.2020. godine;
- Rješenje JP „PUTEVI REPUBLIKE SRPSKE“ Banja Luka o saglasnosti za izgradnju priključka na

magistralni put M-1 109, dionica Čemerno - Brod na Drini 2, od 03.04.2020. godine;

- Uvjerenje kojim se potvrđuje da su već izgrađeni objekti neophodni za potrebe napajanja gradilišta, izdato od strane ZP „ELEKTRODISTRIBUCIJA“ a.d. Pale.
- Važeće ekološke dozvole za HE „Foča“ i HE „Paunci“.
- Vrijednost dosadašnjih investiranja prema izveštaju koncesionara je 24,5 miliona KM. Trenutno se pred Ustavnim sudom BiH vodi spor.

3.4.2.2.5. HIDROELEKTRANA (HE) „MRSOVO“

Koncesionar „COMSAR ENERGY HIDRO“ d.o.o. Banja Luka je, prema dostupnim informacijama, obavio značajne aktivnosti na realizaciji prve faze projekta izgradnje i korišćenja hidroelektrane „Mrsovo“ na rijeci Lim, opština Rudo, u skladu sa osnovnim koncesionim ugovorom kao i pripadajućim aneksima.

Pregled aktivnosti na koncesionom projektu, a prema poslednjem izveštaju Koncesionara, su:

- Projekat za građevinsku dozvolu za HE „Mrsovo“;
- Projekat detaljnih geoloških istraživanja;
- Elaborat o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi krečnjaka na ležištu „Varde“ u blizini hidroelektrane „Mrsovo“;
- Glavni projekat i revizija Glavnog projekta za pristupne puteve do hidroelektrane „Mrsovo“;
- Glavni projekat i revizija Glavnog projekta za pristupni put do kamenoloma;
- Glavni projekat i revizija Glavnog projekta za most preko rijeke Lim nizvodno od brane;
- Glavni rudarski projekat za kamenolom „Varde“;
- Glavni projekat dalekovoda od hidrocentrale do tačke spoja na postojeći 110 kV dalekovod Višegrad - Rudo;

Zaključno sa 2022. godinom, Koncesionar je prema dostavljenim podacima okvirno izvršio 95% aktivnosti 1. faze Ugovora.

U izveštajnom periodu izvršena je 100% promjena vlasničke strukture u koncesionom preduzeću.

3.4.2.2.6. „HIDROELEKTRANE NA TREBIŠNJICI“

Koncesioni Ugovor između Konkudenta Vlade Republike Srpske i Koncesionara MH „ELEKTROPRIVREDA REUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje, ZP „HIDROELEKTRANE NA TREBIŠNJICI“ a.d. Trebinje je zaključen 30.03.2018. godine. Pri zaključenju Ugovora Koncesionar je izvršio obavezu uplate jednokratne koncesione naknade.

U izveštajnom periodu, prema izjavi koncesionara, finansirane su sledeće aktivnosti: izgradnja rezervoara i kanala kroz Fatničko polje, izgradnje mosta preko rijeke Trebišnjice, izvođenje radova na betonskoj oblozi tunela FP-AB, izgradnja pristupnog puta sa rasvjetom, izgradnja sistema za navodnjavanje Mokrog polja i vodozahvata za Zupce, održavanje i konsultantske usluge u

operativnoj upotrebi SUB „Grančarevo“, izgradnja staze i sanacija puta uz korito rijeke Trebišnjice, realizacija odvodnjavanja Bilečkog polja, izrada katastra meteoroloških stanica hidrosistema Trebišnjica, rekonstrukcija i servis kosih liftova na pogonu hidroelektrane „Trebinje 1“, izrada novih vodomjernih profila na rijeci Vrijeka u Bijeljanim i Pađenima, izgradnja različitih odvodnih kanala i ostale aktivnosti. Ostale ugovorne odredbe, prema izjavi, Koncesionar izvršava u skladu sa zaključenim Ugovorom.

3.4.2.3. Termoelektrane (TE)

3.4.2.3.1. RUDNIK I TERMOELEKTRANA (RiTE) „STANARI“

„EFT-RUDNIK I TERMOELEKTRANA STANARI“ d.o.o. Stanari je članica EFT Grupe, koja se bavi trgovinom i investicijama u energetsom sektoru, posebno u zapadnoj, srednjoj i jugoistočnoj Evropi. Kroz trgovinu, ulaganja u nove energetske proizvodne pogone i izgradnju novih prenosnih kapaciteta, EFT Grupa predvodi razvoj tržišta električne energije u jugoistočnoj Evropi.

Preduzeće „EFT GROUP RUDNIK LIGNITA STANARI“ d.o.o. Stanari je osnovano 18. marta 2005. godine.

Dana 18. januara 2008. godine izvršeno je spajanje sa firmom „EFT-TERMOELEKTRANA STANARI“ d.o.o. Stanari i od tada posluje pod nazivom Društvo za proizvodnju električne energije i proizvodnju, preradu, transport i trgovinu ugljem „EFT-RUDNIK I TERMOELEKTRANA STANARI“ Stanari, skraćeni naziv firme: „EFT-RUDNIK I TERMOELEKTRANA STANARI“ d.o.o. Stanari.

Od svog osnivanja, društvo je sa Vladom Republike Srpske zaključilo, između ostalog i: Ugovor o koncesiji za izgradnju i korišćenje termoelektrane „STANARI“ (februar 2008); Aneks (mart 2010. godine); Aneks II (jul 2010. godine); Aneks III (juni 2012. godine); Aneks IV (oktobar 2012. godine); Aneks V (oktobar 2013. godine); Aneks VI (jul 2016. godine); Anex VII (jul 2018. godine) i Aneks VIII (januar 2019. godine).

Izgradnja termoelektrane „STANARI“ započeta je decembra 2012. godine. Prva sinhronizacija sa elektroenergetskom mrežom Bosne i Hercegovine bila je 4. januara 2016. godine, a 8. avgusta 2016. godine objekat je preuzet od generalnog izvođača radova.

Termoelektrana je od novembra 2016. godine u punom komercijalnom radu.

Izgradnjom termoelektrane „Stanari“ obezbijedena je veća proizvodnja električne energije u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, povećana stabilnost funkcionisanja elektroenergetskog sistema i pouzdanost snabdijevanja potrošača električnom energijom.

Tabela 11 - Osnovni tehnički i ekonomski pokazatelji poslovanja u 2022. godini

Osnovni tehnički i ekonomski pokazatelji poslovanja u 2022. godini

Opis	Plan 2021.	Realizacija 2022.	Indeks
1	2	3	3/2 * 100
<i>Proizvodnja el. energije (MWh)</i>	2.020.000	2.128.201	105,35
<i>Proizvodnja otkrivke (m³č.m.)</i>	12.500.000	14.397.144	115,17
<i>Proizvodnja uglja (t)</i>	3.350.000	3.616.605	107,95

Termoelektrana „Stanari“ je u 2022. godini ukupno neto proizvela 2.128.201 MWh električne energije.

Ukupno vrijeme provedeno na mreži je 7.950,9 časova. Vrijeme van mreže, tačnije, ukupno vrijeme trajanja svih zastoja je 809,1 čas.

Tabela 12 - Pregled plaćenih naknada po koncesionim ugovorima po mjesecima za 2022. godine
Pregled plaćenih naknada po koncesionim ugovorima po
mjesecima za 2022. godine

Mjesec	Koncesiona naknada za ugalj	Koncesiona naknada za električnu energiju	Koncesiona naknada za vodu
Januar	112.146,79	673.365,00	1.759,74
Februar	146.977,82	511.869,60	1.603,28
Mart	180.079,16	543.486,90	2.373,25
April	174.482,53	640.269,30	2.144,95
Maj	164.308,50	657.343,50	2.159,16
Jun	177.462,52	630.643,20	2.502,41
Jul	157.163,16	643.592,40	2.659,67
Avgust	359.670,97	647.964,90	2.326,34
Septembar	348.526,59	108.061,80	1.708,22
Oktobar	372.113,99	661.511,40	2.040,81
Novembar	336.230,45	641.414,40	1.866,72
Decembar	298.615,10	663.504,60	2.102,51
UKUPNO (KM):	2.827.777,58	7.023.027,00	25.247,06

Na osnovu naprijed navedenih podataka, preuzetih iz dostavljenog izvještaja od strane koncesionara, može se konstatovati da je koncesionar, po svim koncesionim ugovorima u budžet Republike Srpske uplatio ukupan iznos od 9.876.051,64 KM, a što je za 32,7% više u odnosu na prethodnu godinu.

3.4.2.3.2. RUDNIK I TERMOELEKTRANA (RITE) „GACKO“

ZP „RUDNIK I TERMOELEKTRANA GACKO“ su u 2018. godini ušli u koncesioni odnos, čime je nastavljen komercijalni rad.

Od tada pa do kraja izvještajnog perioda elektrana je bila u kontinuiranom komercijalnom radu. U periodu januar - decembar 2022. godine, elektrana je proizvela 1.507.668.800 MWh električne energije. U izvještajnom periodu, elektrana je imala osam zastoja, od toga šest planiranih i dva neplanirana zastoja.

Ostvareni proizvodni rezultat za Koncesionara ZP „RUDNIK I TERMOELEKTRANA GACKO“ u 2022. godini i uplata koncesione naknade za prouzvedenu električnu energiju prikazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 13 - *Proizvodnja električne energije i uplata koncesione naknade****Proizvodnja električne energije i uplata koncesione naknade***

Mjeseci	Naknada za energ.objekte (renta) (kW)	Obaveza	Plaćeno	Plaćeni iznos
<i>Januar</i>	137.956.800	455.257,44	25.02.2022.	455.257,44
<i>Februar</i>	118.591.200	391.350,96	29.03.2022.	391.350,96
<i>Mart</i>	146.290.800	482.759,64	03.05.2022.	482.759,64
<i>April</i>	139.168.400	459.255,72	24.05.2022.	459.255,72
<i>Maj</i>	137.634.800	454.194,84	28.06.2022.	454.194,84
<i>Jun</i>	76.896.800	253.759,44	29.07.2022.	253.759,44
<i>Jul</i>	23.806.200	78.560,46	31.08.2022.	78.560,46
<i>Av gust</i>	145.091.400	478.801,62	30.11.2022.	478.801,62
<i>Septembar</i>	143.148.200	472.389,06	30.11.2022.	472.389,06
<i>Oktobar</i>	141.978.400	468.528,72	23.12.2022.	468.528,72
<i>Novembar</i>	146.349.600	482.953,68	23.01.2022.	482.953,68
<i>Decembar</i>	150.956.200	498.155,46	-	-
UKUPNO:	1.507.868.800	4.975.967,04		4.477.151,58

Na osnovu naprijed navedenih podataka, preuzetih iz dostavljenog izvještaja od strane koncesionara, može se konstatovati da je koncesionar, po svim koncesionim ugovorima u budžet Republike Srpske uplatio ukupan iznos od 4.617.034,00 KM, a što je za 11% manje u odnosu na prethodnu godinu.

3.4.2.3.3. *RUDNIK I TERMoeLEKTRANA (RiTE) „UGLJEVIK“*

Koncesioni ugovor o korišćenju rudnika i termoelektrane „Ugljevik“ je zaključen sa MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje ZP „RUDNIK I TERMoeLEKTRANA UGLJEVIK“ a.d. Ugljevik, kao koncesionarom i Vladom Republike Srpske kao koncendentom u 2018. godini, na osnovi sljedeće dokumentacije:

- Upotrebne dozvole za termoelektanu „Ugljevik“ iz 1988. godine;
- Ekološke dozvole za postrojenje odsumporavanja dimnih gasova u termoelektrani „Ugljevik“ iz 2016. godine;
- Građevinske dozvole za izvođenje pripremnih radova za izgradnju postrojenja odsumporavanja dimnih gasova u termoelektrani „Ugljevik“ iz 2016. godine;
- Vodne saglasnosti za izgradnju sistema za odsumporavanje dimnih gasova u termoelektrani „Ugljevik“ iz 2017. godine;
- Elektroenergetske saglasnosti za postrojenje odsumporavanja dimnih gasova u termoelektrani „Ugljevik“ iz 2017. godine;
- Saglasnosti za projektovane mjere i normative zaštite od požara za izgradnju postrojenja odsumporavanja dimnih gasova iz 2017. godine;

- Građevinske dozvola za izgradnju sistema za odsumporavanje dimnih gasova iz 2017. godine i
- Ekološke dozvola za termoelektranu „Ugljevik“ iz 2019. godine.

Za termoelektranu „Ugljevik“ kao i ostale termoelektrane predviđeno je, a prema zahtjevima Energetske zajednice, uvođenje „takse na proizvedenu električnu energiju iz termoelektrana“ zbog štetnog uticaja rada termoelektrana u proizvodnji električne energije na životnu sredinu, a koje će se primjenjivati od 2026. godine.

U sljedećem tabelarnom pregledu prikazana je proizvedena električna energija i uplaćena koncesiona naknada u 2022. godini.

Tabela14 - Prikaz proizvedene električne energije i uplata koncesione naknade

Period	Količina proizvedene električne energije (kWh)	Cijena 0,0033 KM/kWh	Iznos (KM)	Datum plaćanja
<i>Januar</i>	145.762.000	0,0033	481.014,60	24.02.2022.
<i>Februar</i>	127.668.000	0,0033	621.304,40	28.04.2022.
<i>Mart</i>	155.970.000	0,0033	514.701,00	28.04.2022.
<i>April</i>	118.238.000	0,0033	390.185,40	02.06.2022.
<i>Maj</i>	147.052.000	0,0033	485.271,60	28.06.2022.
<i>Jun</i>	124.400.000	0,0033	410.520,00	29.07.2022.
<i>Jul</i>	139.544.000	0,0033	460.495,20	14.09.2022.
<i>Avgust</i>	114.150.000	0,0033	376.695,00	30.09.2022.
<i>Septembar</i>	110.890.000	0,0033	365.937,00	01.12.2022.
<i>Oktobar</i>	0	0,0033	0	-
<i>Novembar</i>	132.458.000	0,0033	523.855,20	-
<i>Decembar</i>	133.326.000	0,0033	467.627,16	-
UKUPNO:	1.449.458.000	0,0033	4.783.211,40	-

U 2022. godini uplaćeno je po osnovu koncesione naknade 3.999.825,96 KM, a što je za 9% manje u odnosu na prethodnu godinu. TE „UGLJEVIK“ prema dostavljenim podacima u izveštaju, nije izmirio cjelokupan iznos koncesione naknade do 31.12.2022. godine, odnosno ostalo je još 20% za izmirenje što se planira uraditi početkom 2023. godine. Pored navedenog, treba istaći da je koncesionar u izvještajnoj 2022. godini imao zastoje u radu što je uticalo na smanjenu količinu proizvedene električne energije, kao i visinu obračunate i uplaćene koncesione naknade.

3.4.2.4. Vjetroelektrane (VE)

3.4.2.4.1. VJETROELEKTRANA (VE) „HRGUD“

Ugovor o koncesiji za izgradnju i korišćenje vjetroelektrane „Hrgud“, opština Berkovići je zaključen sa MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje kao Koncesionarom i Vladom Republike Srpske kao Konkudentom dana 28.09.2015. godine.

Lokalitet buduće vjetroelektrane se nalazi u južnom dijelu Republike Srpske, 50 (pedeset) kilometara sjeverozapadno od Trebinja. Na predmetnoj lokaciji „Hrgud“ provedena su jednogodišnja ispitivanja potencijala vjetra, na čijoj je osnovi izrađena Studija izvodljivosti sa tehničkom i ekonomskom Studijom opravdanosti.

Po Studiji, instalisana snaga vjetroelektrane bila bi 48 MW, planirana godišnja proizvodnja elektrane oko 126 GWh, a vrijednost investicije 64,285 miliona EUR, tj. 125.730.532,00 KM, od čega 60 miliona EUR sredstava od „KFW“ banke, a ostatak od 4,285 miliona EUR vlastitih sredstava ERS-a.

Finansiranje terenskih ispitivanja i izrade navedene Studije je obezbjeđeno grantom u iznosu 200.000,00 EUR od strane Njemačke „KFW“ banke.

Sa navedenom bankom su, prema izvještaju Koncesionara, nastavljeni pregovori oko Sporazuma o kreditu i projektu, a Narodna Skupština Republike Srpske je 2016. godine donijela Odluku o kreditnom zaduženju kod Njemačke „KFW“ banke kao kreditora i Ministarstva finansija i trezora BiH, Ministarstva finansija Republike Srpske i MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, kao zajmoprimaca. Sporazum je potpisan 2017. godine, a nakon toga je uslijedila:

- Ratifikacija Sporazuma od strane Parlamentarne skupštine BiH 2018. godine;
- Supsidijarni sporazum između BiH – Ministarstva finansija i trezora BiH i Republike Srpske – Ministarstva finansija Republike Srpske, takođe zaključen 2018. godine;
- Usaglašavanje i potpisivanje Posebnog sporazuma između MH „Elektroprivrede Republike Srpske, MP a.d. Trebinje i „KFW“ banke, 2020. godine;
- Potpisivanje Ugovora o prenosu kreditnih sredstava između Vlade Republike Srpske, tj. njenog resornog Ministarstva finansija i MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ MP, a.d. Trebinje 2020. godine.

Zbog navedenog načina finansiranja „ERS“ se obavezao da se implementacija projekta, te aktivnosti oko nabavke i izbora ponuđača kao i konsultantskog društva vrši po pravilima „KFW“ banke. Ugovor sa Implementacionim konsultantom potpisan je 2021. godine te u istoj godini je sprovedena dubinska finansijska analiza (*Financial Due Diligence – FDD*) koja je pozitivno odobrena od strane „KFW“ banke.

U istoj, 2021. godini dobijena je saglasnost od strane Ministarstva finansija Njemačke na produženje operativnosti Sporazuma o kreditu.

Izrađena „ESIA“ Studija (Studija procjene uticaja na životnu sredinu) je 2021. godine dostavljena „KFW“ banci sukcesivno, ažurirana u skladu sa konsultantom „ESIA“, a konačan odgovor na navedeno, od strane „KFW“ banke se očekuje u prvoj polovini 2022. godine.

Završetak izgradnje vjetroelektrane „Hrgud“, po svoj navedenoj dokumentaciji i po izjavi predstavnika „ERS-a“ očekuje se krajem 2023. godine, a puštanje u probni rad početkom 2024. godine.

3.4.2.4.2. VJETROELEKTRANA (VE) „GREBAK“

Ugovor o koncesiji za izgradnju i korišćenje vjetroelektrane „Grebak“, opština Nevesinje, zaključen je dana 14.04.2019. godine.

Aneks 1. Ugovora zaključen je 27.11.2020. godine, a Aneks 2. Ugovora 14.11.2021. godine, Aneks 3. Ugovora 13.09.2022. godine, te je data saglasnost na Aneks 4. A koji je do kraja izvještajnog perioda bio u završnoj fazi zaključenja.

U 2022. godini, prema izvještaju, Koncesionar je završio/pribavio:

- Izmjenu Lokacijskih uslova od 12.04.2021. godine;
- Uslove za priključak na prenosnu mrežu Elektroprenosa BiH od 30.11.2021. godine;
- Pripremu za pokretanje procesa eksproprijacije (Elaborat o eksproprijaciji; Plan parcelacije; Urbanističko-tehničke uslove i ažuriran je geodetski snimak). Zaključenim Ugovorom sa Pravobranilaštvom od 22.10.2021. godine pokrenut je postupak eksproprijacije koji je završen;
- Idejni projekat vjetroelektrane „Grebak“;
- Idejni projekat priključka na mrežu je završen;
- Elaborat tehničkog rješenja priključka vjetroelektrane „Grebak“ na mrežu;
- Rad na glavnom projektu pristupnih i internih saobraćajnica i montažnih platoa je završen;
- Projektovanje temelja vjetroturbina zajedno sa revizijom je završeno;
- Projekat rješenja Trafo stanice Grebak 33/110 je završen;
- Revizija projekta je završena;
- Prikupljena dokumentacija za dostavljanje Zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole;

- Pokrenut je postupak ugovaranja vjetroturbina SG 6.6 MW – 155m sa društvom „SIMENS GAMESA“;
- Pokrenuta je procedura za odobravanje kreditnog aranžmana sa bankama;
- Obavljena su istraživanja i izrađen je Geotehnički elaborat za pozicije temelja turbina (revidovan);
- Obavljena su istraživanja i izrađen je Geotehnički elaborat za pozicije puteva (revidovan) i
- Izgrađene su dvije dionice pristupnog puta u dužini od 1.800 m i pristupnog platoa oko 7.000 m².

Naknada za ustupljeno pravo (jednokratna koncesiona naknada) plaćena po zaključenju Ugovora i po zaključenju Aneksa 2. Ugovora o koncesiji.

3.4.2.5. SOLARNE ELEKTRANE (SE)

3.4.2.5.1. SOLARNA ELEKTRANA (SE) „BILEĆA“

Ugovor za izgradnju i korišćenje solarne elektrane sa fotonaponskim ćelijama na području opštine Bileća su zaključili, dana 13.07.2020. godine „EFT International Investment Holding Limited“ London kao Koncesionar i Vlada Republike Srpske kao Konkudent.

Instalisana snaga planirane solarne elektrane iznosi 60 MW, a planirana godišnja proizvodnja 84 GWh, po tehničkoj dokumentaciji.

U skladu sa pozitivnim Zakonom o koncesiji, te propisima u Republici Srpskoj, Konkudent je osnovao koncesiono preduzeće pod nazivom „ENERGY FINANCING TEAM SE BILEĆA“ d.o.o. Bileća.

Nakon zaključivanja predmetnog ugovora, prema izvještaju dostavljenom Komisiji, uslijedile su sljedeće aktivnosti:

- Pripremljena je sva prostorno-planska i projektna dokumentacija za potrebe izgradnje solarne elektrane, a cijeli proces je završen u septembru 2022. godine;
- Ishodovana je građevinska dozvola za izgradnju priključnog dalekovoda za solarnu elektranu;
- U toku su finalne aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa (98% riješeno);
- Koncesionar je pribavio sve potrebne dozvole i saglasnosti;
- U decembru 2022. godine potpisan je sporazum o upravljanju visokonaponskim postrojenjima;

- U decembru 2022. godine zvanično je počela faza izgradnje solarne elektrane;
- Završeni su radovi na čišćenju terena i uklanjanju vegetacije u zoni koncesionog polja;
- Završeni su detaljni geološki istražni radovi za potrebe projektovanja i izgradnje solarne elektrane, poštujući Zakon o geološkim istraživanjima Republike Srpske;
- Urađena je Studija rizika od poplava za lokalitet buduće solarne elektrane, kao i odgovarajuća istraživanja u svrhu određivanja stepena korozivnosti zemljišta;
- Urađeni su dokazi i plan upravljanja otpadom, neophodni za dobijanje ekološke dozvole;
- Ishodovana je građevinska dozvola za izgradnju priključnog dalekovoda u decembru 2022;
- Dinamika investiranja je u skladu sa definisanim uslovima u Studiji opravdanosti.

3.4.2.5.2. SOLARNA ELEKTRANA (SE) „TREBINJE 1“

Ugovor o koncesiji za izgradnju i korišćenje solarne fotonaponske elektrane „Trebinje 1“ zaključen je dana 14.10.2020. godine između Koncedenta Vlade Republike Srpske i Koncesionara MH „ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE“, MP a.d. Trebinje.

Koncesionar je na osnovu mišljenja Pravobranilaštva izvršio upis zabilježbe koncesionog Ugovora u zemljišne knjige.

U skladu sa pozitivnim Zakonom o koncesijama osnovano je koncesiono preduzeće „SE TREBINJE 1“ d.o.o. Trebinje, a što je potvrđeno na Sjednici Vlade Republike Srpske dana 20.05.2021. godine, i isto je upisano u sudski registar.

Dana 12.08.2021. godine odjeljenje za turizam, poljoprivredu i preduzetništvo grada Trebinja donijelo je Odluku kojom je izvršena trajna prenamjena zemljišta u građevinsko zemljište.

Pribavljena je Građevinska dozvola za izvođenje pripremnih radova za izgradnju solarne elektrane, Rješenjem Ministarstva za prostorno uređenje, građevinstvo i ekologiju Republike Srpske, od 04.10.2021. godine.

Pribavljeni su Lokacijski uslovi za izgradnju solarne elektrane, Rješenjem Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, od 09.12.2020. godine.

Uslovi za priključenje Solarne elektrane, „Trebinje 1“ na prenosnu mrežu broj: 38-1/21 izdati su dana 14.09.2021. godine od strane privrednog društva „ELEKTROPRENOS – ELEKTROPRIJENOS BOSNE I HERCEGOVINE“ a.d. Banja Luka, a na osnovu urađenog Elaborata tehničkog rješenja priključka solarne elektrane, iz juna 2021. godine.

Koncesioni ugovor je prenesen na privredno društvo „SE TREBINJE 1“ d.o.o. Trebinje.

3.4.3. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetske objekata (MHE i HE) instalisane snage veće od 250 kW

U Prilogu broj 1. Izveštaja, dat je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetske objekata (MHE i HE) instalisane snage veće od 250 kW u 2022. godini.

3.4.4. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata (termoelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane)

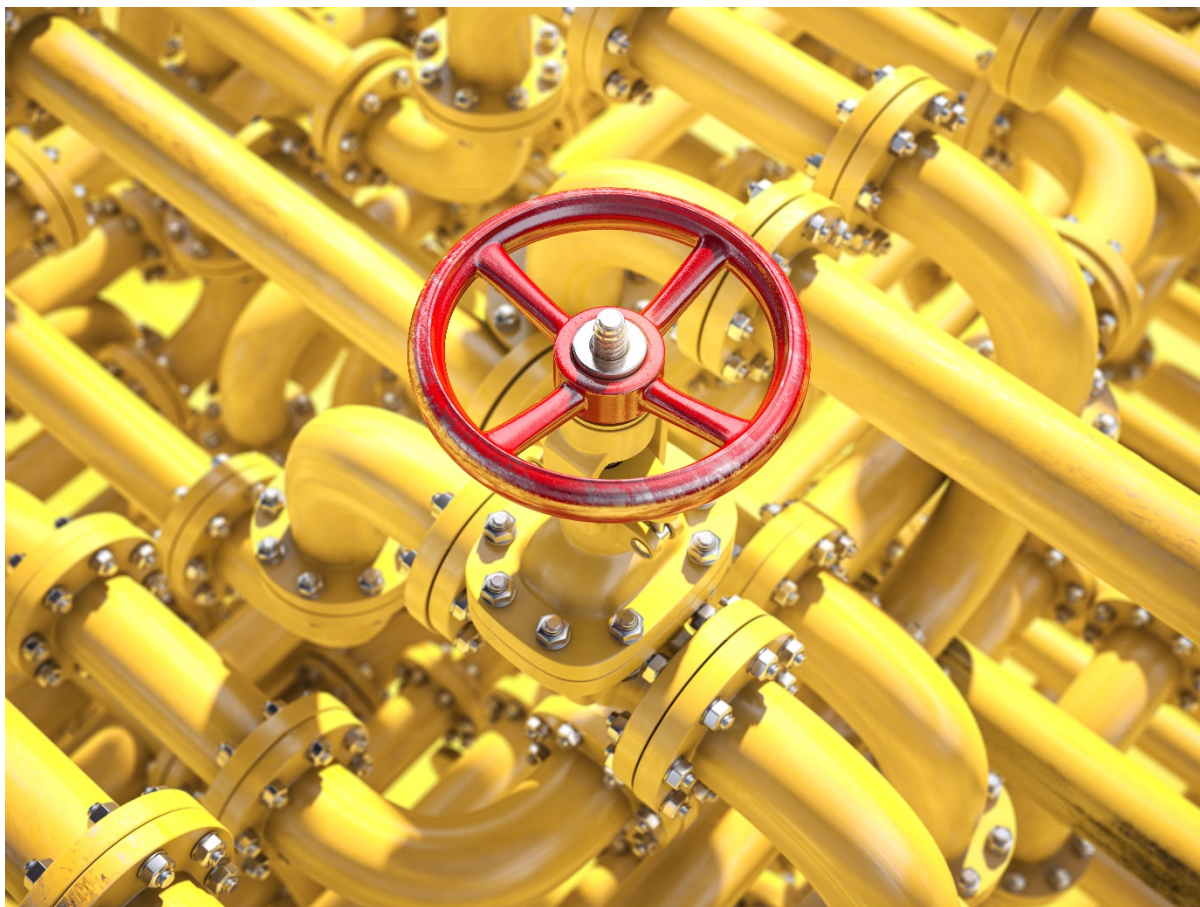
U Prilogu broj 2. Izvještaja, dat je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata (TE; VE i SE) u 2022. godini

3.4.5. Zaključci

1. Konkurent (Vlada Republike Srpske, Ministarstvo energetike i rudarstva) i Komisija, u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima, treba da obrate posebnu pažnju na poštovanje procedura i uslova pri promjeni vlasničke strukture u koncesionom preduzeću, tačnije, pri prenosu ugovora o koncesiji sa starog na novog koncesionara (stikaoca), kako bi se na efikasan način omogućio prenos koncesionog ugovora, u skladu sa važećim Zakonom o koncesijama. Komisija je stava da je neophodno preispitivanje svih ugovora o izgradnji i korišćenju malih hidroelektrana, kako bi se u saradnji sa resorno nadležnim ministarstvom, a na osnovu dostupnih podataka i nalaza sa terena, utvrdilo koji su to ugovori u kojima, iz neopravdanih razloga, nije došlo do realizacije bitnih odredaba, a kako bi se stavili u prioritet za raskidanje.
2. Komisija je stava da je Informacija o provedenim aktivnostima u vezi sa Deklaracijom o zaštiti rijeka u Republici Srpskoj i Zaključak koji je donijela Vlada Republike Srpske jako koristan, a kako bi se finalizovale aktivnosti oko provjere i stanja realizacije do sada zaključenih koncesionih ugovora iz ove oblasti.
3. Iako je Državna regulatorna komisija za električnu energiju donijela Odluku o ukidanju kvota i maksimalno moguće snage prihvata iz neupravljivih izvora električne energije, solarnih i vjetroelektrana, te se na entitetskom nivou zaključuju koncesioni ugovori iz ovih oblasti, potrebno je voditi računa o prihvatu energije na mrežu koja se bude proizvela u ovim elektranama, načinima njenog skladištenja i distribuiranja krajnjim potrošačima, ali i o mogućnostima za proširenje postojećih mrežnih kapaciteta.
4. U cilju prevazilaženja administrativnih barijera prilikom ishodovanja određenih dozvola, saglasnosti i mišljenja, Komisija je stava da je potreban ažurniji rad svih nadležnih institucija u ovom procesu. Ovo prvenstveno kako bi se skratilo vrijeme potrebno za provođenje dinamike izgradnje objekata definisanih studijom opravdanosti dodjele svake koncesije. Takođe, potrebno je i predanije i ažurnije zalaganje investitora, odnosno koncesionara, posebno kada je u pitanju određena dokumentacija neophodna da bi organ proveo postupak po zahtjevu koncesionara, te striktno poštivanje rokova definisanih ugovorom o koncesiji i pravovremeno preduzimanje koraka koji se odnose na produženje odnosno aneksiranje.
5. Izvještajna 2022. godina, je bila izuzetno nepovoljna što se tiče hidrologije. Veliki broj sušnih dana u toku prošle godine, onemogućio je da hidroelektrane ostvare planiran obim proizvodnje električne energije u skladu sa dinamikom predviđenom studijama opravdanosti, ili eventualno ostvare proizvodnju veću od definisane planovima, te samim tim ostvare i određene viškove koje bi mogli iskoristiti na tržištu električne energije u vrijeme visokih cijena i nestabilnosti na energetskom tržištu.

6. Privreda, ali i stanovništvo naše zemlje trebalo bi po uzoru na evropske zemlje, a posebno u vrijeme većih nestabilnosti na energetsom tržištu, razmišljati u pogledu obezbjeđenja štednje. Takva politika definisana je na evropskom, ali i svjetskom nivou i uzrokovana je dešavanjima na tržištima energije.
7. Da bi sačuvali stabilnost sistema, potrebno je ulagati i u pogonsku spremnost naših termoelektrana, jer je vidljivo da je 70% potreba naše zemlje za električnom energijom obezbijeđeno iz tih izvora. Energetska zajednica nalaže potpuni prestanak sa upotrebom elektrana na fosilna goriva do 2050. godine, te najavljuje uvođenje poreza za emisiju CO₂, a što će sve zajedno imati negativan efekat na cijene električne energije ukoliko se ove namjere realizuju.
8. Komisija smatra da na području gasifikacije treba i dalje raditi, posebno na razvoju gasne mreže, te da za to sada postoje opravdani razlozi i istaknuti interesi. Isto tako, i istočni dio Republike Srpske može biti dio procesa gasifikacije za potrebe industrije, posebno u drvoprerađivačkom sektoru, ali i drugim sektorima industrije gdje nije planirana magistralna trasa gasovoda.
9. Energetska slika Republike Srpske počela se bitno mijenjati i znatno je drugačija nego što je to bila prije pet ili deset godina. U prilog tome ide i uređenje zakonske regulative u Republici Srpskoj iz oblasti obnovljivih izvora energije, električne energije, gasa, te donošenje Strategije razvoja sektora energetike u Republici Srpskoj do 2035. godine, a koji dokumenti će u mnogome urediti oblast električne energije u Republici Srpskoj, ali i olakšati implementaciju i realizaciju energetske projekata u praksi.

3.5. Aktivnosti Komisije iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda

Pored važećeg Zakona o koncesijama kojim je, kao predmet koncesije, regulisana izgradnja ili rekonstrukcija i korišćenje naftovoda, gasovoda i objekata za skladištenje, transport i distribuciju nafte i gasa, došlo je do izrade Zakona o gasu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 22/18 i 15/21), koji je propisao da se izgradnja novih objekata za obavljanje djelatnosti u sektoru prirodnog gasa gradi u skladu sa propisima o izgradnji objekata u Republici Srpskoj, a pravo na njihovu izgradnju stiče se u skladu sa Zakonom o koncesijama Republike Srpske.

Iz oblasti nafte i gasa Republika Srpska ima dva zaključena koncesiona ugovora. Jedan sa privrednim društvom „BIJELJINA GAS“ d.o.o. Bijeljina, a drugi sa privrednim društvom „GAZSERVIS RS“ d.o.o. Banja Luka.

Kada su u pitanju strateški dokumenti u Republici Srpskoj iz ove oblasti, Narodna skupština je 2018. godine usvojila Strategiju razvoja energetike Republike Srpske do 2035. godine (U daljem tekstu: Strategija energetike). Strategijom energetike definisani su pravci razvoja sektora energetike i sigurnost snabdijevanja energijom do 2035. godine u različitim scenarijima, a u skladu sa važećim propisima, evropskim zakonodavstvom i obavezama iz Ugovora o uspostavi Energetske zajednice. U okviru strategije definisani su strateški ciljevi i mjere za sektor gasa i nafte u Republici Srpskoj.

3.5.1. Rješenja Komisije

U toku 2022. godine, Ministarstvo energetike i rudarstva je uputilo 2 (dva) zahtjeva, koji su se odnosili na rješavanje predmeta iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda, a Komisija je donijela i uputila Ministarstvu energetike i rudarstva:

- 2 (dva) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji.

U tabeli 15 dat je pregled dostavljenih Rješenja Komisije u 2022. godini iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda.

Tabela 15 – Rješenja Komisije za koncesije o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE ZA KONCESIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOG ANEKSA UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI IZGRADNJE I KORIŠĆENJA GASOVODA I NAFTOVODA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Status	Datum donošenja rješenja
1.	„BIJELJINA GAS“ d.o.o. Bijeljina	Projektovanje, izgradnja, korišćenje i održavanje distributivnog gasnog sistema sa priključkom na gasovod kod Gornjeg Šepka, u cilju snabdijevanja grada Bijeljine prirodnim gasom - produženje pripremnog perioda	Saglasnost na prijedlog Aneksa 6. Ugovora o koncesiji	21.04.2022. STAVLJENO VAN SNAGE
2.	„BIJELJINA GAS“ d.o.o. Bijeljina	Projektovanje, izgradnja, korišćenje i održavanje distributivnog gasnog sistema sa priključkom na gasovod kod Gornjeg Šepka, u cilju snabdijevanja grada Bijeljine prirodnim gasom - produženje pripremnog perioda	Saglasnost na prijedlog Aneksa 6. ugovora o koncesiji	04.11.2022.

Ukupno su donesena 2 (dva) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja gasovoda i naftovoda u 2022.

3.5.2. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti gasa

U Prilogu broj 3. Izveštaja o radu komisije za koncesije za 2022. godinu, dat je tabelarni pregled aktivnosti iz oblasti realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti gasa u 2022. godini.

3.6. Aktivnosti Komisije iz oblasti mineralnih resursa

3.6.1. Rješenja Komisije

U toku 2022. godine, Ministarstvo energetike i rudarstva uputilo je 54 (pedeset četiri) zahtjeva, koji su se odnosili na rješavanje predmeta iz oblasti mineralnih resursa, a Komisija je donijela i uputila Ministarstvu energetike i rudarstva:

- 3 (tri) rješenja o davanju saglasnosti na studije ekonomske opravdanosti;
- 3 (tri) rješenja o davanju saglasnosti na dokumentacije za javno nadmetanje;
- 5 (pet) rješenje o davanju saglasnosti na ustupanje ugovora o koncesiji i promjeni vlasničke strukture koncesionara;
- 5 (pet) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji;
- 9 (devet) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji.

U 2022. godini Ministarstvo energetike i rudarstva dostavilo je 4 (četiri) zaključena ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa.

U tabelama 16, 17, 18, 19, 20 i 21 dat je pregled zaključenih ugovora, rješenja i saglasnosti Komisije u 2022. godini iz oblasti mineralnih resursa.

Tabela 16 - Pregled zaključenih ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini

PREGLED ZAKLJUČENIH UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI MINERALNIH RESURSA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Lokacija	Datum zaključenja ugovora
1.	„NISKOGRADNJA“ d.o.o. Laktaši	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena – dijabaza, na ležištu „Drugovići“, kod Laktaša	Drugovići, Laktaši	24.02.2022.
2.	„ARCELORMITTAL“ d.o.o. Prijedor	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena – krečnjaka na ležištu „Drenovača“ kod Prijedora	Kamičani, Prijedor	17.05.2022.
3.	„ARCELORMITTAL“ d.o.o. Prijedor	Eksploatacija željezne rude na površinskom kopu „Ciganuša-Škorac“ u Ljubiji, opština Oštra Luka	Stara Rijeka-Ljubija, Oštra Luka	17.05.2022.
4.	Mh „ERS“ MP a.d. Trebinje ZP „RUDNIK I TERMOELEKTRANA UGLJEVIK“ a.d. Ugljevik	Eksploatacija krečnjaka i krede na ležištu „Spasine-Brđani“, kod Ugljevika	Ugljevik	21.09.2022.

Ukupno su zaključena 4 (četiri) ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa.

Tabela 17 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na studije ekonomske opravdanosti iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA STUDIJE EKONOMSKE OPRAVDANOSTI IZ OBLASTI MINERALNIH RESURSA U 2022. GODINI

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	Studija ekonomske opravdanosti za dodjelu koncesije za eksploataciju rude na površinskom kopu „Ciganuša-Škorac“, lokalitet Ljubija, Koncesionara „JEDINSTVO“ d.o.o. Gradiška	Data prethodna saglasnost na studiju	Trnovo	18.05.2022.
2.	Studija ekonomske opravdanosti za eksploataciju rude na površinskom kopu „Ciganuša-Škorac“, lokalitet Ljubija, Koncesionara „ARCELORMITTAL PRIJEDOR“ d.o.o. Prijedor	Data prethodna saglasnost na studiju	Ljubija, Prijedor	25.01.2022.
3.	Studija ekonomske opravdanosti za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena –krečnjaka na ležištu „Drenovača“, kod Prijedora koncesionara „ARCELORMITTAL PRIJEDOR“ d.o.o. Prijedor	Data prethodna saglasnost na studiju	Prijedor	25.01.2022.

Ukupno su donesena 3 (tri) rješenja o davanju saglasnosti na studije ekonomske opravdanosti iz oblasti mineralnih resursa.

Tabela 18 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na dokumentacije za javno nadmetanje iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA DOKUMENTACIJE ZA JAVNO NADMETANJE IZ OBLASTI MINERALNIH RESURSA U 2022. GODINI

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	Saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje za dodjelu koncesije za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena-serpentinisanog peridotita, pokrenuta na inicijativu privrednog društva Rudnici željezne rude „LJUBIJA“ a.d. Prijedor	Data saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje	Prijedor	28.07.2022.
2.	Saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje za dodjelu koncesije za eksploataciju kvarcitnih mineralnih sirovina pokrenuta na inicijativu privrednog društva „KRISTAL“ d.o.o. Bijeljina	Data saglasnost na dokumentaciju za Javno nadmetanje	Zvornik	25.08.2022.
3.	Saglasnost na dokumentaciju za javno nadmetanje za dodjelu koncesije za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena – krečnjaka, pokrenuta na inicijativu privrednog društva „H&STONE“ d.o.o. Nevesinje	Data saglasnost na dokumentaciju za javno nadmetanje	Nevesinje	17.10.2022.

Ukupno su donesena 3 (tri) rješenja o davanju saglasnosti na dokumentaciju za javno nadmetanje iz oblasti mineralnih resursa.

Tabela 19 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na promjenu vlasničke strukture ili ustupanje ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA PROMJENU VLASNIČKE STRUKTURE ILI PRENOS UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI MINERALNIH RESURSA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar/Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	„RKG-RUDNIK KAMENA“ d.o.o. Gornja Grapska, Doboj	Data saglasnost na promjenu 100% vlasničke strukture	Doboj	21.12.2022.
2.	„BOKSIT“ d.o.o. GACKO	Data saglasnost na promjenu 100% vlasničke strukture	Berkovići, Ljubinje, Nevesinje i Trebinje	05.05.2022.
3.	„TOVARIJA“ d.o.o. Berkovići	Data saglasnost na promjenu 100% vlasničke strukture	Berkovići	21.03.2022.
4.	„MERMER-KOP“ D.O.O. Čelinac	Data saglasnost na promjenu 100% vlasničke strukture	Banja Luka	14.03.2022.
5.	„BUK PROMET“ d.o.o. Bijeljina	Data saglasnost na ustupanje ugovora o koncesiji za korišćenje tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na sticaoca „GALAX“ d.o.o. Donji Žabar	Osmaci	21.03.2022.

Ukupno je doneseno 4 (četiri) rješenja o davanju saglasnosti na promjenu vlasničke strukture, te 1 (jedno) rješenje o ustupanju ugovora o koncesiji.

Tabela 20 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedloge ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOGE UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI MINERALNIH RESURSA U 2022. GODINI

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	„NISKROGRADNJA“ d.o.o. Laktaši Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena dijabaza na ležištu „Drugovići“ kod Laktaša	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Laktaši	21.01.2022.
2.	„ARCELOMITTAL PRIJEDOR“ d.o.o. Prijedor Eksploatacija željezne rude na površinskom kopu „Ciganuša-Škorac“ lokalitet Ljubija	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Ljubija, Oštra Luka	30.03.2022.
3.	„ARCELOMITTAL PRIJEDOR“ d.o.o. Prijedor Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena „Drenovača“ kod Prijedora	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Prijedor	21.04.2022.
4.	„ELEKTROPRIVREDA RS“ MP a.d. Trebinje ZP „RUDNIK I TERMOELEKTRANA UGLJEVIK“ Eksploatacija krečnjaka i krede na ležištu „Spasine-Brđani“ kod Ugljevika	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Ugljevik	18.05.2022.
5.	„NISKOGRADNJA MARJANOVIĆ“ D.O.O. Prijedor - Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - serpentinsanog peridotita na ležištu "Mamići" kod Prijedora	data saglasnost na prijedlog ugovora	Prijedor	06.12.2022.

Ukupno je doneseno 5 (pet) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa.

Tabela 21 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedloge aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOGE ANEKSA UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI MINERALNIH RESURSA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Status	Datum donošenja rješenja
1.	„RKG-RUDNIK KAMENA" d.o.o. Gornja Grapska	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na ležištu „Gornja Grapska" kod Doboja	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	15.02.2022.
2.	„KREMNICE" d.o.o. Berkovići	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na ležištu „Rudine" kod Berkovića	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	03.03.2022.
3.	„BABIĆ-PREVOZ" d.o.o. Kozarska Dubica	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - serpentinita na ležištu „Babića kamen", kod Prijedora	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	07.04.2022.
4.	„APIS" d.o.o. Trebinje	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - krečnjaka na ležištu „Lučin Do", kod Trebinja	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	22.07.2022.
5.	„MJ-ZEMLJOKOP INŽINJERING" d.o.o. I.Sarajevo	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - krečnjaka- krede na ležištu „Krupačke stijene-Karaula", kod Trnova	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	25.08.2022.
6.	„JEDINSTVO" d.o.o. Gradiška	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - dijabaza na ležištu „Trnova-Trnova jug", Podgradci kod Gradiške	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	21.09.2022.
7.	„NISKOGRADNJA MARJANOVIĆ" d.o.o. Prijedor	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena – krečnjaka - krede na ležištu „Drenovača - zapad", kod Prijedora	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	21.09.2022.
8.	„JAPRA" a.d. Novi Grad	Eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - krečnjaka na ležištu „Kamičani", kod Prijedora	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	13.12.2022.

9.	„DVOR STONE“ d.o.o. Nevesinje	Istraživanje i eksploatacija arhitektonskog građevinskog kamena - krečnjaka na ležištima „Donja Bijenja“ kod Nevesnja	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora o koncesiji	13.12.2022.
----	-------------------------------	---	---	-------------

Ukupno je doneseno 9 (devat) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa.

3.6.2. Pregled zaključenih ugovora u oblasti mineralnih resursa

Zaključno sa 31.12.2022. godine, ukupan broj važećih ugovora u oblasti mineralnih resursa iznosi 139 (stotinu trideset devet). U ovu izvještajnu oblast uvršteno je i 20 (dvadeset) ugovora zaključenih za korišćenja voda za piće.

Koncesioni ugovori su zaključeni sa 121 (stotinu dvadeset jednim) pravnim licem, od kojih su neka zaključila dva ili više ugovora. Posmatrano po godinama, važeći ugovori su zaključeni sljedećim redoslijedom: u 2000. godini - nijedan, u 2001. godini - 1 (jedan), u 2002. godini - nijedan, u 2003. godini - 1 (jedan), u 2004. godini - 2 (dva), u 2005. godini - 6 (šest), u 2006. godini - 15 (petnaest), u 2007. godini - 8 (osam), u 2008. godini - 5 (pet), u 2009. godini - 5 (pet), u 2010. godini - 9 (devet), u 2011. godini - 2 (dva), u 2012. godini - 5 (pet), u 2013. godini - 3 (tri), u 2014. godini - 5 (pet), u 2015. godini - 11 (jedanaest), u 2016. godini - 10 (deset), u 2017. godini - 9 (devet), 2018. godini - 11 (jedanaest), u 2019. godini - 7 (sedam) ugovora, u 2020. godini - 10 (deset), u 2021. godini - 8 (osam) i u 2022. godini - 6 (šest) ugovora, što je prikazano u narednoj tabeli:

Tabela 22 - Pregled zaključenih ugovora iz oblasti mineralnih resursa po godinama

Pregled zaključenih ugovora iz oblasti mineralnih resursa po godinama											
2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
0	1	0	1	2	6	15	8	5	5	9	2
2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	
5	3	5	11	10	9	11	7	10	8	6	

Prema vrstama mineralne sirovine važeće ugovore možemo podijeliti na sljedeći način:

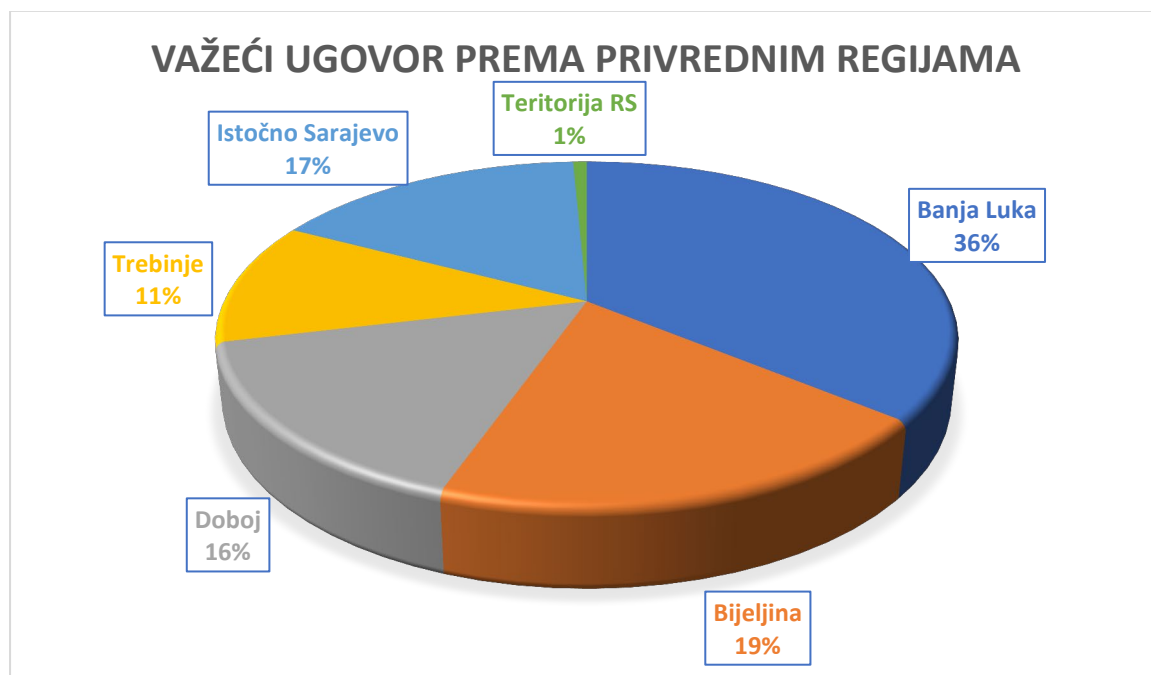
- Krečnjak, dolomit i rožnac - istraživanje i/ili eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - 58 (pedeset osam) ugovora;
- Geotermalne, termomineralne i mineralne vode - istraživanje i/ili eksploatacija - 5 (pet) ugovora;
- Pitke vode - istraživanje i/ili eksploatacija - 20 (dvadeset) ugovora;
- Magmatske i metamorfne stijene (dijabaz, metadijabaz, peridotit, serpentinit, mermer, serpentinisani peridotit) - istraživanje i/ili eksploatacija tehničkog građevinskog kamena - 13 (trinaest) ugovora;
- Ugalj - istraživanje i/ili eksploatacija - 9 (devet) ugovora;
- Gline - istraživanje i/ili eksploatacija - 4 (četiri) ugovora;
- Krečnjak - istraživanje i/ili eksploatacija arhitektonskog-građevinskog kamena - 4 (četiri) ugovora;

- Andezit - eksploatacija arhitektonskog -građevinskog kamena - 1 (jedan) ugovor;
- Šljunak i pijesak - istraživanje i/ili eksploatacija - 4 (četiri) ugovora;
- Boksit – eksploatacija - 5 (pet) ugovora;
- Olovo i cink - istraživanje, eksploatacija i prerada - 2 (dva) ugovora;
- CO₂ gas – eksploatacija - 2 (dva) ugovora;
- Kreda, gips – eksploatacija - 4 (četiri) ugovora;
- Kvarcni pijesak, pješčar i šljunak - istraživanje i eksploatacija - 4 (četiri) ugovora;
- Ugljovodonici, sirova nafta i gas - istraživanje i korišćenje - 1 (jedan) ugovor;
- Antimon - istraživanje i eksploatacija - 1 (jedan) ugovor;
- Željezna ruda – eksploatacija - 2 (dva) ugovora.

Prema privrednim regijama područnih privrednih komora (Banja Luka, Bjeljina, Doboj, Trebinje i Istočno Sarajevo), važeće ugovore možemo svrstati na sljedeći način:

- Privredna regija Banja Luka - 50 (pedeset) ugovora;
- Privredna regija Bjeljina - 27 (dvadeset sedam) ugovora;
- Privredna regija Doboj - 22 (dvadeset dva) ugovora;
- Privredna regija Trebinje - 16 (šesnaest) ugovora;
- Privredna regija Istočno Sarajevo - 23 (dvadeset tri) ugovor i
- Teritorija cijele Republike Srpske - 1 (jedan) ugovor (istraživanje i korišćenje ugljovodonika, sirove nafte i gasa).

Pored ukupnog broja važećih ugovora 139 (stotinu trideset devet), zaključno sa 31.12.2022. godine, treba istaći da tokom 2022. godine nije raskinut, niti je prestao da važi nijedan zaključen ugovor.

Slika 4 – Prikaz važećih ugovora o koncesiji prema privrednim regijama

3.6.3. Provjera rada koncesionara

Tokom 2022. godine Komisija je u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima vršila provjeru rada koncesionara provjerom na licu mjesta i sačinjavanjem zapisnika, analizom dostavljenih izvještaja o realizaciji ugovora o koncesiji i provjerom rada koncesionara po zahtjevu nadležnog ministarstva. Sama provjera obuhvatila je aktivnosti vezane za realizaciju koncesionog posla, tj. aktivnosti na izvršavanju ugovornih obaveza koncesionara. Provjere su, pored trenutnog stanja u realizaciji koncesija, uzele u obzir ukupan period ugovornog odnosa sa ciljem boljeg sagledavanja stanja.

Komisija je u ovoj godini povećala provjere na licu mjesta iz razloga što u prethodnom periodu zbog epidemiološke situacije izazvane koronavirusom (*Covid 19*) su postojala objektivna ograničenja koja su spriječila ove aktivnosti. Na ovaj način bilo je moguće bolje sagledati stanje na ležištima gdje su se izvodili radovi na eksploataciji, odnosno gdje su se izvodili pripremni radovi do otpočinjanja koncesionog posla. Nakon prikupljanja svih podataka isti su sistematizovani, analizirani i došlo se do određenih zaključaka s ciljem objektivnog sagledavanja trenutnog stanja dodjeljenih koncesija u ovoj oblasti.

U skladu sa zaključenim ugovorima i provjerama provedenim tokom izvještajne godine pažnja je bila usmjerena prije svega na praćenje realizacije ugovornih obaveza, kao i ostalih aktivnosti bitnih za odvijanje koncesionog posla, koje su se odnosile na sljedeće:

- Opšte podatke o privrednim društvima (rješenje o registraciji, aktuelni izvod iz sudskog registra, uvjerenje o izmirenim poreskim obavezama, uvjerenje okružnog privrednog suda da se nad koncesionim preduzećem ne vodi postupak stečaja ili likvidacije, potvrda poslovnih banaka o likvidnosti i drugo);
- Obavezu posjedovanja projektne dokumentacije za eksploataciju i korišćenje predmeta koncesije (elaborat o rezervama, glavni rudarski projekat, dopunski rudarski projekat, projekat rekultivacije, studija uticaja na životnu sredinu i drugo);
- Obavezu posjedovanja dozvola i odobrenja (lokacijski uslovi, odobrenje za građenje, ekološka dozvola, vodna dozvola, odobrenje za izvođenje radova prema izrađenoj i revidovanoj tehničkoj dokumentaciji, potvrđivanje rezervi mineralne sirovine, upotrebna dozvola za izgrađene rudarske i druge objekte i drugo);
- obavezu upisa prava iz ugovora o koncesiji na nepokretnostima u javne evidencije o nepokretnostima u skladu sa propisima kojima se uređuje vođenje javnih evidencija o nepokretnostima;
- Obavezu osiguranja objekata i postrojenja od svih oštećenja i rizika, kao i obavezu osiguranja radnika u skladu sa zakonskim propisima;
- Obavezu investiranja planiranih studijom ekonomske opravdanosti i dinamičkim planom (način finansiranja, vrijednost investiranja i drugo);
- Obavezu obračunavanja i plaćanja koncesione naknade;
- Obavezu vođenja evidencije o količinama eksploatisane mineralne sirovine i kontrolu stanja otkopanih masa (mjerni uređaji za mjerenje količina materijala, geodetsko snimanje stanja na eksploataciji, knjiga rezervi i drugo);
- Proizvodnju (planirana i ostvarena);
- Posjedovanje licence za obavljanje poslova vezanih za predmet koncesije;
- Prostorne i ekološke aspekte eksploatacije mineralnih sirovina (usklađenost sa prostorno planskom dokumentacijom, rekultivacija i namjena prostora nakon eksploatacije, uticaj na životnu sredinu);
- Obavezu provođenja mjera zaštite na radu, zaštite životne sredine, zdravlja ljudi i materijalnih dobara;

- Podatke o broju i kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (broj zaposlenih u odnosu na planirani studijom ekonomske opravdanosti);
- Cjenovnik proizvoda dobijenih korišćenjem predmeta koncesije;
- Obavezu rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama koje su predmet koncesije;
- Finansijski izvještaji o poslovanju (bilans stanja i bilans uspjeha).

Sumiranjem dobijenih podataka od strane koncesionara, kao i nadležnih institucija, možemo da izvedemo sljedeće zaključke:

- I u ovoj izvještajnoj godini predstavnici Komisije za koncesije su provjeravali podatke vezane za status koncesionih preduzeća. Od koncesionara su tražena rješenja o registraciji i aktuelni izvodi iz sudskog registara, tj. pratili su se promjene u rješenjima kod registracionih sudova, i da li su te promjene urađene u skladu sa Zakonom o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21). Prvenstveno se vodilo računa o promjeni vlasničke strukture u koncesionim preduzećima, odnosno promjeni vlasničkog udjela u iznosu iznad 50%. Pažnja je bila usmjerena i na samo poslovanje koncesionih preduzeća, tj. da li se to poslovanje odvijalo u skladu važećom zakonskom regulativom. Od koncesionara su tražena uvjerenja o izmirenim poreskim obavezama i uvjerenja da se nad koncesionim preduzećem ne vode postupci stečaja ili likvidacije pred okružnim privrednim sudovima. Tražene su potvrde poslovnih banaka, preko kojih koncesionari obavljaju svoje finansijske transakcije o likvidnosti i druga dokumenta. Na osnovu svih prikupljenih podataka može se konstatovati da kod najvećeg broja koncesionih preduzeća nisu uočene nepravilnosti, tačnije, sve obaveze su redovno izmirivane i nije bilo blokade transakcijskih računa.
- Odobrena tehnička dokumentacija predstavlja osnov za realizaciju koncesionog posla. Kod ugovora zaključenih u poslednjih nekoliko godina u toku su aktivnosti na izradi tehničke dokumentacije, a nakon toga na reviziji i odobravanju iste. Komisija je posmatrala i vodila računa o tome kako se izvode radovi na eksploataciji i da li su usklađeni sa odobrenom tehničkom dokumentacijom. Uočeno je da se kod ugovora koji se kontinuirano realizuju duži vremenski period radovi izvode prema odobroj tehnčkoj dokumentaciji, a ukoliko je došlo do određenih odstupnja od odobrene tehničke dokumentacije izrađeni su dopunski rudarski projekti prema kojima je odobreno izvođenje radova. Primjećeno je kod određenog broja privrednih društava da se radovi na eksploataciji izvode na osnovu tehničke dokumentacije izrađene i odobrene iz vremena bivše SFRJ. Uvidom u zapisnike, rješenja i rješenja o izvršenju rješenja nadležnih inspekcijskih organa može se uočiti da je posebna pažnja tokom njihovih kontrola bila usmjerena na prethodno navedenu problematiku i sankcionisanje uočenih nedostataka. Komisija je mišljenja da je ova problematika prilično uređena i da se samo sporadično pojavljuju slučajevi kada neko od koncesionara izvodi radove u manjem obimu prije nego što je obezbjedio potrebnu tehničku dokumentaciju, dozvole i odobrenja. Smatramo da je u narednom periodu potrebno preduzeti dodatne aktivnosti u smislu skraćivanja vremena za dobijanja odobrenja na izrađenu i revidovanu tehničku dokumentaciju i njihovo brže odobravanje s ciljem smanjenja vremena do početka komercijalnog rada.
- Obezbjedenje dozvola i odobrenja slijedi nakon izrade neophodne tehničke dokumentacije i odobravanja izvođenja radova prema istoj, a sve kako bi se otpočelo sa komercijalnim radom u skladu sa zakonskim okvirima i ugovorenim. Nakon pribavljanja svih potrebnih saglasnosti, dozvola i odobrenja i ulaska u komercijalni rad koncesionar je ispunio uslove za nesmetanu realizaciju koncesionog projekta. U daljem komercijalnom radu koncesionari se više ne susreću sa problematikom koju su rješavali tokom ishođenja potrebnih saglasnosti, dozvola i odobrenja već su u obavezi da obnavljaju iste i produžavaju rokove važenja što predstavlja pojednostavljen proces u daleko kraćem vremenskom okviru. Stalnim angažovanjem nadležnog ministarstva i inspekcijskih organa postignuti su značajni rezultati u ovoj problematici tako da danas imamo situaciju da gotovo svi koncesionari koji se nalaze u komercijalnom radu imaju visok nivo potrebne dokumentacije i dozvola za nesmetan rad, što u proteklom vremenu nije bio slučaj. Po pitanju vodnih i ekoloških dozvola uočeno je da najveći broj koncesionih

preduzeća u komercijalnom radu posjeduju iste. Komisija još jednom podvlači značaj skraćanja vremena za pribavljanje neophodne dokumentacije do početka komercijalnog rada. Primjećeno je takođe, na osnovu izjava koncesionara, da kod procedura koje prethode postupku pokretanja dodjele koncesija, prethodne konsultacije i davanje mišljenja nadležnih institucija traju suviše dugo što nije stimulativno za potencijalne investitore. Takođe, primjećeno je kod određenog broja koncesionih preduzeća da su rokove do početka komercijalnog rada nerealno ugovorili što ih je dovelo do toga da moraju podnositi zahtjeve za produženje rokova i ulaziti u nepotrebne procedure.

- Uknjižavanja u katastar nepokretnosti ugovora o koncesiji je obaveza koju je najveći broj koncesionara izvršio, iako i dalje postoje privredna društva kod kojih nije došlo do preduzimanja aktivnosti na rješavanju ove ugovorne odredbe. Uočeno je da postoje koncesiona preduzeća kod kojih su koncesionari podnosili zahtjev područnim jedinicama geodetske uprave, ali su odbijeni, dijelom iz formalno pravnih razloga, dijelom zbog nepoznavanja materije od strane službenika geodetske uprave ili iz nekih drugih razloga. Komisija je koncesionarima sugerisala da je neophodno ponovo podnijeti zahtjeve u cilju izvršavanja ove ugovorne obaveze koja je u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o održavanju premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 15/10).
- Obaveza koncesionara iz ugovora o koncesiji je osiguranje objekata i postrojenja od svih oštećenja i rizika, kao i osiguranje radnika u skladu sa zakonskim propisima. Najveći broj koncesionara izvršio je ovu ugovornu obavezu kad je u pitanju osiguranje radnika. Polise su važeće i koncesionari ih produžavaju zaključujući nove prije isteka prethodnih. Osiguranje objekata i postrojenja je u dosta manjem obimu nego osiguranje radnika. Razlog tome prema izjavama koncesionara predstavljaju visoke premije osiguranja koje su značajan trošak, posebno za manja koncesiona preduzeća, kao i starija oprema koju osiguravajuće kuće izbjegavaju da osiguravaju. Ovu problematiku treba nastaviti pratiti s obzirom na važnost ispunjavanja ove ugovorne obaveze, jer njeno neispunjavanje u slučaju havarije, požara ili nekih drugih nepredviđenih okolnosti može dovesti do ugrožavanja koncesionog projekta.
- Svakim koncesionim projektom definisana su investiranja u studiji ekonomske opravdanosti koja predstavlja sastavni dio ponude koncesionara u postupku dodjele koncesije. Provjerom rada koncesionara u kontinuitetu se prati vrijednost investiranja po svakom koncesionaru pojedinačno i ti podaci se upoređuju sa planiranim i definisanim studijom ekonomske opravdanosti i ugovorom o koncesiji. Značajan broj koncesionara je ispunio ugovornu obavezu, ili su investirali u većem obimu od planiranog. Određeni broj koncesionara nije izvršio ovu obavezu u ugovorenom obimu, ili u skladu sa definisanim dinamikom. Realizacija ovih koncesija ima problema i nalaze se u nekoj od faza traženja strateškog partnera koji je u mogućnosti da uloži značajna sredstva kako bi se odblokirao i nastavio realizovati koncesioni projekat. Može se konstatovati da postoje koncesiona preduzeća koja su izvršila investiranja u tehničku dokumentaciju, prikupili saglasnosti, dozvole i odobrenja i djelimično ili u potpunosti riješili imovinsko-pravne odnose, a nisu izvršila investiranja u opremu već su zaključili ugovor sa drugim pravnim licima koja posjeduju licencu i mehanizaciju za izvođenje radova na poslovima eksploatacije.
- Povećanjem broja provjera rada koncesionara u ovoj izvještajnoj godini postignut je pozitivan rezultat u smislu povećanja ažurnosti koncesionara u redovnijem obračunavanju i plaćanju koncesione naknade, što je sigurno uticalo na povećanje uplata koncesione naknade. Koncesiona naknada je kod većeg broja koncesionih preduzeća definisana u procentu na prihod ostvaren obavljanjem koncesione djelatnosti, dok je kod ostalih određena po jedinici mjere. Donošenjem novog pravilnika o koncesionim naknadama i garancijama u oblasti elektroenergetike, energenata, rudarstva i geologije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj:79/18) kvalitetnije je određena koncesiona naknada na način da je za metalične mineralne sirovine, ugljovodonike, prirodne gasove, radioaktivne mineralne sirovine,

arhitektonsko-građevinski kamen i geotermalne resurse određena u procentu od 3,6% do 5%, a za ostale mineralne sirovine u iznosu od 0,3-3 KM po jedinici mjere. U izvještajnoj godini primjećeno je da je kod aneksiranja određenih članova osnovnog ugovora izvršena i izmjena koja se odnosi na način obračuna koncesione naknade sa procenta na prihod ostvaren obavljanjem koncesione djelatnosti na jedinicu mjere u skladu sa gore navedenim pravilnikom. Smatramo da su te izmjene opravdane i potrebne, jer se na ovaj način isključuje mogućnost manipulacije sa prikazivanjem umanjenog prihoda ostvarenog obavljanjem koncesione djelatnosti, a s tim smanjenje obračunate koncesione naknade. Komisija u kontinuitetu prati ovu ugovornu obavezu po koncesionarima. Prikupljeni podaci se razmjenjuju sa Poreskom upravom Republike Srpske, u cilju što boljeg praćenja ove problematike.

- Gotovo svim ugovorima koncesionari su obavezani da instaliraju mjernu opremu za mjerenje masa koje se otpremaju kupcima ili se koriste za vlastite potrebe. Takođe, ugovorima su koncesionari obavezani da vrše kontrolu stanja otkopanih masa na godišnjem nivou od strane verifikovane stručne ustanove koju ovlašćuje koncendent i koja treba da izvrši mjerenja. Koncesionari imaju i obavezu vođenja knjige rezervi, tj. geodetsko snimanje i kontrolni obračun otkopanih masa nastalih izvođenjem radova na eksploataciji mineralne sirovine. Obavezu vođenja knjige rezervi i dostavljanja nadležnom ministarstvu vrše gotovo sva koncesiona preduzeća koja su u komercijalnom radu angažujući ovlašćene geodetske kuće koje posjeduju licence za obavljanje ovog posla. Uočeno je da postoji određeni broj koncesionara koji ne posjeduje mjernu opremu za mjerenje masa. Najčešće su u pitanju koncesiona preduzeća sa manjim obimom proizvodnje i ugradnja mjerne opreme za njih predstavlja veliki trošak koji bi značajno opteretio njihovo poslovanje (izjave koncesionara). Određeni broj koncesionara sravnjenjem na kraju godine obračunali su i platili koncesionu naknadu na utvrđenu razliku između snimljenog stanja i izmjerene količine materijala koji je otpremljen, zbog toga što je snimanjem utvrđena veća količina eksploatisanog od otpremljenog materijala.
- U ovoj poslovnoj godini nastavljeno je prikupljanje podataka o proizvodnji, otpremi i zalihama mineralne sirovine. Podaci su poređeni sa podacima iz prethodnih godina i onim koji su planirani studijama ekonomske opravdanosti. Kod određenog broja koncesionara postoji smanjenje poslovnih aktivnosti, koje se nastavilo iz perioda Korona virusa. Koncesionari smanjenje kapaciteta najčešće vežu za problem nelojalne konkurencije koja je prisutna u pojedinim regijama, a odnosi se na vađenje materijala iz vodotokova, nelegalnu eksploataciju, smanjenu potražnju na tržištu i drugo. Može se konstatovati da je kod većih koncesionih preduzeća u ovoj izvještajnoj godini došlo do stabilizacije i blagog povećanja proizvodnje i otpreme. Bitno je i dalje nastaviti sa praćenjem ove problematike, jer se na osnovu nje mogu pratiti mnogi bitni parametri u radu koncesionih preduzeća.
- Provjerama je utvrđeno da većina koncesionara posjeduje licence za obavljanje poslova u oblasti rudarstva izdate od strane nadležnog ministarstva, ili ukoliko oni nisu izvođači radova licencu posjeduju podizvođači koje je koncesioinar angažovao na eksploataciji mineralne sirovine. U ovoj poslovnoj godini je uočeno da najveći broj koncesionara koji vrši eksploataciju geotermalne vode ne posjeduju licencu za obavljanje poslova eksploataciji za ovu vrstu mineralne sirovine, niti ima zaključene ugovore sa preduzećima koja posjeduju licencu. Potrebno je ovaj uočeni problem riješiti, prije svega angažovanjem nadležnih inspeksijskih organa.
- U izvještajnom periodu pratilo se stanje vezano za rekultivaciju prostora na kojem su izvođeni radovi na eksploataciji. Rekultivacija prostora na kojem se vršila eksploatacija se provodi nakon završetka eksploatacije, ali ukoliko uslovi dozvoljavaju potrebno je da se izvrši djelimična rekultivacija na dijelu ležišta, sve u skladu sa izrađenim projektom rekultivacije degradiranog zemljišta. Obilaskom koncesionih preduzeća i pregledom samih ležišta gdje se vrši eksploatacija ili je djelimično izvršena nisu uočeni značajni koraci na rekultivaciji prostora gdje to uslovi dozvoljavaju. Objektivno u dosta slučajeva uslovi ne dozvoljavaju izvođenje ove vrste radova, ali postoje ležišta gdje je to moguće, ali se ne provode aktivnosti. Eksploatacijom

mineralnih sirovina vrši se trajna degradacija zemljišta i to može dovesti do ozbiljnih posljedica po životnu sredinu, te je veoma bitno pratiti ovu problematiku.

- Obaveza provođenje mjera zaštite životne sredine, zdravlja ljudi i materijalnih dobara prema podacima do kojih je Komisija došla je na zadovoljavajućem nivou, jer su mnogi koncesionari shvatili ozbiljnost ove problematike i kontinuirano provode mjere u skladu sa zakonskom regulativom. Kod kamenoloma koji su organizovali proizvodnju u većem obimu uočeno je da posjeduju postrojenja za otprašivanje koja su u funkciji i koja svojim radom sprečavaju negativan uticaj prerade mineralne sirovine na životnu sredinu i zdravlje ljudi. Takođe, uočeno je da najveći broj koncesionara vrši kontinuiran monitoring uticaja eksploatacije mineralnih sirovina na životnu sredinu i zdravlje ljudi, te u skladu sa nalazima monitoringa preduzima mjere zaštite. Ovakvo stanje je rezultat rada inspeksijskih i drugih organa i potrebno je nastaviti sa stalnim angažovanjem na terenu kako bi se mjere zaštite provodile kontinuirano na odgovarajućem nivou.
- U ovoj poslovnoj godini nastavljeno je sa kontinuiranim praćenjem i anliziranjem prikupljenih podataka o broju i kvalifikacionoj strukturi zaposlenih radnika u koncesionim preduzećima. Došlo je do blagog poboljšanja u odnosu na prošlu kalendarsku godinu, jer su se povećale poslovne aktivnosti. Kod poslova koji imaju intenzivnije aktivnosti tokom ljetnjih mjeseci došlo je do povećanja broja radnika. Koncesionari kod kojih su poslovne aktivnosti na minimumu ili se ne provode i dalje imaju zaposlen minimalan broj radnika i to stanje traje. Komisija je mišljenja da je rad ovakvih privrednih subjekata potrebno dodatno analizirati i donijeti određene zaključke u vezi dalje realizacije ugovora.
- Provjerama je praćeno kretanje cijena i važeći cjenovnici proizvoda želeći na taj način da se analizira cijena proizvoda (frakcija) koje se prodaju trećim licima ili se koriste za vlastite potrebe. Kod većeg broja ugovora to predstavlja i osnov za obračun koncesione naknade, pa je kontrola u ovom segmentu bila važna radi sagledavanja po kojim cjenama se snabdjevaju potrošači, kao i šta predstavlja osnov za obračun koncesione naknade. Takođe, vršili smo upoređivanje postojećih cjenovnika sa cjenovnicima iz prethodnog perioda, kao i iznose odobrenih rabata na zvanične cijene većim kupcima. Svi podaci su pažljivo obrađeni i analizirani sa ciljem kontinuiranog praćenja i uočavanja eventualnih nepravilnosti.
- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa je važno i najčešće se odvija sukcesivno u zavisnosti od dinamike napredovanja radova na otkrivi i eksploataciji mineralne sirovine. Zemljište na kojem se izvode radovi na eksploataciji je u privatnoj svojini, ili u svojini Republike Srpske. Kod većih koncesionara ova problematika se provodi prema dinamici izvođenja radova na eksploataciji, dok su kod nekih uočeni određeni problemi. Kod otkupa zemljišta koje je u privatnoj svojini potrebno je obezbijediti finansijska sredstva, i otkup se vrši u skladu sa finansijskim mogućnostima što može da utiče na dinamiku izvođenja radova na eksploataciji. Neki koncesionari su imovinsko-pravne odnose riješili putem zakupa zemljišta. Jedan broj koncesionara nije pristupio rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, a nalazi se u komercijalnom radu. Slična je situacija sa ugovorima koji se ne realizuju. U narednom periodu potrebno je nastaviti pratiti ovu problematiku i pokušati iznaći određena rješenja.
- Za poslovnu 2022. godinu Komisija je tražila finansijske podatke o poslovanju koncesionara (bilans stanja i bilans uspjeha). Podaci su analizirani i nakon toga izvedeni su zaključci po koncesionarima, a sve sa ciljem da se stvori realna slika trenutnog stanja. Dobijeni su podaci o finansijskom stanju koncesionih preduzeća i izvršeno je njihovo upoređivanje sa prethodnim poslovnim godinama, kao i analiza podataka o stanju imovine, zaduženjima i ostalim.

3.6.4. Pregled aktuelnih problema koji su prisutni kod realizacije ugovora o koncesiji

Dodjeljene koncesije u oblasti mineralnih resursa u proteklom periodu, koliko kod nas traje koncesionarstvo su pozitivno uticale na privredni razvoj Republike Srpske. Došlo je do oživljavanja investicionih aktivnosti, prikupljanja poreskih i ostalih prihoda, zapošljavanja nove radne snage, povećanja prihoda od koncesione naknade i drugo. U narednom periodu potrebno je obezbijediti dalji razvoj i stabilnost koncesionih preduzeća, pružiti im podršku kod otklanjanja uočenih problema i nedostataka i drugo. Komisija je do sada u svojim izvještajima isticala određenu problematiku i predlagala rješenja sa ciljem otklanjanja iste i daljnjeg napretka koncesionarstva u ovoj oblasti.

U narednom periodu potrebno je nastaviti sa isticanjem aktuelne problematike, uočenih nedostataka i negativnih pojava koje utiču na realizaciju koncesija, kontinuirano kako smo i činili. U skladu sa tim skrećemo pažnju na neke aktuelne probleme, prisutne kod realizacije koncesionih ugovora, a koji se odnose na sljedeće:

- Zakonom o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21) vađenje materijala iz vodotoka (šljunka, pijeska, kamena) prema Programu uređenja vodotoka definisano je kao predmet koncesije. Takođe, prema Zakonu o vodama (Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 50/06, 92/09 i 121/12) dislokacija i vađenje materijala u koritima i vodnom zemljištu, dozvoljena je u obimu i na način kojim se uređuje korito i vodno zemljište, ili ako služi sprovođenju mjera zaštite, na osnovu izdatih vodopravnih akata. Na osnovu informacija koje su prikupljene sa terena može se vidjeti da se eksploatacija materijala iz vodotokova vrlo često odvija na način da se ne uređuje korito i vodno zemljište, već se vrši njegova trajna degradacija. Veoma važno pitanje je da li je vađenje materijala na osnovu vodnih saglasnosti u svrhu čišćenja korita i korišćenje vodnog zemljišta u skladu sa izdatim saglasnostima ili često predstavlja neki vid pokriće za nelegalnu eksploataciju. U zemljama okruženja ova problematika je riješena putem koncesija tako da imamo nekoliko stotina dodjeljenih koncesija iz ove oblasti, dok kod nas još uvijek nema zaključenih ugovora, niti podnešenih zahtjeva za dodjelu koncesije, iako se ovaj resurs intenzivno eksploatiše. Koncesionari koji imaju zaključene ugovore za kamenolome ističu da ovaj vid eksploatacije predstavlja ozbiljan problem za njihovo poslovanje u vidu nelojalne konkurencije. Komisije je mišljenja da se prirodna bogatstva i javna dobra ne bi trebala koristiti bez provedenog postupka dodjele koncesije u skladu sa Zakonom o koncesijama.
- Na osnovu podataka dobijenih provjerom rada koncesionara došlo se do saznanja da pojedina koncesiona preduzeća imaju zaposlen minimalan broj radnika (najčešće jednog radnika). Takvo stanje traje duže vrijeme, te se postavlja pitanje da li ova koncesiona preduzeća mogu da realizuju zaključene ugovore o koncesiji i da li kod njih postoji ozbiljna namjere. Komisija je mišljenja da bi nadležni organi trebali preduzeti odgovarajuće aktivnosti, prije svega putem inspekcijskog nadzora, kako bi se utvrdilo da li ovi ugovori mogu da se realizuju ili je potrebno preispitati ugovorni odnos i iste raskinuti. Na ovaj način bi se ovakvi koncesionari onemogućili da dođu u situaciju traženja eventualnog kupca kome bi koncesiono pravo „prodali“.
- Koncesionari u svojim izvještajima, kao i tokom provjera rada ističu probleme koji otežavaju realizaciju koncesionih projekata, a oni se odnose na problem malog lokalnog tržišta, kao i tržišta Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine, koje ograničava plasman proizvoda, zatim pominjani problem nelojalne konkurencije, nelegalnih eksploatacija i problem eksploatacija u Federaciji Bosne i Hercegovine, te nedostatak većih građevinskih radova koji bi evidentno doveli do upošljavanja proizvodnih kapaciteta koncesionih preduzeća. Ovome je bitno dodati problem zastarjele opreme, nedostatak finansijskih sredstava za nova ulaganja i drugo.
- Kod privrednih društava čija je pretežna djelatnost obavljanje poslova u oblasti građevinarstva postoji dilema u vezi načina obračuna koncesine naknade. Kako se ova preduzeća bave izvođenjem građevinskih radova (niskogradnja i visokogradnja) najveći dio eksploatisane

mineralne sirovine koriste za vlastite potrebe. Tokom provjera rada koncesionara i uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na cijene rovnog materijala i frakcija uočeno je da su cijene niže od tržišnih, što utiče na smanjenje osnovice za obračun koncesione naknade. Komisija je mišljenja da je potrebno obratiti pažnju na ove ugovore i ukoliko koncesiona naknada nije usaglašena sa Pravilnikom o koncesionim naknadama i garancijama u oblasti elektroenergetike, energenata, rudarstva i geologije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj:79/18) istu je potrebno usaglasiti, tj. definisati po jedinici mjere, a sve kako bi se otklonile uočene anomalije.

- Aktivnosti do početka komercijalnog rada vrlo često nisu dobro ugovorene. Potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju, realizovati planiranu investiciju, obezbjediti potrebne dozvole i odobrenja i otpočeti sa komercijalnim radom. Praksa je pokazala da je vrlo često potrebno više vremena od ugovorenog. Sve ovo može koncesionare da dovede u situaciju da ne ispoštuju ugovorene rokove, što predstavlja jedan od raskidnih uslova. Koncesionari koji ne uspiju realizovati aktivnosti do početka komercijalnog rada podnose nadležnom ministarstvu zahtjev za izmjenu ugovora u dijelu koji se odnosi na rokove. U nekoliko slučajeva nadležno ministarstvo nije odgovorilo, tj. smatra da ne postoji osnov za produženje rokova što predstavlja problem za koncesionare. Mišljenja smo da tamo gdje postoje objektivni razlozi za produženje rokova, iste treba produžiti uzimajući u obzir sve provedene aktivnosti na realizaciji koncesionog posla, a sve sa ciljem dovođenja rada koncesionara u ugovorene okvire.
- Analizom dostavljenih podataka za 2022. godinu uočen je slab napredak u realizaciji ugovora iz oblasti korišćenja voda. U narednom periodu bilo bi neophodno izvršiti fizičku kontrolu svih ugovora koji se ne realizuju u ugovorenim okvirima, s ciljem da se pokušaju precizirati mjere koje bi trebale da dovedu do poboljšanja realizacije ovih ugovora. To bi omogućilo drugačiji pristup ovoj problematici od dosadašnjeg, što bi trebalo da dovede do stvaranje uslova za pokretanje ovih koncesija, odnosno dovođenje u stanje poslovne aktivnosti. Određen broj koncesionara eksploataciju i flaširanje vode vrši povremeno sa veoma malim obimom proizvodnje, dok je uočeno da postoje i privredna društva koja duži vremenski period ne provode nikakve aktivnosti na realizaciji zaključenih ugovora, iako su na početku koncesionog perioda izvršila djelimična ili potpuna investiranja u objekte i opremu. Razlog takvog stanja koncesionari navode u nelojalnoj konkurenciji, uvozu velikih količina vode iz zemalja okruženja, nedostatak obrtnih sredstava, otežan izvoz van granica zemlje i drugo.
- Na osnovu informacija dobijenih na terenu uočena je prisutnost nelegalne eksploatacije u pojedinim regijama. Najčešće se odnosi na eksploataciju tehničkog-građevinskog kamena, arhitektonskog-građevinskog kamena, glina, šljunka, pijeska i drugih mineralnih sirovina. Inspekcijaski organi preduzimaju aktivnosti na smanjenju ove negativne pojave što daje određene rezultate, ali ipak nedovoljne kako bi se to svelo na zadovoljavajući nivo, te je u narednom periodu potrebno nastaviti dodatne aktivnosti na spriječavanju uočenih pojava. Na ovaj način bi se značajno pomoglo koncesionim preduzećima lakše poslovanje bez uticaja nelojalne konkurencije, što bi imalo za rezultat povećanje poslovnih aktivnosti i prihoda koncesionara, kao i rast budžetskih prihoda.

3.6.5. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa

U Prilogu broj 4. Izvještaja o radu Komisije za 2022. godinu, dat je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa u 2022. godini.

3.6.6. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa - voda za piće i flaširanje

U Prilogu broj 5. Izveštaja o radu Komisije za 2022. godinu, dat je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa - voda za piće i flaširanje u 2022. godini.

3.6.7. Zaključci

1. U oblasti eksploatacije i flaširanja voda u izveštajnoj 2022. godini stanje je ostalo nepromjenjeno, tj. nema pozitivnih pomaka u realizaciji najvećeg broja dodjeljenih koncesija. Može se konstatovati da se najveći dio ugovora ne realizuje. Komisija smatra da je potrebno od strane nadležnih institucija preduzeti odgovarajuće aktivnosti kao bi se ovaj negativan trend zaustavio. Kod određenih koncesionara koji su u nekom periodu organizovali proizvodnju ista je zaustavljena i u proteklih nekoliko godina se ne realizuje. Takođe, nemamo značajnijih pomaka za početak komercijalne proizvodnje u dužem vremenskom periodu za određeni broj koncesionih preduzeća, iako neka od njih posjeduju izgrađene objekte i instalisana postrojenja za flaširanje vode („Visokoalkalne vode - AQUA ALCA“ d.o.o. Derventa i „AQUA LIFE“ d.o.o. Sokolac). Komisija smatra da je takvo stanje posljedica prije svega nelojalne konkurencije iz okruženja (uvoz velikih količina vode), nedostatak obrtnih sredstava, veliki kapacitet postrojenja za punjenje u odnosu na mogućnost plasmana na tržištu, otežan izvoz van granica zemlje i drugo. U poslednjih nekoliko godina zaključen je određen broj novih ugovora za eksploataciju i flaširanje vode koji se nalaze u nekoj od pripremnih faza i veoma je značajno ispratiti te aktivnosti u definisanim ugovorenim rokovima do samog početka komercijalnog rada. U narednom periodu potrebno je izvršiti ponovnu provjeru rada koncesionih preduzeća na terenu, od strane svih relevantnih institucija i precizirati mjere s ciljem otklanjanja zastoja koji su doveli do prestanka realizacije ovih ugovora. Ukoliko se utvrdi da nije moguća realizacija pojedinih koncesionih projekata potrebno je pristupiti raskidanju takvih ugovora.
2. Kod određenog broja koncesionih preduzeća postoji zastoj u realizaciji koncesionog posla. Neki od tih koncesionih preduzeća su duže vremena u takvom statusu. Uglavnom ta preduzeća zapošljavaju jednog ili nijednog radnika. Postavlja se pitanje da li su takvi koncesionari sposobni da realizuju ugovorne obaveze, posebno iz razloga što to traje već duži vremenski period. Neophodno je nakon provedenih kontrola od strane nadležnih organa pažljivo izvršiti analizu, i u slučajevima gdje se utvrdi da ne postoji mogućnost realizacije pristupiti raskidanju, čime bi se ta ležišta oslobodila za nove potencijalne koncesionare.
3. Rekultivacija degradiranog prostora nastalog eksploatacijom mineralnih sirovina i dovođenje tog prostora u skladu sa odobrenim projektima rekultivacije predviđenoj namjeni je veoma bitna i uvijek aktuelna problematika. To ima veliki značaj sa aspekta očuvanja životne sredine, jer je poznato da eksploatacija mineralnih sirovina dovodi do trajne degradacije prostora i ukoliko se ne provede ostaju trajne posljedice na životnu sredinu. Na osnovu podataka sa kojima raspolažemo može se zaključiti da se na većini prostora na kojima se izvode radovi na eksploataciji nisu stekli uslovi za rekultivaciju, te će se ona izvršiti po završetku eksploatacije. Takođe, na nekim ležištima, odnosno njihovim dijelovima su stvoreni uslovi za djelimičnu rekultivaciju u skladu sa projektom rekultivacije. Ipak ona se ne vrši na zadovoljavajući način. Analizirali smo i usklađenost korišćenja mineralnih resursa sa prostornim i regulacionim planovima, kao i rekultivaciju i konačnu namjenu prostora po završetku eksploatacije, te smo izveli zaključak da je najveći broj eksploatacija mineralnih sirovina usklađen sa prostornim i regulacionim planovima Republike Srpske, odnosno da su ovi dokumenti uzeli u obzir lokacije na kojima se vrši eksploatacija mineralnih sirovina, kao i one na kojima je moguće vršiti eksploataciju. Inspekcijski organi u budućem periodu trebaju u vezi ove problematike

preduzeti odgovarajuće mjere sa ciljem praćenja i izvršavanja ove ugovorne obaveze. Mišljenja smo da je sad vrijeme da se ova problematika aktuelizuje kako u narednim godinama ne bi bilo prekasno kad ugovori počnu da ističu. Kao garancija za izvršenje rekultivacije nakon završetka eksploatacije je ugovorima definisano obezbjeđenje bankarske garancije dvanaest mjeseci prije isteka perioda na koji je dodjeljena koncesija u iznosu 3% trostrukog iznosa prosječnog godišnjeg ukupnog prihoda, ostvarenog obavljanjem koncesione djelatnosti u posljednjih 10 godina koncesionog perioda.

4. Tokom cijelog perioda trajanja koncesionarstva u Republici Srpskoj postoji problem neusaglašenosti postojeće zakonske regulative iz pojedinih oblasti sa Zakonom o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21), a tu se prvenstveno misli na dodjelu koncesija u vodotokovima, odnosno na eksploataciju šljunka i pijeska. U zemljama okruženja i dalje egzistira nekoliko stotina dodjeljenih koncesija iz ove oblasti, a kod nas još uvijek nema zaključenih ugovora, niti podnešenih zahtjeva za dodjelu koncesija, iako se ovaj resurs intenzivno eksploatiše, i prema izjavama koncesionara predstavlja ozbiljnu nelojalnu konkurenciju njihovom poslovanju. Prema informacijama dobijenim od strane koncesionara možemo konstatovati da se eksploatacija šljunka i pijeska iz vodotokova najčešće odvija na način da se ne uređuje korito i vodno zemljište, već se vrši njegova trajna degradacija. Veoma važno pitanje je da li je vađenje materijala na osnovu vodnih saglasnosti u svrhu čišćenja korita i korišćenje vodnog zemljišta u skladu sa izdatim saglasnostima ili samo predstavlja pokriće za nelegalnu eksploataciju. Mišljenje Komisije je da se prirodna bogatstva i javna dobra ne bi trebala koristiti bez provedenog postupka dodjele koncesije u skladu sa Zakonom o koncesijama.
5. Provjerama rada koncesionara uočeno je da mehanizam kontrole otkopanih masa može da ostavi prostor za manipulaciju. Koncesionari u skladu sa ugovorom o koncesiji imaju obavezu da nadležnom ministarstvu periodično dostavljaju izvještaje o otkopanim masama. Takođe, u skladu sa Zakonom o geološkim istraživanjima imaju obavezu vođenja knjige evidencije rezervi mineralne sirovine i dostavljanje godišnjih izvještaja o stanju i kvalitetu mineralnih sirovina nadležnom Ministarstvu. Mišljenja smo da bi kontrolu otkopanih masa trebalo jednom godišnje da vrši licencirana geodetska kuća angažovana od strane koncedenta, koja bi izvršila mjerenje otkopanih masa, sačinila izvještaj i dostavila ga koncedentu i Republičkoj upravi za inspekcijeske poslove, kako bi se preduzele odgovarajuće mjere ukoliko se utvrde nepravilnosti.

3.7. Aktivnosti Komisije iz oblasti trgovine i turizma

U oblasti trgovine i turizma, zaključno sa 31.12.2022. godine, aktivno je 7 (sedam) koncesionih ugovora.

Ministarstvo trgovine i turizma tokom izveštajne godine uputilo je 2 (dva) zahtjeva koji se odnose na rješavanje predmeta iz oblasti trgovine i turizma. U sklopu redovnih aktivnosti Komisije za koncesije vršena je provjera realizacije važećih ugovora o koncesiji.

3.7.1. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti trgovine i turizma

U Prilogu broj 6. Izveštaja o radu Komisije za 2022. godinu, dat je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti trgovine i turizma u 2022. godini.

3.8. Aktivnosti Komisije iz oblasti saobraćaja i veza

3.8.1. Rješenja Komisije

U toku 2022. godine, Ministarstvo saobraćaja i veza uputilo je 1 (jedan) zahtjev koji se odnosio na rješavanje predmeta iz oblasti izgradnje, korišćenja i održavanja odmorišta „Brkića voda“ sa pratećim sadržajem i benzinskim pumpama na autoputu Banja Luka – Doboj.

Tokom 2022. godine, iz oblasti saobraćaja, Komisija je donijela i uputila Ministarstvu saobraćaja i veza:

- 1 (jedno) rješenje o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji.

U tabeli 23. dat je pregled rješenja i zaključaka Komisije u 2022. godini iz oblasti izgradnje i korišćenja autoputa i odmorišta.

Tabela 23. – Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje, korišćenja i održavanje odmorišta na autoputu u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOG ANEKSA UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI IZGRADNJE, KORIŠĆENJA I ODRŽAVANJE ODMORIŠTA NA AUTOPUTU U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Status	Datum donošenja rješenja
1.	„BRČKO-GAS“ d.o.o. Brčko	Izgradnja, korišćenje i održavanje odmorišta „Brkića voda“ sa pratećim sadržajem i benzinskim pumpama na autoputu Banja Luka – Doboj	Saglasnost na Prijedlog aneksa 1. Ugovora o koncesiji	21.04.2022.

Ukupno je doneseno 1 (jedno) Rješenje o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti saobraćaja i veza.

3.8.2. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti saobraćaja i veza

U Prilogu broj 7. Izveštaja o radu Komisije za 2022. godinu, dat je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti saobraćaja i veza u 2022. godini.

3.9. Aktivnosti Komisije iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnih dobara

3.9.1. Rješenja Komisije

U toku 2022. godine, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede uputilo je 60 (šezdeset) zahtjeva, koji su se odnosili na rješavanje predmeta iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnih dobara u Republici Srpskoj.

U toku 2022. godine iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnih dobara, Komisija je donijela i uputila Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede:

- 7 (sedam) rješenja o davanju saglasnosti na studiju ekonomske opravdanosti;
- 5 (pet) rješenja o davanju saglasnosti na dokumentaciju za javno nadmetanje;
- 1 (jedno) rješenje o davanju saglasnosti na promjenu vlasničke strukture koncesionara;
- 7 (sedam) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji i
- 12 (dvanaest) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Komisiji je dostavilo 7 (sedam) zaključenih ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini.

U tabelama 24, 25, 26, 27, 28 i 29 dat je pregled zaključenih ugovora, saglasnosti i rješenja Komisije u 2022. godini iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra:

Tabela 24 - Pregled zaključenih ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini

**PREGLED ZAKLJUČENIH UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI KORIŠĆENJA
POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I VODNOG DOBRA U 2022. GODINI**

R/B	Koncesionar	Predmet	Lokacija	Datum zaključenja ugovora
1.	„CARPS-BISER-LAKE“ d.o.o. Pelagićevo	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja privredno-sporskog ribolova i izgradnju sporskih i objekata turističke infrastrukture na području opštine Pelagićevo	Pelagićevo	31.08.2022.
2.	„JAHORINSKA VODA“ d.o.o. Pale	Korišćenje zemljišta za eksploataciju vode na izvoru „Jahorinska voda“, opština Pale	Prača Gornja, Pale	17.02.2022.
3.	„BRAĆA PAVLOVIĆ“ d.o.o. Obudovac	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje	Šamac i Pelagićevo	17.02.2022.
4.	„AGROS“ d.o.o. Rogatica	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja ratarsko-stočarske i sjemenske proizvodnje	Rogatica	04.03.2022.
5.	„GOLD-MG“ d.o.o. Donji Žabar	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje	Šamac	21.12.2022.
6.	„SMS“ sa p.o. Šamac	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja obavljanja sjemenske proizvodnje	Šamac	21.02.2022.

7.	„F&H GROUP“ d.o.o. Foča	Korišćenje zemljišta za eksploataciju vode na lokaciji „Tjentište“, opština Foča	Foča	04.08.2022.
----	-------------------------	--	------	-------------

Ukupno je zaključeno 7 (sedam) ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra.

Tabela 25 – Pregled rješenja Komisije o davanju saglasnosti na studije ekonomske opravdanosti iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini

PREGLED RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA STUDIJE EKONOMSKE OPRAVDANOSTI IZ OBLASTI KORIŠĆENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I VODNOG DOBRA U 2022. GODINI

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	Studija ekonomske opravdanosti za produženje roka trajanja koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 9.1805 („MB JOHOVAC COMERC“ d.o.o. Glavičica, Bijeljina)	Data prethodna saglasnost na studiju	Bijeljina	25.01.2022.
2.	Studija ekonomske opravdanosti za produženje roka trajanja koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 231,3036 ha („DARKO KOMERC“ d.o.o.Kosjerevo, Laktaši)	Data prethodna saglasnost na studiju	Srbac	10.02.2022.
3.	Studija ekonomske opravdanosti za produženje roka trajanja koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 2.522,2594 ha (PD „SEMBERIJA“ a.d. Bijeljina)	Data prethodna saglasnost na studiju	Bijeljina	15.02.2022.

4	Studija ekonomske opravdanosti za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 104,4334 ha (JU „POLJOPRIVREDNA I MEDICINSKA ŠKOLA“ Bijeljina)	Data prethodna saglasnost na studiju	Bijeljina	03.03.2022.
5	Studija ekonomske opravdanosti za produženje roka trajanja koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 128.5316 ha (JU „POLJOPRIVREDNI INSTITUT REPUBLIKE SRPSKE“, Banja Luka)	Data prethodna saglasnost na studiju	Laktaši	30.03.2022.
6.	Studija ekonomske opravdanosti za produženje roka trajanja koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 325,0011 ha („D+V AGROS“ d.o.o. Gradiška)	Data prethodna saglasnost na studiju	Gradiška	28.07.2022.
7.	Studija ekonomske opravdanosti za produženje roka trajanja koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 34,3247 ha („PEDIBCOMMERCE“ d.o.o. Srbac)	Data prethodna saglasnost na studiju	Srbac	28.07.2022.
8.	Studija ekonomske opravdanosti za korišćenje poljoprivrednog zemljišta u površini od 52.5432 ha (JU „POLJOPRIVREDNI FAKULTET UNIVERZITETA U ISTOČNOM SARAJEVU“)	Data prethodna saglasnost na studiju	Sokolac	06.12.2022.

Ukupno su doneseno 7 (sedam) rješenja o davanju saglasnosti na studiju ekonomske opravdanosti iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra.

Tabela 26 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na dokumentaciju za javno nadmetanje iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini

**RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA DOKUMENTACIJU ZA JAVNO
NADMETANJE IZ OBLASTI KORIŠĆENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I VODNOG
DOBRA U 2022. GODINI**

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	Saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje za eksploataciju vode na lokalitetu Tjentište, opština Foča, na inicijativu privrednog društva „F&H GROUP“ d.o.o. Tjentište	Data saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje	Foča	14.03.2022.
2.	Saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje za dodjelu koncesije za obavljanje privredno-sportskog ribolova i izgradnju sportskih objekata turističke infrastrukture na području opštine Pelagićevo na inicijativu privrednog društva „BISER-JEZERO-ŠARANA-CARPS BISER –LAKE“ d.o.o. Pelagićevo	Data saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje	Pelagićevo	30.03.2021.
3.	Saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje za dodjelu koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Prnjavor, radi obavljanja povrtarsko-ratarske proizvodnje na inicijativu privrednog društva „MLADEGS PAK“ d.o.o. Prnjavor	Data saglasnost na dokumentaciju za Javno nadmetanje	Prnjavor	04.07.2021.
4.	Saglasnost na Dokumentaciju za Javno nadmetanje za dodjelu koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Šamac radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje na inicijativu privrednog društva „GOLD MG“ d.o.o. Donji Žabari	Data saglasnost na dokumentaciju za Javno nadmetanje	Šamac	22.07.2021.
5.	Saglasnost na Dokumentaciju za javno nadmetanje za dodjelu koncesije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Šamac, radi obavljanja sjemenske proizvodnje žitarica i soje na inicijativu PZ „SMS“ sa p.o. Šamac	Data saglasnost na dokumentaciju za Javno nadmetanje	Šamac	28.07.2022.

Ukupno je doneseno 5 (pet) rješenja o davanju saglasnosti na dokumentaciju za javno nadmetanje iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini.

Tabela 27 - Rješenja Komisije o davanju prethodne saglasnosti na promjenu vlasničke strukture iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA PROMJENU VLASNIČKE STRUKTURE IZ OBLASTI KORIŠĆENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I VODNOG DOBRA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar/Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	„POLJOPRIVREDNIK“ d.o.o Derventa	Data saglasnost na promjenu 100% vlasničkih prava u koncesionom preduzeću	Derventa	21.03.2022.

Ukupno je doneseno 1 (jedno) rješenja o davanju saglasnosti na promjenu vlasničke strukture iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini

Tabela 28 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta u 2022. godini**RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOG UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI KORIŠĆENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U 2022. GODINI**

R/B	Predmet	Status	Lokacija	Datum donošenja rješenja
1.	„AGROS“ d.o.o. Rogatica, korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja ratarsko stočarske i sjemenske proizvodnje krompira na području opštine Rogatica u površini od 229,1479 ha	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Rogatica	03.02.2022.
2.	„BRAĆA PAVLOVIĆ“ d.o.o. Obudovac, korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje na području opština Šamac, Gornji Hasići, Gornja Slatina i Obudovac u površini od 402,7444 ha	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Šamac, Gornji Hasići, Gornja Slatina, Obudovac	03.02.2022.
3.	„F&H GROUP“ d.o.o. Foča, Eksploatacija vode na lokaciji Tjentište, opština Foča u količini od 5,89 l/s	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Foča	27.06.2022.
4.	„CARPS BISER-LAKE“ d.o.o. Pelagićevo, Obavljanje privredno sportskog ribolova i izgradnja sportskih i objekata turističke infrastrukture na području opštine Pelagićevo	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Pelagićevo	22.07.2022.
5.	„MLADEGS PAK“ d.o.o. Prnjavor, korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja povrtlarsko-ratarske proizvodnje na području opštine Prnjavor, u površini od 156,0510 ha	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Prnjavor	17.10.2022.
6.	„GOLD MG“ d.o.o. Donji Žabar, korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje na površini 53,2890 ha	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Šamac	14.11.2022.

7.	Poljoprivredna zadruga „SMS“ SA P.O. ŠAMAC, korišćenje poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja sjemenske proizvodnje na području opštine Šamac, u površini od 80,4738 ha	Data saglasnost na prijedlog ugovora	Šamac	22.11.2022.
----	--	---	-------	-------------

Ukupno je doneseno 7 (sedam) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta u 2022. godini.

Tabela 29 - Rješenja Komisije o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra u 2022. godini

RJEŠENJA KOMISIJE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRIJEDLOG ANEKSA UGOVORA O KONCESIJI IZ OBLASTI KORIŠĆENJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I VODNOG DOBRA U 2022. GODINI

R/B	Koncesionar	Predmet	Status	Datum donošenja rješenja
1.	"M GROUP" d.o.o. Bijeljina	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području grada Bijeljina	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora	15.02.2022.
2.	"AGROHERCEGOVINA" a.d. Trebinje	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Nevesinje	Saglasnost na prijedlog Aneksa 4. Ugovora	03.03.2022.
3.	PD "NAPREDAK" a.d. Pelagićevo	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Pelagićevo	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora	15.03.2022.
4.	"DARKO KOMERC" d.o.o. Kosjerevo-Laktaši	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području oštine Srbac	Saglasnost na prijedlog Aneksa 4. Ugovora	30.03.2022.
5.	JU "POLJOPRIVREDNA I MEDICINSKA ŠKOLA" Bijeljina	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području grada Bijeljina	Saglasnost na prijedlog Aneksa 2. Ugovora	21.04.2022.
6.	"MB JOHOVAC COMERC" d.o.o. Glavičice-Bijeljina	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području grada Bijeljina	Saglasnost na prijedlog Aneksa 2. Ugovora	27.05.2022.

7.	JU "POLJOPRIVREDNI INSTITUT REPUBLIKE SRPSKE" Banja Luka	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Laktaši	Saglasnost na prijedlog Aneksa 3. Ugovora	27.06.2022.
8.	"AGROHERCEGOVINA" a.d. Trebinje	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Nevesinje	Saglasnost na prijedlog Aneksa 4. Ugovora	16.08.2022.
9.	PD "SEMBERIJA" a.d. Bijeljina	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području grada Bijeljina	Saglasnost na prijedlog Aneksa 4. Ugovora	14.09.2022.
10.	"D+V AGROS" d.o.o. Gradiška	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Gradiška	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora	05.10.2022
11.	" TC ZONA" d.o.o. Banja Luka	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Sokolac	Saglasnost na prijedlog Aneksa 1. Ugovora	21.12.2022..
12.	"PEDIBCOMMERCE" d.o.o. Srbac	Korišćenje poljoprivrednog zemljišta na području opštine Srbac	Saglasnost na prijedlog Aneksa 3. Ugovora	27.12.2022.

Ukupno je doneseno 12 (dvanaest) rješenja o davanju saglasnosti na prijedlog aneksa ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta i vodnog dobra.

3.9.2. Provjera rada Koncesionara

Komisija je, na osnovu člana 58. Zakona o koncesijama, obavljala provjeru rada koncesionara, u skladu sa zaključenim ugovorima o koncesiji, čiji je predmet koncesije poljoprivredno zemljište, koje je dodijeljeno radi obavljanja ratarstva, stočarstva, voćarstva i drugog, kao i javnog vodnog dobra. Provjera je vršena obilaskom koncesionara, razgovorima sa ovlaštenim predstavnicima i uvidom u relevantnu dokumentaciju, te sačinjavanjem zapisnika o svakoj pojedinačnoj izvršenoj provjeri. U izvještajnom periodu, predstavnici Komisije su, osim vršenja provjere rada koncesionara, prikupljali izvještaje o realizaciji koncesionog projekta dostavljene od strane koncesionara, analizirali ih u cilju što boljeg sagledavanja stepena i dinamike realizacije koncesionih ugovora. Određeni broj koncesionara je odgovorio na zahtjev Komisije, dok određeni broj nije dostavio tražene podatke, a koji se prvenstveno odnose na aktivnost koncesionog ugovora i plaćanje koncesione naknade.

Komisija, u kontrolisanim privrednim društvima u 2022. godini, nije konstatovala niti jedan slučaj izdavanja zemljišta u zakup trećim licima. Kontrolisani nosioci koncesionih ugovora su takođe naveli da poštuju mjere zaštite na radu i provode sve mjere u cilju zaštite životne sredine. Takođe, je uočeno da se izvjestan broj koncesionara iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta suočava sa konstantnim problemima, kao što su:

- dio parcela poljoprivrednog zemljišta vodi se u Javnim registrima Republike Hrvatske, koncesionari ih koriste, ali ne mogu za iste ostvariti podsticajna sredstva (slučaj koncesionara iz Kozarske Dubice);
- neusaglašenost parcela u javnim registrima sa faktičkim stanjem na terenu (u obuhvatu koncesionih površina često se nalaze šume, sportski tereni, izgrađeno zemljište i drugo);
- Određeni broj koncesionara nije u mogućnosti da svake godine osigurava usjeve od redovnih vrsta rizika za tu oblast zbog visokih cijena polisa od strane osiguravajućih kuća;
- U pojedinim slučajevima, gdje se poljoprivredno zemljište koristi za obavljanje voćarske proizvodnje, konstatovani su slučajevi obolijevanja stabala, te nemogućnost realizacije koncesionih ugovora iz objektivnih razloga;
- Administrativne barijere, koje su dovele do situacija u kojima koncesionar, iako je podnio zahtjev za produženje koncesionog ugovora u skladu sa Zakonom, te proveo odgovarajuću proceduru, nije uspio ostvariti pravo na produženje koncesionog perioda i zaključiti Aneks ugovora;
- Određeni broj nosioca koncesionih ugovora nije uspio upisati ugovor o koncesiji u javne evidencije jer ih je lokalni nivo Uprave za imovinsko-pravne poslove na kojoj se obavlja koncesiona djelatnost, obavijestio da isto nije u njihovoj nadležnosti, iako je isto određeno i definisano ugovorima o koncesiji.

Koncesiona naknada iz oblasti poljoprivrednog zemljišta i javnog vodnog dobra definisana je Zakonom o koncesijama i važećim Pravilnikom o kriterijumima za određivanje visine koncesione naknade i visine bankarske garancije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta i javnog vodnog dobra („Službeni glasnik Republike Srpske broj 101/14). Koncesiona naknada predstavlja novčani ekvivalent za korišćenje koncesionog dobra i obavezan je elemenat ugovora o koncesiji. Zakonom o koncesijama, definisano je da je svaki koncesioni ugovor, koji ne sadrži odredbu o plaćanju koncesione naknade, ništavan. Koncesiona naknada iz ove oblasti se sastoji od jednokratne koncesione naknade za ustupljeno pravo, koja se plaća prilikom zaključenja ugovora, ali i koncesione naknade za korišćenje predmeta koncesije. Prilikom definisanja ovih naknada, resorno ministarstvo koristi određene pokazatelje i to:

- Površina poljoprivrednog zemljišta (ha);
- Lokalitet poljoprivrednog zemljišta (jedinica lokalne samouprave);
- Vrsta poljoprivredne proizvodnje i
- Dužina koncesionog perioda.

Prema dobijenim informacijama, Komisija konstatuje da koncesionari dostavljaju izveštaje o realizaciji koncesionih ugovora resornom ministarstvu, ali da bi trebali po zahtjevu Komisije dostaviti godišnji izveštaj o realizaciji koncesionog posla za traženi izveštajni period.

3.9.3. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta

U Prilogu broj 8. Izveštaja Komisije, sačinjen je tabelarni pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta u 2022. godini.

3.9.4. Pregled isteklih i raskinutih ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta

U Prilogu broj 9. Izveštaja dat je pregled isteklih i raskinutih ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta u 2022. godini.

3.9.5. Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja javnog vodnog dobra

U Prilogu broj 10. Izveštaja dat je pregled koncesionih ugovora za korišćenje javnog vodnog dobra u 2022. godini.

3.9.6. Zaključci

1. U izveštajnom periodu i dalje je prisutan problem neažurnosti podataka u javnim evidencijama (zemljišnim knjigama i katastru nepokretnosti), što otežava Vladi Republike Srpske da adekvatno raspolaže istim, putem dodjele koncesija, čime su prouzrokovani sudski sporovi u kojima postoji mogućnost štete po budžet Republike Srpske;

Ugovorne strane moraju voditi računa da predmet koncesije bude podoban za korišćenje, tačnije, da na istom ne postoje neriješeni imovinsko-pravni odnosi i da je isto pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, jer koncesionari nisu u mogućnosti da ove odnose riješe sami.

Oko aktivnosti, navedenih u poglavlju 3.9.2., Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede bi trebalo aktivnije sarađivati sa Republičkom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske, kao i Republičkim javnim pravobranilaštvom, a sve u cilju uspostave jedinstvene evidencije o nepokretnostima i ubrzanom rješavanju imovinsko-pravnih sporova;

Komisija je mišljenja da se koncesije na poljoprivrednom zemljištu, ubuduće mogu dodjeljivati samo na nepokretnostima za koje su podaci u javnim evidencijama ažurni i pouzdani, a imovinsko-pravni odnosi riješeni, a o čemu je i Vlada Republike Srpske ranije donijela Zaključak;

2. Način obračuna i kriterijumi za određivanje visine koncesione naknade za korišćenje poljoprivrednog zemljišta, vrši se u skladu sa Zakonom o koncesijama i Pravilnikom o kriterijumima za određivanje visine koncesione naknade i visine bankarske garancije za

korištenje poljoprivrednog zemljišta i javnog vodnog dobra („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 101/14), te je u skladu sa navedenim različit način obračuna koncesione naknade za korisnike poljoprivrednog resursa. Po spomenutom, jedan broj koncesionara plaća koncesionu naknadu po godišnjem prihodu ostvarenom korišćenjem predmeta koncesije, dok određen broj po jedinici mjere, tj. po hektaru. Isto tako, za jedan broj koncesionara postoji obaveza obračuna i plaćanja na kvartalnom nivou, dok drugi dio obavezu reguliše na godišnjem nivou. Isticanjem ugovora o koncesiji koji su započeli ranije i potpisivanjem novih u skladu sa navedenim Pravilnikom, koncesione naknade je potrebno ažurirati u skladu sa važećim zakonskim propisima iz ove oblasti;

3. Komisija je konstatovala da je u izvještajnoj godini veliki broj koncesionara bio pogođen negativnim efektima virusa Korona i negativnim efektima visokih cijena usljed nestabilnosti na tržištu repromaterijala. Vlada Republike Srpske je prepoznala ovu otežavajuću okolnost i donijela Odluku broj 04/1-012-2-1390/22 od 21.04.2022. godine o odobrenju umanjenja sredstava u iznosu od 50% od iznosa godišnje koncesione naknade za 2022. godinu koncesionarima poljoprivrednog zemljišta koji nemaju prispjelih, a neizmirenih obaveza po osnovu koncesione naknade za 2021. godinu, sa ciljem prevazilaženja i poboljšanja postojećeg stanja u poljoprivredi koje je uzrokovano poskupljenjem cijena repromaterijala. Prema dostavljenim izvještajima, može se konstatovati da je većina koncesionara iskoristila ovu pogodnost;
4. Komisija je mišljenja da je sistem praćenja naplate putem softvera Poreske uprave Republike Srpske, ali i blokade u slučaju neizmirenja pristiglih obaveza u mnogome doprinjeo ažurnosti plaćanja koncesione naknade od strane koncesionara.

4. KONCESIONA NAKNADA

Koncesiona naknada je naknada koju plaća koncesionar u skladu sa odredbama Zakona o koncesijama i ugovorom o koncesiji. Koncesiona naknada je u skladu sa članom 29. Zakona o koncesijama, obavezan element ugovora.

Koncesiona naknada je novčanog karaktera i sastoji se od:

- koncesione naknade za ustupljeno pravo, koja se plaća jednokratno po zaključenju ugovora o koncesiji i
- koncesione naknade za korišćenje predmeta koncesije.

Koncesiona naknada se, zavisno od predmeta koncesije, izražava procentualno u odnosu na godišnji prihod ostvaren obavljanjem koncesione djelatnosti ili po jedinici mjere.

Zakonom o koncesijama, zadužena su ministarstva za predmetne koncesije za izradu Pravilnika o kriterijumima za određivanje visine koncesione naknade i visine garancija, kao i o načinu raspodjele koncesione naknade za korišćenje, ukoliko se koncesiona djelatnost obavlja na teritoriji više jedinica lokalne samouprave.

Pojedinačnim pravilnicima definisane su koncesione naknade i garancije u oblasti:

- elektroenergetike, energenata, rudarstva, geologije²¹,
- trgovine, turizma i ugostiteljstva²²,
- saobraćaja i veza²³,

²¹ Pravilnik o koncesionim naknadama i garancijama u oblasti elektroenergetike energenata, rudarstva i geologije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 79/18);

²² Pravilnik o kriterijumima za određivanje visine koncesione naknade u oblasti trgovine, turizma i ugostiteljstva i o vrsti, visini i načinu obezbjeđenja garancija ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 108/14);

- poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede²⁴,
- komunalnih djelatnosti, upravljanja otpadom i obavljanjem djelatnosti u zaštićenim područjima,
- sporta²⁵,
- odstrela divljači²⁶.

Navedenim pravilnicima su definisani, to jest propisani kriterijumi za određivanje visine koncesione naknade za predmete koncesija, visina koncesione naknade, vrste i visina garancija kao i kriterijumi za određivanje visine garancija kao sredstvo obezbjeđenja u postupku dodjele koncesije i izvršenja ugovornih obaveza.

Koncesiona naknada za ustupljeno pravo prihod je budžeta Republike, odnosno budžeta jedinice lokalne samouprave, u zavisnosti od nadležnosti za dodjelu koncesije.

Koncesiona naknada za korišćenje predmeta koncesije, a koju dodjeljuje Vlada, dijeli se između budžeta Republike i budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji obavlja koncesiona djelatnost u srazmjeri:

- 30:70 za razvijene jedinice lokalne samouprave,
- 30:70 za srednje razvijene jedinice lokalne samouprave,
- 20:80 za nerazvijene jedinice lokalne samouprave i
- 10:90 za izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave.

Elektroenergetski objekti, u skladu sa Zakonom o koncesijama, obavezni su da obavještavaju lokalne samouprave o izvršenoj uplati koncesione naknade za korišćenje u budžet Republike. Sredstva od koncesione naknade, koja se direktno ili indirektno doznava u budžete lokalnih zajednica, mogu se isključivo koristiti u skladu sa instrukcijama navedenim Zakonom o koncesijama.

U skladu sa članom 62. Zakona o koncesijama, kontrolu obračuna i plaćanja koncesione naknade utvrđene ugovorom o koncesiji vrši Poreska uprava Republike Srpske, u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje poreski postupak. Takođe, istim članom je definisano da nadležni organ kontinuirano prati rad koncesionara u pogledu izvršavanja njegovih obaveza iz ugovora o koncesiji.

Odredbom člana 53. Zakona o koncesijama, utvrđena je nadležnost Komisije za provjeru cjelokupnog rada koncesionara, a u skladu sa zaključenim ugovorom o koncesiji.

Poreska uprava Republike Srpske dostavila je Komisiji podatke o uplatama koncesione naknade za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine, a kako je to predviđeno zaključenim Protokolom o saradnji u oblasti razmjene podataka, broj: 05.01/052-5024/19 od 04.06.2019. godine. Na osnovu prikupljenih, objedinjenih, sistematizovanih i analiziranih naprijed dobijenih podataka, kao i izvještajnih podataka pribavljenim od koncesionara prilikom izvršenih provjera rada, Komisija konstatuje da je ukupan iznos koncesione naknade, uplaćen u budžet Republike Srpske u 2022. godini, iznosio **50.677.782,27 KM** (pedeset miliona šeststotina sedamdeset sedam hiljada sedamstotina osamdeset dvije konvertibilne marke i 27/100).

Navedena uplata koncesione naknade za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine, u odnosu na period 01.01.2021 - 31.12.2021. godine je veća za iznos od 536.377,46 KM (pet stotina trideset šest hiljada tri stotine sedamdeset sedam konvertibilnih maraka i 46/100).

²³ pravilnik o kriterijumima za određivanje visine koncesione naknade i visine garancije u oblasti saobraćaja i veza ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 110/19);

²⁴ Pravilnik o kriterijumima za određivanje visine koncesione naknade i visine bankarske garancije za korišćenje poljoprivrednog zemljišta i javnog vodnog dobra ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 101/14);

²⁵ Pravilnik o koncesionim naknadama u oblasti sporta ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 58/22);

²⁶ Pravilnik o visini koncesione naknade i bankarskoj garanciji za planirani odstrel divljači ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/19);

Prema klasifikaciji vrste prihoda budžeta Republike Srpske, uplate koncesione naknade se vode i knjiže na sledeće vrste prihoda:

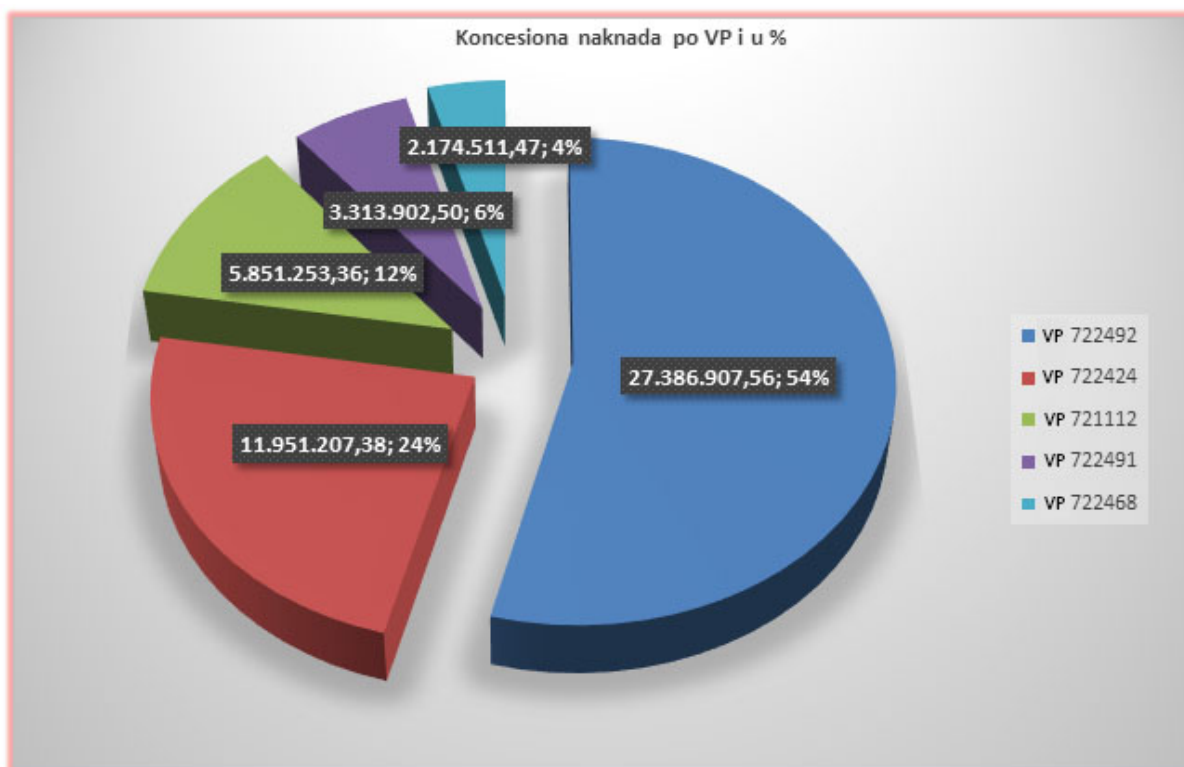
VP 722492	Koncesiona naknada za korišćenje elektroenergetskih objekata (vrsta prihoda na koju se knjiže uplate koncesione naknade iz oblasti energetike- termoelektrane, hidroelektrane, male hidroelektrane, solarne elektrane, vjetroelektrane i dr.)
VP 721112	Prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa (vrsta prihoda na koju se knjiže uplate po osnovu jednokratne koncesione naknade)
VP 722424	Koncesiona naknada za korišćenje mineralnih sirovina (vrsta prihoda na koju se knjiže uplate koncesione naknade po osnovu istraživanja i eksploatacije mineralnih resursa)
VP 722491	Koncesiona naknada za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa (vrsta prihoda na koju se knjiže uplate koncesione naknade iz oblasti poljoprivrede, sportskog ribolova, saobraćaja i veza i ostale koncesione naknade koje nisu navedene u drugim prikazanim i pojašnjenim vrstama prihoda)
VP 722468	Naknada za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije (vrsta prihoda na koju se knjiži uplata koncesione naknade po osnovu proizvodnje električne energije od strane malih hidroelektrana u radu)

Uplata ukupne koncesione naknade po vrsti prihoda u Budžet Republike Srpske za period 01.01.2022.-31.12.2022. godina prikazan je u sljedećoj tabeli:

Tabela 30. - Uplata koncesione naknade po vrsti prihoda 2021/2022. godina

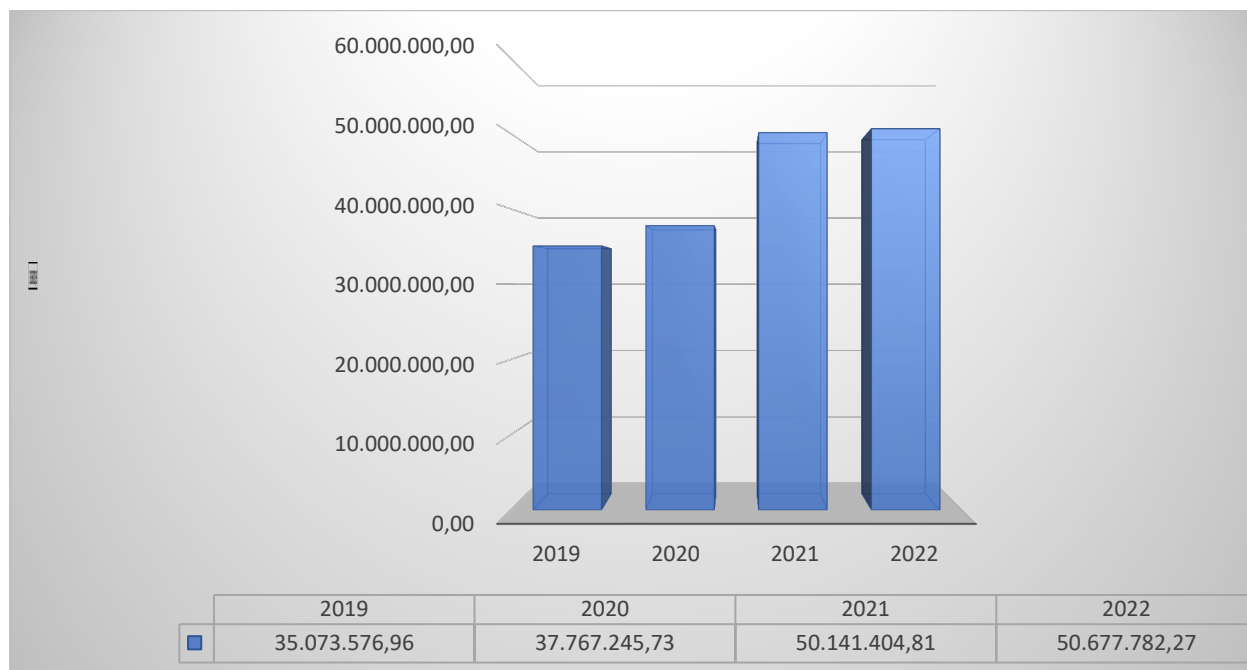
Vrsta prihoda:	Koncesiona naknada		Povećanje/smanjenje
	01.01.2021. - 31.12.2021.	01.01.2022. - 31.12.2022.	%
VP 722492	35.040.577,02 KM	27.386.907,56 KM	21,84
VP 722424	9.023.872,13 KM	11.951.207,38 KM	32,43
VP 721112	1.718.097,83 KM	5.851.253,36 KM	340
VP 722491	2.379.319,76 KM	3.313.902,50 KM	39,27
VP 722468	1.979.538,07 KM	2.174.511,47 KM	9,85
UKUPNO:	50.141.404,81 KM	50.677.782,27 KM	1,07

Udio pojedinačnih uplata po vrstama prihoda tj. njihovo učešće u ukupnom iznosu uplaćene koncesione naknade za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godina prikazan je i na Slici 5.

Slika 5 - Naplaćena koncesiona naknada za period 01.01.2022.- 31.12.2022. godine po vrstama prihoda u %

Uporedni grafikon naplaćene koncesione naknade u poslednje 4 (četiri) godine (u konvertibilnim markama) prikazan je na Slici 6.

Slika 6 – Uporedni grafikon naplaćene koncesione naknade u poslednje 4 (četiri) godine

Iz naprijed dobijenih podataka, vidljivo je da je u određenim oblastima zabilježeno povećanje uplate po osnovu koncesione naknade u budžet Republike za period 01.01.2022. - 31.12.2022. godine, dok je u određenim oblastima u isto vrijeme zabilježen manji iznos uplata u odnosu na isti period prošle godine.

Povećanje uplata u odnosu na isti period prošle godine, evidentiran je na vrstama prihoda 722424, 722491, 722468 i 721112, to jest u oblastima mineralnih resursa, poljoprivrede i uplate po osnovu jednokratnih koncesionih naknada (zbirno). Smanjenje uplata, u odnosu na isti period prošle godine, evidentirano je na vrsti prihoda 722492, a koji se odnosi na koncesione naknade za korišćenje elektroenergetskih objekata.

Obrazloženje

- Povećanje na vrsti prihoda 722424 u odnosu na isti period prošle godine, a koji se odnosi na korištenje mineralnih resursa, evidentirano je u iznosu od 2.927.335,25 KM. Razlog tome su: zaključenih šest novih ugovora iz ove oblasti, a samim tim i povećan iznos uplate jednokratne koncesione naknade po ovom osnovu, veći broj provjera rada koncesionara na koncesionim lokalitetima od strane predstavnika Komisije, dodatno uređenje ove oblasti zakonskim izmjenama, te povećan broj izvršenih provjera od strane rudarske i geološke inspekcije u skladu sa njihovim nadležnostima.
- Povećanje na vrsti prihoda 722112 u odnosu na isti period prošle godine, a koji se odnosi na korištenje prava na eksploataciju prirodnih resursa (vrsta prihoda na koju se knjiže uplate po osnovu jednokratne koncesione naknade), evidentirano je u iznosu od 4.133.155 KM. Analizom zaključenih koncesionih ugovora u 2022. godini, utvrđeno je da je do povećanja ukupno uplaćene koncesione naknade na ovoj vrsti prihoda, došlo u najvećem obimu zbog zaključenja četiri koncesiona ugovora iz oblasti elektroenergetike (solar i vjetar), šest ugovora iz oblasti mineralnih resursa, te šest ugovora iz oblasti poljoprivrede i javnog vodnog dobra.
- Povećanje na vrsti prihoda 722491 u odnosu na isti period prošle godine, a koji se odnosi na korištenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa (poljoprivrede, sportskog ribolova, saobraćaja i veza i dr.), evidentirano je u iznosu od 934.482 KM. Određeni broj koncesionara bio je pogođen negativnim efektima virusa Korona i negativnim efektima visokih cijena usljed nestabilnosti na tržištu repromaterijala, te je Vlada Republike Srpske prepoznala ovu otežavajuću okolnost i donijela Odluku broj 04/1-012-2-1390/22 od 21.04.2022. godine o odobrenju umanjenja sredstava u iznosu od 50% od iznosa godišnje koncesione naknade za 2022. godinu koncesionarima poljoprivrednog zemljišta koji nisu imali prispjelih, a neizmirenih obaveza po osnovu koncesione naknade za 2021. godinu. Prema dostavljenim izvještajima, može se konstatovati da je većina koncesionara iskoristila ovu pogodnost. Samatramo da je kao i u prethodnom slučaju, većim brojem provjera rada koncesionara od strane predstavnika Komisije, te sistemom praćenja naplate putem softvera Poreske uprave Republike Srpske, ali i blokade u slučaju neizmirenja pristiglih obaveza, u mnogome doprinjelo ažurnosti plaćanja koncesione naknade od strane koncesionara.
- Povećanje je evidentirano i na vrsti prihoda 722468 u odnosu na isti period prošle godine za iznos od 194.973 KM, a koji se odnosi na korištenje koncesione naknade po osnovu proizvodnje električne energije od strane malih hidroelektrana u radu.
- Najveći iznos smanjenja u odnosu na isti period prošle godine evidentiran je na vrsti prihoda 722492 u iznosu od 7.653.670 KM. Smanjenje uplata koncesionih naknada iz oblasti elektroenergetike vezan je za donešenu Deklaraciju o zaštiti rijeka u Republici Srpskoj, jer u

izveštajnoj godini nisu razmatrane nove inicijative za dodjelu koncesija iz ove oblasti, dok su 2 (dvije) male hidroelektrane puštene u rad i to krajem 2022. godine. Hidrološka situacija je u izveštajnoj godini bila izuzetno loša, te veliki broj energetske objekata nije uspio ispuniti svoje planove proizvodnje energije, što je takođe uticalo na smanjenje prihoda po osnovu koncesione naknade. Kada je u pitanju rad termoelektrana, u 2022. godini, TE Ugljevik je bila van rada obzirom na zastoje i iskakanja sa mreže, što je takođe uticalo na proizvodnju energije, ali i plaćanje koncesione naknade.

5. BUDŽET

5.1. Finansijski prihodi i primici, rashodi i izdaci Komisije za koncesije

Odredbom člana 56. Zakona o koncesijama, regulisan je način finansiranja rada Komisije. Sredstva se planiraju i obezbjeđuju u budžetu Republike Srpske.

Budžetom Republike Srpske za 2022. godinu, Komisiji su planirana i odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 970.000 KM u okviru organizacionog koda Generalnog sekretarijata Vlade Republike Srpske (0405001) na poziciji 482100 - transfer Komisiji i to:

- Budžetom za 2022. godinu 850.000,00 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 121/21);
- Prvim rebalansom budžeta 20.000,00 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 53/22);
- Drugim rebalansom budžeta 100.000,00 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 112/22);

Prezentacija i sastavljanje finansijskih izveštaja propisano je članom 60. Zakona o koncesijama (Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 59/13; 16/18; 70/20 i 111/21) -forma, rokovi i način, članovima 57, 58. i 59. Pravilnika o finansijskom izveštavanju budžetskih korisnika prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova, („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 15/17 i 17/22), Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18).

Godišnji finansijski izveštaj sastavljen je na propisanim obrascima i dostavljen Ministarstvu finansija u zakonskom roku:

- Obrazac 3b – Pregled prihoda, primitaka, rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih van GKT na računovodstvenim fondovima od 01 do 05;
- Obrazac 4b – Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih van GKT;
- Obrazac 5b – Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih van GKT;
- Obrazac 6 – Pregled novčanih tokova;
- Obrazac 7 – Izveštaj o broju i strukturi zaposlenih i
- Note – Napomene uz finansijske izveštaje.

Izjava rukovodstva

Finansijski izveštaji sastavljeni su skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 78/20), Pravilnikom o budžetskim

klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 98/16 i 115/17), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 16/11 i 126/11), Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 15/17 i 17/22), Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i odredbama Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske. Pored naprijed navedenih propisa, primjenjivani su i propisi iz oblasti poreske regulative i internih akata koja regulišu određene oblasti.

5.1.1. Stalna sredstva Komisije

Stalna sredstva Komisije knjigovodstveno su evidentirana (K-to 011) na osnovu odredbi Pravilnika o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Obračun amortizacije izvršen je u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 110/16). Knjiženje se vrši po nabavnoj vrijednosti, a obračunski otpis primjenom linearne metode po godišnjim stopama:

Kancelarijski namještaj	10,0
Kompjuterska oprema.....	25,0
Oprema za prenos podataka i glasa.....	10,0
Motorna vozila.....	14,3
Kopir aparat.....	14,3
Ugrađena oprema	16,5
Telefonska oprema.....	11,0
Radio i tv oprema	20,0
Oprema za grijanje	12,5
Oprema za ventilaciju	12,5
Računarski programi - licence.....	25,0
Ostala nepomenuta oprema.....	20,0

Amortizacija za 2022. godinu iznosi 19.060,13 KM.

Nabavna vrijednost stalnih sredstava (postrojenja i oprema – K-to 0112) na dan 31.12.2022. godine iznosi 218.499,91 KM, ispravka vrijednosti 182.453,99 KM i sadašnja (neotpisana vrijednost 36.045,92 KM).

Komisija je nakon preseljenja na novu adresu, Trg Jasenovačkih žrtava, broj 4, Stara zgrada Vlade, 4. sprat, izvršila vanredni popis sredstava i opreme, o tome sačinila izvještaj i usvojila ga (Odluka, broj: 01-1572/22).

Izvršen je sveobuhvatan popis imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine, te je zatečeno stvarno stanje imovine usaglašeno sa knjigovodstvenim stanjem.

Popis je obavila komisija imenovana rješenjem Komisije, broj: 01-1713/22 od 12.12.2022. godine. Po istom, komisija za popis je sačinila izvještaj koji je Komisija za koncesije usvojila (Odluka 01-150/23).

U 2022. godini Odlukom Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2-4749/22 od 01.12.2022. godine („Službeni glasnik RS“ broj 124/22) izvršen prenos vlasništva nad kancelarijskom opremom od strane Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske, nabavne vrijednosti 36.736 KM, ispravke vrijednosti 36.498,00 KM i sadašnja (neotpisane) vrijednosti 238,00 KM.

Ulaganja, tj. izdaci po osnovu tekućeg održavanja, priznaju se kao rashodi perioda u kome i nastanu (obračunski osnov).

Inventar se otpisuje 100% na teret troškova odmah po stavljanju u upotrebu.

Potraživanja se priznaju po nominalnoj vrijednosti, eventualno uvećanoj za kamate obračunate u skladu sa odredbama ugovora, Zakona ili Odlukom predsjednika Komisije. Na dan bilansiranja vrši se procjena rizika nenaplativosti pojedinačnih potraživanja.

Evidentirana su potraživanja u iznosu od 227.684,11 KM:

Kratkoročna potraživanja od radnika za troškove mobilnog telefona (K-to 123318) u iznosu od 409,98 KM.

Na poziciji (K-to 129851) iskazano je potraživanje od Budžeta Republike Srpske u iznosu od 182.501,98 KM po osnovu transfera unutar istih nivoa vlasti, a odnosi se na tranšu za decembar 2022. godine, koja je doznačena u januaru i februaru 2023. godine.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazuju se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u konvertabilnim markama, na poziciji (K-to 121217), stanje bankovnog računa na dan bilansiranja iznosi 44.772,15 KM

5.1.2. Prihodi

Prihodi Komisije ostvareni su u iznosu od 970.638,80 KM i to:

- iz Budžeta Republike Srpske (K-to 788) 969.999,98 KM u okviru organizacionog koda Generalnog sekretarijata Republike Srpske.
- Budžetom za 2022. godinu 850.000,00 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 121/21);
- Prvim rebalansom budžeta 20.000,00 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 53/22);
- Drugim rebalansom budžeta 100.000,00 KM („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 112/22);
- Na kontu 7291 iskazan je iznos od 400,00 KM a odnosi se na prihod ostvaren po osnovu povrata uplaćenih sredstava za održavanje zgrade (na prethodnoj adresi Komisije, Save Mrkalja 16).
- U okviru obračunskih prihoda, tačnije na kontu 7782 iskazana je sadašnja knjigovodstvena vrijednost opreme u iznosu od 238,00 KM, kojom je po Odluci broj: 04/1-012-2-4749/22 od 01.12.2022. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 124/22) izvršen prenos vlasništva nad kancelarijskom opremom od strane Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske.

Prihodi se priznaju po modifikovanoj obračunskoj osnovi u računovodstvenom obračunskom periodu u kojem su mjerljivi i/ili raspoloživi (naplaćeni i ukalkulisani prihod).

Ostvareni prihodi u 2022. godini iznose 970.639 KM i za 58.892 KM u apsolutnom iznosu ili 6% su veći u odnosu na ostvarene prihode u odnosu na 2021. godinu.

5.1.3. Rashodi

Rashodi u finansijskim izveštajima evidentirani su na obračunskoj osnovi (načelo nastanka događaja), u periodu u kome je obaveza za plaćanje i nastala bez obzira da li je i izvršeno plaćanje, kao i amortizacija koja tereti rashode obračunskog karaktera.

U izveštajnom periodu tekući rashodi (K-ta 41) ostvareni su u ukupnom iznosu od 876.652,60 KM, po strukturi iznose:

TEKUĆI RASHODI (K-TA 41)	
<i>Rashodi za bruto plate zaposlenih (K-to 4111)</i>	703.466,45 KM
<i>Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (K-to 4112)</i>	18.105,28 KM
<i>Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (K-to 4122)</i>	34.045,78 KM
<i>Rashodi za režijski materijal (K-to 4123)</i>	18.695,42 KM
<i>Rashodi za tekuće održavanje sredstava (K-to 4125)</i>	7.214,09 KM
<i>Rashodi po osnovu službenih putovanja i smještaja (K-to 4126)</i>	8.018,73 KM
<i>Rashodi po osnovu utroška goriva (K-to 41263)</i>	6.883,01 KM
<i>Rashodi za platni promet (K-to 4127)</i>	2.010,60 KM
<i>Rashodi za osiguranje (K-to 4127)</i>	3.587,08 KM
<i>Rashodi za računarske programe, knjige (K-to 4127)</i>	4.263,04 KM
<i>Rashodi za stručne usluge (K-to 4127)</i>	10.600,00 KM
<i>Rashodi za održavanje servera (K-to 4127)</i>	1.870,00 KM
<i>Rashodi za usluge informisanja (K-to 4127)</i>	1.000,00 KM
<i>Rashodi PDV na ostale usluge (4127)</i>	802,40 KM
<i>Rashodi za ostale usluge (K-to 4127)</i>	8.551,70 KM
<i>Rashodi po osnovu doprinosa koji terete troš. (K-to 4129)</i>	1.407,29 KM
<i>Rashodi po osnovu seminara, savjetovanja i sl. (K-to 41292)</i>	2.685,90 KM
<i>Rashodi za reklamni materijal, manifestacije (K-to 41299)</i>	6.898,62 KM
<i>Ostali nepomenuti rashodi (K-to 412999)</i>	12.020,06 KM

U izveštajnom periodu obračunski rashodi (K-ta 471) ostvareni su u ukupnom iznosu od 25.527,15 KM, po strukturi iznose:

OBRAČUNSKI RASHODI (K-TA 471)	
<i>Rashodi po osnovu amortizacije (K-to 4712)</i>	19.060,13 KM
<i>Rashodi po osnovu nabavke sitnog inv. i auto guma (K-to 47116)</i>	4.784,23 KM
<i>Rashodi po osnovu otpisa i rashodovanja imovine</i>	682,79 KM

Iz ostvarenog prihoda isfinansirani su svi rashodi, rashodi po osnovu servisiranja dvije preostale rate finansijskog lizing (kredita), odobrenog od strane „SPARKASSE LEASING“ d.o.o Sarajevo na period od 5 (pet) godina u iznosu od 893,34 KM.

Neizmirene obaveze prema dobavljačima (K-to 2231) iznose 14.923,37 KM, nastale po osnovu korišćenja roba i usluga, koje su međusobno usaglašene i plaćene u narednom periodu.

Kumulirani finansijski rezultat ranijih godina je pozitivan i iznosi 91.019 KM. U 2022. godini Komisija je imala više prihoda u odnosu na ostvarene rashode i na taj način ostvarila pozitivan finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 93.987 KM, što u odnosu na ostvareni rezultat iz 2021. godine u iznosu 15.451 KM čini povećanje u apsolutnom iznosu od 78.536 KM.

Iako je u izvještajnoj godini došlo do povećanja plata i povećanja cijene rada, te inflatornih kretanja na tržištu roba i usluga, Komisija je domaćinskim odnosom prema budžetskim sredstvima i racionalnim trošenjem obezbijedila naprijed navedeni finansijski rezultat.

6. ZAKLJUČCI

U skladu sa dosadašnjom praksom na osnovu analize svih relevantnih podataka i činjenica koje su utvrđene u toku rada i provjere realizacije koncesionih ugovora, podataka i informacija pribavljenih od drugih javnih organa i institucija Republike, kao i organa jedinica lokalne samouprave, u zaključnom dijelu Izveštaja Komisija za koncesije naglašava neke od važnijih pitanja u oblasti koncesija, te daje preporuke, sugestije i prijedloge za njihovo rješavanje.

Energetski sektor, kao jedan od najvažnijih u Republici Srpskoj još je više dobio na značaju u ovom periodu globalne energetske krize koja je značajno uticala na nestašicu i poskupljenje energenata. Izveštajna 2022. godina je bila vrlo nepovoljna kad je u pitanju hidrologija što je imalo uticaj na smanjenje obima proizvodnje električne energije hidroelektrana i dinamike realizacije proizvodnje predviđene studijama opravdanosti koncesija u toj oblasti. Zbog svega navedenog neophodno je redefinisati planove ulaganja u održavanje i funkcionisanje termoelektrana koje su takođe koncesionari, a za koje je prije početka krize Energetska zajednica predviđela potpuni prestanak sa radom 2050. godine. Očigledno je da će se ovi planovi morati prilagoditi novonastaloj situaciji, naročito ako kriza potraje, ali je potrebno posvetiti dodatnu pažnju ekološki održivom energetskom razvoju i obnovljivim izvorima energije. Iz ovih razloga, novi koncesioni projekti hidroelektrana, solarnih, vjetroelektrana i ali i gasifikacije i drugih (posebno za potrebe industrije), trebali bi biti prioritet. Značajan doprinos dat je uređenjem zakonske normative u Republici Srpskoj iz oblasti obnovljivih izvora energije, električne energije, gasa, te donošenje Strategije razvoja sektora energetike u RS do 2035. godine.

Komisija je mišljenja da su mjere Vlade u energetskom sektoru za sprovođenje Zaključka o realizaciji Deklaracije o zaštiti rijeka u Republici Srpskoj uključujući i raskid određenog broja koncesionih ugovora za izgradnju malih hidroelektrana bile vrlo korisne. U skladu sa tim povećan je broj provjera realizacije ovakvih ugovora i na osnovu zatečenog stanja na terenu zaključeno je da treba nastaviti insistiranje na većem zalaganju koncesionara u realizaciji investicionih projekata, ali i ažurnije rješavanje njihovih zahtjeva od strane nadležnih organa uprave, kako bi se otklonio jedan od čestih razloga zastoja u realizaciji ugovornih obaveza. Istovremeno je neophodno nastaviti preduzimanje mjera za potpuno pridržavanje ugovornih obaveza i raskid ugovora sa koncesionarima koji iz neopravdanih razloga nisu realizovali svoje ugovorne obaveze.

Komisija je zaključila da i pored kontinuiranog insistiranja na rješenju pitanja nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina (najčešće eksploatacije šljunka i pijeska iz vodotoka, i vodnog i poljoprivrednog zemljišta, ali i tehničkog građevinskog kamena) ovaj problem i dalje nije riješen. Nelegalna eksploatacija mineralnih resursa, u značajnoj mjeri opterećuje realizaciju postojećih koncesionih projekata, jer predstavljaju nelojalnu konkurenciju postojećim koncesionarima što je nedopustivo pogotovo što se radi o korišćenju prirodnih bogatstava i javnih dobara.

Dakle, Komisija smatra da nadležni organi uprave i drugi javni organi koji imaju ovlaštenja i nadležnosti, treba da spriječe vršenje predmetnih djelatnosti kako bi se dosljedno sprovedo načelo zakonitosti kao jedno od osnovnih načela pravne države, ali i načela nediskriminacije, tržišne konkurencije, zaštite javnog interesa, i druga načela predviđena Zakonom o koncesijama, te obezbijedilo povećanje finansijskih sredstava u budžetu Republike Srpske.

Komisija je prilikom provjere realizacije koncesionih ugovora u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina u izvještajnoj, 2022. godini, ustanovila da koncesionari u oblasti mineralnih resursa u najvećem broju redovno obavljaju koncesionu djelatnost i izvršavaju svoje finansijske i druge obaveze. Manji broj koncesionara je imao zastoj ili prekid koncesione djelatnosti. Komisija je u skladu sa svojim nadležnostima i politikom dodjele koncesija davala preporuke i uputstva koncesionarima za rješavanje opravdanih zastoja u realizaciji koncesionih obaveza. Komisija zaključuje da je potrebno povećati kontrolu nadležnih organa, posebno inspekcijskih organa u pogledu poštivanja obaveza koncesionara na rekultivaciji degradiranog prostora nastalog eksploatacijom mineralnih sirovina i dovođenja tog prostora predviđenoj namjeni. Ovo pitanje je posebno važno zbog zaštite životne sredine i stvaranja uslova za održivi razvoj cijelog društava.

Kada su u pitanju koncesije na poljoprivrednom zemljištu, Komisija je nakon izvršenih provjera realizacije ugovora, informacija i dokaza pribavljenih od nadležnih poreskih organa i sudova, te uporedne analize prikupljenih podataka konstatovala da kod najvećeg broja koncesionara nisu uočene veće nepravilnosti, odnosno da su obaveze redovno izmirivane i da su koncesiona preduzeća likvidna. Međutim i dalje je prisutna neažurnost podataka u javnim evidencijama (zemljišnim knjigama i katastru nepokretnosti) što je bio povod za određene sudske sporove, koji su onemogućili raspolaganje predmetnim poljoprivrednim dobrima putem dodjele koncesija i ostvarivanje prihoda u budžet po ovom osnovu.

Način obračuna i kriterijumi za određivanje visine koncesione naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta nisu izjednačeni kod svih koncesionara. Jedni plaćaju koncesionu naknadu po ostvarenom godišnjem prihodu, dok drugi ovu naknadu plaćaju prema jedinici površine koncesionog dobra, tj. po hektaru. Razlog ovome je što je u međuvremenu došlo do izmjena Zakona o koncesijama i Pravilnika u pogledu načina obračuna i visine koncesione naknade, te je za koncesionare koji su zaključili ugovor prije ovih izmjena ostao raniji obračun koncesione naknade, a za koncesije koje su dodijeljene nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona primijenjen je novi način obračuna.

Komisija ističe da je i dalje prisutan problem neusaglašenosti zakona koji reguliše druge oblasti koje po odredbama Zakona o koncesijama mogu biti predmet koncesije, a još uvijek nisu. Tako i dalje nije riješen sukob zakona u pogledu nadležnosti i postupka davanja dozvola za korištenje lovišta, iako je na ovaj problem Komisija ukazala u prethodnom izvještaju. Zakonom o koncesijama navedeno je da lovstvo ulazi u oblast koncesija, a Zakonom o lovstvu Republike Srpske reguliše se da se sportsko-rekreaciona lovišta dodjeljuju na korišćenje putem javnog oglasa nadležnog ministarstva i da se dodjeljuju na korišćenje na period od 10 godina, pri čemu se ne radi o ugovoru o koncesiji. Na ovaj način se ne primjenjuje Zakon o koncesijama, iako bi ova djelatnost od javnog interesa morala biti podvedena pod koncesionu djelatnost.

Uvođenje djelatnosti izgradnje, korišćenja i održavanja sportskih objekata u oblast koncesija i izmjena i dopuna Zakona o koncesijama na način da su definisane koncesione naknade iz oblasti sporta, već daju rezultate, što je vidljivo po povećanoj zainteresovanosti za koncesije u ovoj oblasti u izvještajnom periodu. Ovo potvrđuje opravdanost insistiranja Komisije na intenziviranju usaglašenog djelovanja svih institucija na uvođenju oblasti koje mogu biti predmet koncesija definisanih Zakonom, a do sada nisu uvedene u koncesioni odnos.

Primijećeno je da se u postupku promjene vlasničke strukture u koncesionom preduzeću, odnosno ustupanju ugovora o koncesiji sa starog na novog koncesionara (sticaoca), postigao značajan nivo efikasnosti. Međutim, potrebno je i dalje raditi na povećanom nadzoru nadležnih organa i striktnom poštovanju odredaba zakona i podzakonskih akta kako bi se spriječile

spekulativne radnje koje bi omogućile nosiocima prava na koncesiju da, po osnovu ustupanja koncesije ili promjene vlasničke strukture u koncesionaru stiču neosnovanu dobit, a na štetu javnog interesa.

Komisija je zauzela stav da je neophodno kompletnu pravnu normativu uskladiti sa smjernicama Evropske unije i drugim propisima koji regulišu oblasti koncesione djelatnosti, radi realizacije osnovnih načela dodjele koncesija: transparentnosti, nediskriminacije, tržišne konkurencije, jednakog tretmana, slobode kretanja robe i pružanja usluga, zaštite javnog interesa, efikasnosti, ekonomičnosti, proporcionalnosti, autonomije volje i ravnopravnosti ugovornih strana, ali i zaštite životne sredine, kako bi se ispunili neophodni uslovi za održivi razvoj. Zbog toga je potrebno od strane svih javnih subjekata koji su uključeni u oblast dodjele i praćenja realizacije koncesija intenzivno pratiti praksu i tendencije u ovoj oblasti u razvijenim zemljama, te u skladu sa tim raditi kontinuirano na kvalitetnijim normativnim rješenjima u ovoj oblasti.

Pojačanje materijalnih i kadrovskih uslova Komisiji za koncesije, doprinijelo bi kvalitetnijoj i efikasnijoj analizi studija opravdanosti, povećanju kvaliteta koncesionih projekata, ali i boljeg prezentovanja mogućnosti ulaganja u koncesione djelatnosti i privlačenja novih domaćih i stranih investitora, posebno u obnovljive izvore energije u Republici Srpskoj.

Na osnovu prikazanih rezultata, iskazanih pozitivnih tendencija, ali i konstruktivnih prijedloga za popravljavanje stanja u koncesionarstvu, Komisija smatra da je u izvještajnom periodu napravljen značajan pomak u oblasti koncesija. Takođe, stav Komisije je da bi provođenjem prijedloga datih u ovom izvještaju od strane nadležnih organa i institucija, koncesiona djelatnost bila dodatno unaprijeđena, te na osnovu svega navedenog predlaže Narodnoj Skupštini Republike Srpske da usvoji Izvještaj o radu i finansijski izvještaj za 2022. godinu Komisije za koncesije Republike Srpske.

Broj: _____

Datum: _____ godine

Predsjednik Komisije

Maja Šuput, ma ekon.

7. PRILOZI

- **Prilog 1** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata (MHE i HE) instalisane snage veće od 250 kW;
- **Prilog 2** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti izgradnje i korišćenja energetskih objekata (termoelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane);
- **Prilog 3** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti gasa;
- **Prilog 4** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa;
- **Prilog 5** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti mineralnih resursa – eksploatacija i flaširanje vode;
- **Prilog 6** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti trgovine i turizma;
- **Prilog 7** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti saobraća i veza;
- **Prilog 8** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta;
- **Prilog 9** - Pregled isteklih i raskinutih ugovora o koncesiji iz oblasti korišćenja poljoprivrednog zemljišta;
- **Prilog 10** - Pregled aktivnosti na realizaciji ugovora o koncesiji za korišćenje vodnog zemljišta i javnog vodnog dobra.